

Justitsministeriet
Lovafdelingen

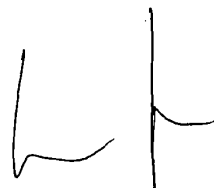
Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

21 APR. 2005

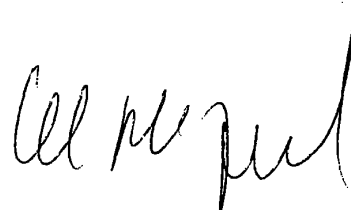
Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0028
Dok.: SAL40076
+ bilag

21/4-05

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr. 4 af 13. april 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profilregister og retsplejeloven (Udvidelse af dna-profil-registerets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelse m.v.) (L 14).

Lene Espersen

Ole Hasselgaard

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0028
Dok.: SAL40075

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 af 13. april 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profilregister og retsplejeloven (Udvidelse af dna-profil-registerets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelse m.v.) (L 14).

Spørgsmål:

”Ministeren oplyste under 1. behandling, at arbejdsgruppen under Rigsadvokaten om regler for opbevaring m.v. af biologisk materiale forventedes at afslutte sit arbejde inden for meget kort tid, og at arbejdsgruppens rapport ville kunne indgå i udvalgets behandling af lovforslaget.

Ministeren bedes oplyse, hvornår arbejdsgruppens rapport foreligger, og om ministeren vil oversende rapporten til udvalget, således at den kan indgå i udvalgets behandling af lovforslaget.”

Svar:

Om den rapport om opbevaring m.v. af biologisk materiale i straffesager, som justitsministeren omtalte under 1. behandlingen af lovforslaget den 3. marts 2005, kan det oplyses, at Justitsministeriet den 21. april 2005 fra Rigsadvokaten har modtaget arbejdsgruppens rapport sammen med et af Rigsadvokaten udarbejdet notat, hvori der redegøres dels for hovedpunkterne i arbejdsgruppens rapport, dels for Rigsadvokatens synspunkter om dette spørgsmål.

Rigsadvokaten har i den forbindelse anført, at han generelt kan tilslutte sig arbejdsgruppens anbefalinger, herunder at der bør fastsættes nærmere regler for opbevaring og destruktion af biologisk materiale. Forskrifterne bør efter Rigsadvokatens opfattelse også omfatte materiale, som ikke er tilvejebragt ved et legemsindgreb, idet det må anses for hensigtsmæssigt, at der sker en samlet regulering af spørgsmålet om opbevaring og destruktion af biologisk materiale.

Justitsministeriet vil nu overveje, hvordan der nærmere skal følges op på arbejdsgruppens og Rigsadvokatens anbefalinger.

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 21. april 2005

JOURNAL NR.

RA-2003-91-0023

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: ERN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Rapport fra arbejdsgruppe om opbevaring m.v. af biologisk materiale i straffesager.

I juni 1999 nedsatte Rigsadvokaten efter anmodning fra Justitsministeriet en arbejdsgruppe om opbevaring m.v. af biologisk materiale i straffesager. Arbejdsgruppen, der har haft statsadvokaten for Aalborg, Elsemette Cassøe, som formand, har nu afgivet en rapport til mig. Et eksemplar af arbejdsgruppens rapport vedlægges.

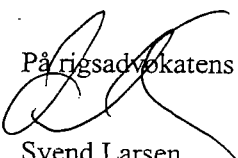
Arbejdsgruppen har haft til opgave at overveje, hvilke retningslinier der kan fastsættes for opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som anvendes i forbindelse med efterforskningen af straffesager.

I vedlagte notat redegøres for hovedpunkterne i arbejdsgruppens rapport samt for Rigsadvokatens synspunkter herom.

Som det fremgår af notatet, kan Rigsadvokaten generelt tilslutte sig arbejdsgruppens anbefalinger.

Jeg finder således, at der bør fastsættes nærmere regler for opbevaring og destruktion af biologisk materiale. Forskrifterne bør efter min opfattelse også omfatte materiale, som ikke er tilvejebragt ved et legemsindgreb, idet det må anses for hensigtsmæssigt, at der sker en samlet regulering af spørgsmålet om opbevaring og destruktion af biologisk materiale.

På Rigsadvokatens vegne

Svend Larsen

identificere gerningsmanden til forbrydelsen. Indsamling af sådanne spor er - bortset fra spor afsat af en gerningsmand på et offer eller omvendt - ikke omfattet af retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb og der gælder således ingen særlige begrænsninger med hensyn til optagelse, undersøgelse og opbevaring af dette materiale.

Sammenligningsprøver anvendes - typisk gennem DNA-analyse - til sammenligning med biologiske spor for at få fastslået, hvem spormaterialet stammer fra. Drejer det sig om en prøve fra en sigtet person, opbevares DNA-analysen i DNA-profilregisteret. Prøver af biologisk materiale fra en sigtet udtages med hjemmel i retsplejelovens § 792 a, stk. 2, mens prøver fra en ikke-sigtet udtages med samtykke fra den pågældende i medfør af retsplejelovens § 792 d.

3.2. Opbevaring af materialet.

Prøver fra spormaterialet indsendes gennem Kriminalteknisk Afdeling til Retsmedicinsk Institut i København (Retsgenetisk Afdeling), som forestår DNA-profilanalyser for hele landet. Sammenligningsprøver sendes også til Retsmedicinsk Institut i København.

Eventuelle rester af det sporfund, som indsendes til Retsmedicinsk Institut i København (Retsgenetisk Afdeling), opbevares efter undersøgelsen på instituttet, der ligeledes opbevarer sammenligningsprøverne.

Både de indsendte prøver fra spormaterialet og sammenligningsprøverne opbevares på Retsgenetisk Afdeling i særlige områder med magnetkortlåse med alarm. Der er begrænset adgang til områderne.

De retsmedicinske institutter i Århus, Odense og København varetager obduktionsundersøgelser og findestedsundersøgelser for politiet. De foretager endvidere personundersøgelser af ofre og sigtede. Biologisk spormateriale og sammenligningsprøver, der udtages i forbindelse med en personundersøgelser og obduktioner, sendes til Retsmedicinsk Institut i København (Retsgenetisk Afdeling). Andet bevismateriale opbevares på institutterne i aflåste lokaler forsynet med alarmsystemer.

Ud over det materiale, som opbevares på de retsmedicinske institutter, opbevarer også politiet biologisk materiale. De effekter, der er beslaglagt med henblik på undersøgelse for spor og som ikke destrueres efter undersøgelsen, opbevares hos Kriminalteknisk Afdeling eller sendes til politikredsen. Det kan f.eks. dreje sig om en blodindsmurt kniv, tøj med blodpletter osv.

4.2. Arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende destruktion af det biologiske materiale.

Spormateriale udgør en del af beviserne i en straffesag. Arbejdsgruppen peger på, at der - uanset om den konkrete straffesag opklares eller forbliver uopklaret - på et senere tidspunkt, f.eks. under en senere genoptagelsessag, vil kunne opstå tvist om et analyseresultat.

Spormaterialet bør derfor efter arbejdsgruppens opfattelse opbevares, så længe der i forbindelse med opklaring, domsforhandling eller genoptagelse kan opstå behov for at foretage nye undersøgelser. Afgørelsen om destruktion bør træffes af den politimester, som er ansvarlig for efterforskningen ud fra en konkret vurdering af mulighederne for opklaring, genoptagelse, forholdets forældelse og mulighederne for fortsat opbevaring.

Om sammenligningsprøver fra sigtede personer, anbefaler arbejdsgruppen, at prøverne destrueres på det tidspunkt, hvor oplysningerne om materialet slettes fra DNA-profilregisteret, medmindre politimesteren efter en konkret vurdering finder, at der kan blive behov for nye undersøgelser i forbindelse med sagens opklaring, domsforhandling eller genoptagelse. Afgørelsen herom bør træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen. Arbejdsgruppen er bekendt med det forslag til lov om ændring af lov om et centralt DNA-register, som er fremsat af justitsministeren, og kan tilslutte sig dette forslag.

For så vidt angår sammenligningsprøver fra ikke-sigtede personer, anbefaler arbejdsgruppen, at prøverne destrueres, når sagen er afsluttet. Såfremt sagen forbliver uopklaret, bør materialet destrueres under efterforskningen, når der ikke skønnes at blive behov for nye undersøgelser. Prøvemateriale, som udtages fra ofre til brug for undersøgelse af spormateriale, bør dog ikke destrueres før spormaterialet.

Arbejdsgruppen peger i den forbindelse på, at forståelsen af bestemmelsen i retsplejelovens § 792 f, stk. 2, om destruktion af materiale tilvejebragt ved legemsindgreb over for personer, der ikke har været sigtet, kan give anledning til tvivl, og anbefaler, at det ved lejlighed præciseres, at biologisk materiale udtaget ved legemsindgreb over for et offer ikke er omfattet af destruktionspligten.

De erklæringer og analyseresultater, som udarbejdes på baggrund af det biologiske materiale og som sendes til politiet, bør efter arbejdsgruppens opfattelse opbevares på sagen og arkiveres sammen med denne. Alene erklæringer vedrørende ikke-sigtede personer (dog ikke ofre) skal destrueres, jf.

logisk materiale til DNA-analyse samt opbevaring af effekter med biologiske spor. Arbejdsgruppen har på den baggrund afstået fra at fremkomme med forslag til nærmere retningslinier herom.

Arbejdsgruppens rapport vil blive sendt til Rigspolitichefen, således at arbejdsgruppens synspunkter vil kunne indgå i det fortsatte arbejde med den nye kundgørelse.

Der ses ikke herudover at være behov for at fastsætte nærmere retningslinier for politiets opbevaring af det biologiske materiale.

Derimod kan der være behov for at fastsætte nærmere regler for politiets pligt til destruktion af biologisk materiale

6.4. Den fremtidige regulering.

Det må anses for hensigtsmæssigt, at der så vidt muligt sker en samlet regulering af spørgsmålet om opbevaring og destruktion af biologisk materiale.

Der bør således – formentlig i samarbejde mellem Justitsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – fastsættes nærmere regler for opbevaring og destruktion af biologisk materiale. Af hensyn til muligheden for en samlet regulering bør forskrifterne også omfatte materiale, som ikke er tilvejebragt ved et legemsindgreb.

**Rapport vedrørende opbevaring, destruktio n.m.v. af
biologisk materiale i straffesager**

Kapitel 1 Indledning	4
1.1 Arbejdsgruppens nedsættelse, kommissorium og sammensætning	4
1.2 Afgrænsning af kommissorium	5
1.3 Resumé	6
Kapitel 2 Beskrivelse af politiets og de retsmedicinske institutters organisation.....	9
2.1 Politiets organisation	9
2.2 De retsmedicinske institutter	9
Kapitel 3 Praxis vedrørende håndteringen af biologisk materiale samt oplysninger om biologisk materiale, der af Retsgenetisk Afdeling undersøges med henblik på identifikation af gerningsmand (DNA-analyse).....	11
3.1 Tilvejebringelse og indsendelse af biologisk materiale.....	11
3.1.1 Indsamling og indsendelse af biologiske spor.....	11
3.1.1.1 Biologiske spor fra gerningssteder og effekter.....	11
3.1.1.2 Biologiske spor på personer	11
3.1.2 Udtagelse af sammenligningsprøver.....	12
3.2 Opbevaring, anvendelse og destruktion af biologisk materiale.....	13
3.2.1. Politiet.....	13
3.2.1.1 Spormateriale.....	13
3.2.2 De retsmedicinske institutter	14
3.2.2.1 Retsgenetisk Afdeling.....	14
3.2.2.1.1 Spormateriale.....	14
3.2.2.1.2 Sammenligningsblodprøver.....	14
3.2.2.1.4 Anvendelse af biologisk materiale hos Retsgenetisk Afdeling	15
3.2.2.2 Retsmedicinsk Institut i Århus	15
3.2.2.2.1 Spormateriale.....	15
3.2.2.2 Sammenligningsblodprøver.....	15
3.2.2.3 Retsmedicinsk Institut i Odense	15
3.3 Udsendelse og opbevaring af erklæringer om undersøgelsesresultater	16

Kapitel 4 Praksis vedrørende håndteringen af blodprøvemateriale, der af Retskemisk Afdeling undersøges for alkohol, medicin, euforiserende stoffer m.v.	17
4.1 Udtagelse, indsendelse til undersøgelse m.v.	17
4.2 Opbevaring, destruktion m.v. af blodprøvemateriale på Retskemisk Afdeling.....	17
 Kapitel 5 Statistik og erfaringer fra DNA-sektionen.....	 19
 Kapitel 6 Fingeraftryk	 20
 Kapitel 7 Arbejdsgruppens overvejelser vedrørende biologisk materiale samt oplysninger om biologisk materiale, der undersøges med henblik på identifikation af gerningsmand (DNA-analyse)	 22
7.1 Tilvejebringelse og indsendelse af biologisk materiale til Retsmedicinsk Institut, Retsgenetisk Afdeling.....	22
7.2 Opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale.	22
7.2.1 Opbevaring.	22
7.2.2 Destruktion af biologisk materiale.....	23
7.2.2.1 Spormateriale.....	23
7.2.2.2 Sammenligningsprøver, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, der er eller har været sigtet.....	24
7.2.2.3 Biologisk materiale, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, som ikke er eller har været sigtet.	27
7.2.2.3.1 Sammenligningsprøver fra personer, som kan være gerningsmand, og som ved analysen enten renses for mistanke eller identificeres som gerningsmand.....	29
7.2.2.3.2 Spormateriale og sammenligningsprøver fra ofret.	30
7.2.2.3.3 Sammenligningsprøver fra personer, der har deres daglige gang på gerningsstedet eller som på anden måde kan have efterladt biologisk materiale ved en tilfældighed.	31
7.3 Erklæringer og analyseresultater.	32

	3
7.3.1 Opbevaring af erklæringer og analyseresultater	32
7.4 Videregivelse af oplysninger	33
Kapitel 8 Arbejdsgruppens overvejelser vedrørende biologisk blodprøvemateriale samt oplysninger herom, der undersøges for alkohol, medicin eller euforiserende stoffer	34

BILAGSFORTEGNELSE

- 1 Rigspolitechefens kundgørelse B nr. 19 af 15. december 1999
- 2 Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 17. september 1999 om omlægning af visse retsmedicinske ydelser
- 3 Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed m.v. i straffesager
- 4 Blanket vedrørende rekvisition af effektundersøgelse
- 5 Blanket vedrørende prøver til retsgenetisk undersøgelse fra personundersøgelser og obduktioner
- 6 Blanket til indsendelse af referenceblodprøver til DNA-analyse
- 6A Blanket vedrørende anmodning om indsendelse af referenceblodprøve til Retsgenetisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, København
- 7 Redegørelse af 23. februar 2004 fra afdelingsleder, dr. med. Niels Morling, Retsmedicinsk Institut, København
- 7A Redegørelse af 10. februar 2005 fra afdelingsleder, dr. med. Niels Morling, Retsmedicinsk Institut, København
- 8 Redegørelse af 8. marts 2004 fra professor, dr. med. statsobducent M. Gregersen, Retsmedicinsk Institut, Århus
- 9 Redegørelse af 10. marts 2004 fra professor, statsobducent Jørgen L. Thomsen, Retsmedicinsk Institut, Odense
- 10 Blanket til indsendelse af blodprøve til alkoholbestemmelse
- 11 Udtalelse af 11. marts 2004 fra afdelingsleder B. Kæmpe, Retsmedicinsk Institut, København
- 12 Justitsministeriets notat af 14. august 1991 om en myndigheds adgang til at slette oplysninger i en sag m.v.

Kapitel 1 Indledning

1.1 Arbejdsgruppens nedsættelse, kommissorium og sammensætning

I forbindelse med politiets efterforskning af straffesager anvendes i stort omfang blodprøver og andet biologisk materiale, som tilvejebringes ved legemsindgreb.

Dette biologiske materiale anvendes – typisk gennem DNA-analyse – til sammenligning med et biologisk spor fra en forbrydelse med det formål at identificere gerningsmanden. Såvel spormaterialet som sammenligningsprøven indsendes til og analyses af Retsmedicinsk Institut, Retsgenetisk Afdeling, København.

Endvidere anvendes blodprøver tilvejebragt ved legemsindgreb til undersøgelse for indtagelse af alkohol, medicin eller euforiserende stoffer, bl.a. såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelsen af disse medikamenter er et led (f.eks. færdselsloven). Sådanne blodprøver indsendes til og analyseres af Retsmedicinsk Institut, Retskemisk Afdeling, København.

Foranlediget af en henvendelse fra Forskningsministeriet om Københavns Universitets Retsmedicinske Instituts opbevaring af DNA-analyser, blodprøver og biologiske spor, samt efter forslag fra Rigsadvokaten, anmodede Justitsministeriet ved skrivelse af 19. november 1998 Rigsadvokaten om at tage initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra politiet, anklagemyndigheden og Retsmedicinsk Institut i København.

I skrivelsen anføres blandt andet:

”Arbejdsgruppen skal forestå udarbejdelse af retningslinier for destruktion af prøver og biologiske spor, der er modtaget på Retsmedicinsk Institut i perioden fra 1990 til 1998, og for proceduren i forbindelse med indsendelse, opbevaring og destruktion af prøver, der i fremtiden modtages på instituttet”.

På den baggrund nedsatte Rigsadvokaten ved skrivelse af 29. juni 1999 en arbejdsgruppe.

I skrivelsen anføres blandt andet:

”Arbejdsgruppen har til opgave at overveje, hvilke retningslinier, der kan fastsættes for opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som kan anvendes i forbindelse med efterforskningen af straffesager.

Arbejdsgruppen bør overveje spørgsmålet såvel i relation til materiale, der er tilvejebragt fra personer, der er sigtede, som fra personer, der ikke har været sigtet.

Arbejdsgruppen skal særligt være opmærksom på, hvilke procedurer, der bør fastsættes i forbindelse med indsendelse, opbevaring og destruktion af blodprøvemateriale, der indsendes til Retsmedicinsk Institut”.

Arbejdsgruppen har ved rapportens afgivelse haft følgende sammensætning:

Statsadvokat Elsemette Cassøe (formand),
(Rigsadvokaten)

Tidligere professor Jørn Simonsen,
(Retsmedicinsk Institut, København)

Afdelingsleder Niels Mørling
(Retsgenetisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, København)

Politimester Signe Justesen,
(Politimesterforeningen)

Kriminalinspektør Frank Jensen,
(Rigspolitechefen)

Vicekriminalinspektør Hans-Henrik Andersen,
(Inspektørforeningen)

Kriminalinspektør Bent Isager-Nielsen,
(Frederiksberg Politi)

Politifuldmægtig Jette Rubien (sekretær).

1.2 Afgrænsning af kommissorium

Den 18. september 1996 afgav en af Justitsministeriet nedsat arbejdsgruppe en rapport om etablering af et EDB-baseret DNA-profilregister. Denne arbejdsgruppe foreslog oprettelse af et sådant register, og arbejdsgruppen udarbejdede udkast til forskrifter for registeret, indeholdende blandt andet forskrifter for opbevaring og sletning af oplysninger om DNA-profiler hidrørende fra biologiske spor og sigtede personer.

Den 2. december 1999 fremsatte Justitsministeriet forslag til lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister.

Lovforslaget er vedtaget den 31. maj 2000 (lov nr. 434 af 31. maj 2000).

Denne arbejdsgruppes kommissorium omfatter opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som kan anvendes i efterforskningen af straffesager.

Biologisk materiale tilvejebragt ved legemsindgreb kan bestå af spormateriale eller sammenligningsprøver. Spormateriale tilvejebringes udover ved legemsindgreb også ved opsamling under gerningsstedsundersøgelser eller ved undersøgelse af beslaglagte effekter.

For at skabe mulighed for at udarbejde et samlet regelsæt, der omfatter al biologisk materiale, som anvendes i forbindelse med efterforskningen af straffesager, har arbejdsgruppen valgt at medtage biologisk materiale, der er fundet på gerningssteder, på beslaglagte effekter eller ved legemsindgreb (spormateriale).

Retsplejelovens § 792 f, stk. 2, om opbevaring og destruktion omfatter såvel biologisk materiale som oplysninger herom. Arbejdsgruppen har derfor valgt ud over selve materialet at medtage erklæringer og analyseresultater.

Arbejdsgruppen fremsætter forslag til indholdet af retningslinier og procedurer for opbevaring, destruktion m.v. i politikredsen, hos DNA-sektionen og Kriminalteknisk Afdeling.

Endvidere fremsætter arbejdsgruppen forslag til de procedurer, der efter gruppens opfattelse bør fastsættes i forbindelse med indsendelse, opbevaring og destruktion af biologisk materiale, der opbevares for politiet på de retsmedicinske institutter.

Retningslinier for opbevaring og destruktion af oplysninger om biologisk materiale, der lægges ind i et centralt DNA-profilregister, er indarbejdet i lov nr. 434 af 31. maj 2000 og behandles derfor ikke af denne arbejdsgruppe.

1.3 Resumé

Kapitel 1 indeholder en redegørelse for arbejdsgruppens nedsættelse, kommissorium og sammensætning.

Kapitel 2 indeholder en beskrivelse af politiets og de retsmedicinske institutters organisation samt en beskrivelse af samarbejdet imellem disse organisationer i forbindelse med straffesagers behandling.

I kapitel 3 beskriver arbejdsgruppen praksis vedrørende håndteringen af biologisk materiale samt oplysninger om biologisk materiale, der tilvejebringes i en straffesag og under-

søges af Retsgenetisk Afdeling med henblik på identifikation af gerningsmænd via DNA-analyse.

Kapitel 4 indeholder en gennemgang af praksis vedrørende håndteringen af blodprøvemateriale, der undersøges for alkohol, medicin, euforiserende stoffer m.v. på Retskemisk Afdeling. Størstedelen af disse sager vedrører overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54.

I kapitel 5 gives der oplysninger om statistik og erfaringer fra Rigspolitechefens DNA-sektion.

Kapitel 6 vedrører regler og praksis om fingeraftryk.

Kapitel 7 indeholder arbejdsgruppens overvejelser vedrørende biologisk materiale og oplysninger herom, der DNA-analyses.

Arbejdsgruppen finder, at den praksis, der følges vedrørende indsendelse af biologisk materiale til Retsgenetisk Afdeling, tilgodeser de hensyn, der må tages til sikring af materialets kvalitet, til sagens hurtige opklaring, til snarlig orientering af parterne og til sikkerheden omkring sådanne fortrolige oplysninger. Arbejdsgruppen har afstået fra at fremsætte forslag til retningslinier herom, da der allerede er retningslinier under udarbejdelse. Der henvises til pkt. 7.1.

For så vidt angår spormateriale anbefaler arbejdsgruppen, at biologisk spormateriale bør opbevares, indtil mulighed for opklaring, domsforhandling eller genoptagelse ikke længere er til stede. Afgørelsen om destruktion bør fortsat træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen. Der henvises til pkt. 7.2.2.1.

For så vidt angår sammenligningsprøver fra sigtede personer, anbefaler arbejdsgruppen, at prøverne destrueres på det tidspunkt, hvor oplysningerne om materialet slettes fra DNA-profilregisteret, medmindre politimesteren efter en konkret vurdering finder, at der kan blive behov for nye undersøgelser i forbindelse med sagens opklaring, domsforhandling eller genoptagelse. Afgørelsen træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen. Arbejdsgruppen har bemærket, at Justitsministeriet agter at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om et centralt DNA-register, hvorefter reglerne om sletning gøres parallelle til reglerne om fingeraftryk. Arbejdsgruppen kan tilslutte sig dette forslag. Der henvises til pkt. 7.2.2.2.

For så vidt angår sammenligningsprøver fra ikke-sigtede personer, anbefaler arbejdsgruppen, at prøverne destrueres, når sagen er afsluttet. Såfremt sagen forbliver uopklaret, bør materialet destrueres under efterforskningen, når der ikke skønnes at blive behov for nye undersøgelser. Prøvemateriale, som udtages fra ofre til brug for undersøgelse af sporma-

teriale, bør dog ikke destrueres før spormaterialet. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ved en lovændring ved lejlighed med fordel kan præciseres, at biologisk materiale udtaget ved legemsindgreb over for et offer, ikke er omfattet af reglen i retsplejelovens § 792 f, stk. 2. Der henvises til pkt. 7.2.2.3.

For så vidt angår oplysninger om materialet, herunder erklæringer, anbefaler arbejdsgruppen, at erklæringer, der sendes til politiet, bør opbevares på sagen og arkiveres sammen med denne. Alene erklæringer vedrørende ikke-sigtede personer (undtagen ofre) skal destrueres, og det bør ske samtidig med, at materialet destrueres. Der henvises til pkt. 7.3.

Kapitel 8 omhandler biologisk blodprøvemateriale samt oplysninger herom, der undersøges for alkohol, medicin eller euforiserende stoffer på Retskemisk Afdeling. Arbejdsgruppen finder, at procedurerne i forbindelse med disse blodprøvers udtagelse, opbevaring og destruktion er hensigtsmæssige og forsvarlige. De retningslinier, der skal fastsættes, bør derfor være i overensstemmelse med gældende praksis.

Kapitel 2 Beskrivelse af politiets og de retsmedicinske institutters organisation

2.1 Politiets organisation

Efterforskningen af straffesager foretages af politiet på politimesterens ansvar i den politikreds, hvor den strafbare handling er begået.

Bistand til politikredsene til tekniske undersøgelser og til efterforskning ydes efter begæring af Rigspolicehufens Tekniske Afdeling og Rejseshold, jf. Rigspolicehufens Kundgørelse B nr. 19, **bilag 1**. Også i disse tilfælde påhviler ansvaret for efterforskningen politimesteren for den pågældende politikreds.

Pr. 1. august 1999 oprettedes der under Rigspolicehufembedet i Kriminalteknisk Afdeling en DNA-koordineringsenhed kaldet DNA-sektionen, der i samarbejde med Retsmedicinsk Institut, Retsgenetisk Afdeling, København, skal koordinere det biologiske analysearbejde i forbindelse med materiale indsendt til Retsgenetisk Afdeling af politiet fra hele landet. Endvidere orienterer sektionen politikredsene om udviklingen i DNA-profilarbejdet, ligesom sektionen skal drive det nu etablerede centrale DNA-profilregister.

Lov om oprettelse af centralt DNA-profilregister trådte i kraft pr. 1. juli 2000, og samme dato oprettedes et centralt DNA-profilregister, der er et internt arbejdsregister for politiet i forbindelse med identifikation af personer.

Registeret består af et manuelt register og et EDB-register, der opbevares og føres af Rigspolicehufefen, Afdeling A, DNA-sektionen.

2.2 De retsmedicinske institutter

I bekendtgørelse nr. 212 af 21. marts 1994 om de retsmedicinske institutter ved Københavns Universitet, Århus Universitet og Odense Universitet har Undervisningsministeriet fastsat de nærmere regler for institutternes organisation og ledelse, herunder ansvaret for planlægning og fordeling af arbejdsopgaver i forbindelse med udførelsen af de retsmedicinske undersøgelser, som det påhviler institutterne at foretage.

Der er 3 retsmedicinske institutter i Danmark, tilknyttet universiteterne i København, Odense og Århus. Hvert institut har en afdeling for retspatologi og en afdeling for retskemi, medens instituttet i København som det eneste har en afdeling for retsgenetik kaldet Retsgenetisk Afdeling. Retsgenetisk Afdeling, København, foretager for hele landet retsgenetisk undersøgelse, DNA-profilanalyse af biologisk materiale, herunder blodprøver.

Afdelingerne for retspatologi varetager obduktioner og findestedsundersøgelser for politikredsene i instituttets optagelsesområde. Afdelingerne for retspatologi foretager endvidere personundersøgelser, det vil sige retslægelige undersøgelser af personers legeme i bl.a. volds- og sædelighedssager, og udstedelse af erklæringer i tilknytning hertil, jf. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 17. september 1999 om "Omlægning af visse retsmedicinske ydelser", **bilag 2**. I ukomplicerede voldssager foretages personundersøgelser af ofre m.v. dog fortsat på skadestuerne eller hos egen læge med henblik på udfærdigelse af sædvanlig politiattest.

Personundersøgelser af volds- og voldtægtsofre, sigtede i straffesager samt børn i sædelighedssager udgør en væsentlig del af de retsmedicinske institutters virksomhed, og der er i forbindelse med institutternes betjening af politikredsene oprettet lokalcentre eller regionalafsnit på sygehusene rundt i landet, som for eksempel "Centre for voldtægtsofre".

De retskemiske afdelinger undersøger blodprøver og biologisk materiale for alkohol, narkotika, lægemidler, kulilte og tekniske gifte. Endvidere udføres undersøgelse af pulvere, tabletter, plantematerialer m.m. for indhold af stoffer omfattet af narkotikalovgivningen, dopingloven og lægemiddeloven. Disse undersøgelser foretages – med undtagelse af blodprøver fra levende personer, jf. nedenfor – af det institut, i hvis område gerningsstedets politikreds ligger.

Retskemiske undersøgelser af blodprøver fra levende personer indsendes for hele landet til undersøgelse ved Københavns Universitet, Retsmedicinsk Institut, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed m.v. i straffesager.

Det er altså Retskemisk Afdeling på Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet, der her i landet foretager alle retskemiske undersøgelser af blodprøvemateriale fra levende personer for alkohol, medicin, euforiserende stoffer m.v.

Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997, **bilag 3**.

Kapitel 3 Praksis vedrørende håndteringen af biologisk materiale samt oplysninger om biologisk materiale, der af Retsgenetisk Afdeling undersøges med henblik på identifikation af gerningsmand (DNA-analyse)

3.1 Tilvejebringelse og indsendelse af biologisk materiale

3.1.1 Indsamling og indsendelse af biologiske spor

3.1.1.1 Biologiske spor fra gerningssteder og effekter

Under udførelsen af visse forbrydelser, f.eks. drab, vold, voldtægt, røveri og tyveri sker det, at gerningsmanden efterlader et biologisk spor, eller at gerningsmanden påføres biologisk materiale fra offeret. Det kan være blod, spyt, sæd, væv, hår m.v.

Findes sådanne spor på gerningsstedet, indsamles de af Rigspolitechefens Kriminaltekniske Afdeling (herefter Kriminalteknisk Afdeling) eller af efterforskerne. Er der mistanke om, at der er afsat et spor på f.eks. gerningsmandens tøj eller andre effekter, beslaglægges disse under efterforskningen efter reglerne i retsplejelovens kapitel 74 om beslaglæggelse af ting, der antages at være af betydning som bevismidler.

Sporfund indsamlet under efterforskningen samt beslaglagte effekter, som skal undersøges for biologisk materiale, indsendes via Kriminalteknisk Afdeling til Retsmedicinsk Institut, Retsgenetisk Afdeling, København (i det følgende Retsgenetisk Afdeling), med anmodning om undersøgelse, herunder DNA-analyse, **bilag 4**. Kriminalteknisk Afdeling sender kopi af anmodningen til Rigspolitechefens DNA-sektion til brug for koordineringsarbejdet samt kopi til politikredsen.

Reglerne i retsplejeloven om legemsindgreb omhandler alene de tilfælde, hvor der foretages indgreb i det menneskelige legeme. Indsamlingen af biologisk materiale, der findes på gerningssteder, og effekter med tilknytning til en forbrydelse m.v., er derimod ikke omfattet af disse regler. For sådanne sporfund, der (endnu) ikke kan henføres til bestemte personer, gælder der derfor ingen særlige begrænsninger med hensyn til optagelse, undersøgelse og opbevaring af det biologiske materiale, jf. rapporten vedrørende etablering af et DNA-profilregister, side 28.

3.1.1.2 Biologiske spor på personer

Offeret for en forbrydelse, f.eks. vold eller voldtægt undersøges af en læge med henblik på at konstatere, om der er skader på offeret, eller om gerningsmanden har afsat spor, f.eks. sæd. Undersøgelsen af et offer indebærer et legemsindgreb og foretages med samtykke i medfør af retsplejelovens § 792 d. Reglerne om legemsindgreb omfatter ikke ind-

greb over for afdøde personer, jf. betænkning nr. 1104/1987, side 36. Obduktion og udtagelse af prøver fra afdøde ofre foretages således med hjemmel i ligsynsloven.

Er gerningsmanden kendt, undersøges også denne for læsioner eller biologisk materiale afsat af offeret. Denne undersøgelse sker i medfør af retsplejelovens § 792 a, stk. 2.

Sådanne personundersøgelser eller obduktioner, herunder udtagelse af prøve til undersøgelse for spor, foretages af de retsmedicinske institutter i Århus, Odense eller København, jf. afsnit 2.2. I voldssager, der vurderes som ukomplicerede, undersøges offeret på et hospital eller af en praktiserende læge.

Prøver udtaget med henblik på DNA-undersøgelse indsendes af instituttet til Retsgenetisk Afdeling i København ved blanket, bilag 5. Prøver udtaget med henblik på analyse for alkohol, narkotika m.v. indsendes for så vidt angår levende personer til Retskemisk Afdeing i København og for så vidt angår døde personer til det pågældende instituts retskemiske afdeling.

Ved modtagelse af en anmodning om DNA-undersøgelse sender Retsgenetisk Afdeling kopi af anmodningen til DNA-sektionen til brug for koordineringsarbejdet.

3.1.2 Udtagelse af sammenligningsprøver

Findes der i det indsamlede spormateriale biologisk materiale, som må antages at hidrøre fra gerningsmanden, kan der foretages sammenligning mellem DNA-profilen fra dette spor og DNA-profilen fra en person, der mistænkes. Til dette brug udtages blodprøve fra den mistænkte. Der kan endvidere være behov for at foretage sammenligning mellem DNA-profilen fra sporet og DNA-profilen fra offeret. Endelig kan der være behov for at foretage sammenligning mellem spormaterialet og personer, der har deres gang på gerningsstedet, og som derfor kan have efterladt biologisk materiale.

Undersøges der for biologiske spor på materiale, der har relation til en mistænkt person, med henblik på at konstatere, om sporene kan hidrøre fra offeret i sagen, vil det være nødvendigt at udtage blodprøve fra offeret til sammenligning. Det vil sædvanligvis også være relevant at udtage prøve fra den mistænkte med henblik på at afgøre, om sporet kan være afsat af denne.

Ved undersøgelse af et voldtægtsoffer udtages der prøve af vaginalsekret til undersøgelse for sæd. Findes der sæd, vil prøven oftest udgøre en blanding af gerningsmandens sæd og offerets vaginalsekret. For at kunne udfinde sædens DNA-profil er det nødvendigt at kende offerets DNA-profil, og der tages til det brug en blodprøve fra offeret.

Prøve af biologisk materiale – normalt en blodprøve – fra en person, der er sigtet, udtages i medfør af retsplejelovens § 792 a, stk. 2.

Prøve af biologisk materiale – normalt en blodprøve – af en ikke-sigtet, herunder offeret, udtages med samtykke i medfør af retsplejelovens § 792 d.

Prøverne sendes til Retsgenetisk Afdeling med anmodning om DNA-analyse og sammenligning med spormaterialets DNA-profil, ved blanket **bilag 6 og 6A**. Ved modtagelsen af en anmodning om DNA-analyse og sammenligning sender Retsgenetisk Afdeling kopi af anmodningen til DNA-sektionen til brug for koordineringsarbejdet.

3.2 Opbevaring, anvendelse og destruktion af biologisk materiale.

3.2.1. Politiet

3.2.1.1 Spormateriale

Effekter, der er beslaglagt med henblik på undersøgelse for spor, opbevares efter undersøgelsen hos Kriminalteknisk Afdeling eller sendes til politikredsen, jf. Rigspolitechefens Kundgørelse B nr. 19 pkt. 5.10. Der kan f.eks. være tale om en t-shirt eller et stykke gulvtæppe med blodpletter på. I nogle tilfælde sendes hele effekten ind til Retsgenetisk Afdeling til undersøgelse. I andre tilfælde skæres der et stykke ud, der sendes ind til undersøgelse.

Spormateriale udgør en del af beviserne i en straffesag og opbevares derfor så længe, der er mulighed for opklaring, pådømmelse eller genoptagelse af sagen. Destruktion sker alene efter anmodning fra politikredsen.

Det er den politimester, der har ansvaret for efterforskningen, der træffer beslutning om destruktion af spormateriale, og hvornår dette i givet fald skal ske. Denne beslutning træffes efter en afvejning af sagens karakter, muligheden for genoptagelse, forholdets forældelse og mulighederne for fortsat opbevaring under hensyntagen til materialets karakter og de fysiske forhold.

3.2.1.2 Sammenligningsblodprøver

Sammenligningsblodprøver indsendes straks til Retsgenetisk Afdeling og opbevares således ikke hos politiet.

3.2.2 De retsmedicinske institutter

3.2.2.1 Retsgenetisk Afdeling

3.2.2.1.1 Spormateriale

Eventuelle rester af sporfund fra gerningssteder, f.eks. et reagensglas med skrab af en blodplet, opbevares, efter at undersøgelsen er foretaget, på Retsgenetisk Afdeling.

Beslaglagte effekter, der har været sendt ind til Retsgenetisk Afdeling til undersøgelse, destrueres efter anmodning eller returneres til rekvirenten, Kriminalteknisk Afdeling, efter afslutningen af undersøgelserne. Politiet kan på ethvert tidspunkt bede Retsgenetisk Afdeling om at kassere eller udlevere biologisk materiale fra spor. Biologisk spormateriale destrueres alene efter anmodning fra politikredsen.

Der er den politimester, der har ansvaret for efterforskningen, der træffer afgørelse om destruktion, jf. afsnit 3.2.1.1.

3.2.2.1.2 Sammenligningsblodprøver

Sammenligningsblodprøver fra identificerede personer, herunder ofre, opbevares som udgangspunkt i 12 måneder efter afsendelse af erklæring i sagen. Udover 12 måneder opbevares blodprøver kun efter særlig anmodning fra politiet.

Inden destruktion af prøverne retter Retsgenetisk Afdeling forespørgsel til DNA-sektionen og politikredsen om, hvorvidt biologisk materiale, som opbevares på Retsgenetisk Afdeling, skal destrueres.

Praksis er således, at biologisk materiale gemmes, så længe en til materialet svarende DNA-profil er registreret i DNA-registeret. Er DNA-profilen ikke registreret i DNA-registeret, er det politikredsen, der efter et år afgør, om materialet skal destrueres.

Politiet kan derudover på ethvert tidspunkt bede Retsgenetisk Afdeling om at kassere eller udlevere en blodprøve.

3.2.2.1.3 Opbevaring af biologisk materiale hos Retsgenetisk Afdeling

Det biologiske materiale, der af politiet indsendes til Retsgenetisk Afdeling, opbevares på afdelingen i særlige områder med aflåste døre med magnetkortlås med alarm. Der er begrænset adgang til områderne.

3.2.2.1.4 Anvendelse af biologisk materiale hos Retsgenetisk Afdeling

Blodprøver og andet biologisk materiale i straffesager anvendes til de undersøgelser, som er rekvireret af politiet. Herudover anvendes blodprøver og biologisk materiale i særlige tilfælde til undersøgelser til brug for generel kvalitetssikring og videreudvikling af de analysemetoder, som anvendes i straffesager. Blodprøver og andet biologisk materiale, som opbevares på politiets vegne, anvendes ikke – uden Justitsministeriets særlige tilladelse – til andre formål. Der henvises til forslag til lov om oprettelse af et DNA-profilregister, side 6, spalte 2.

En nærmere beskrivelse af forholdene på Retsgenetisk Afdeling findes i **bilag 7**.

3.2.2.2 Retsmedicinsk Institut i Århus

3.2.2.2.1 Spormateriale

I forbindelse med obduktioner og personundersøgelser udtages der biologisk (spor)materiale og sammenligningsprøver fra ofre og mistænkte gerningsmænd. Prøverne sendes til Retsgenetisk Afdeling i København til DNA-analyse, til Retskemisk Afdeling København (levende) eller Århus (døde) til andre analyser, herunder alkohol- eller narkotika-analyse.

Spor og andet bevismateriale opbevares maksimalt 5 år.

Materialet anvendes udover til de af politiet rekvirerede undersøgelser til kvalitetssikring, metodeudvikling og forskningsmæssig brug.

3.2.2.2 Sammenligningsblodprøver

Sammenligningsprøver udtaget i forbindelse med personundersøgelse eller obduktion af ofre og gerningsmænd med henblik på DNA-analyse, indsendes til Retsgenetisk Afdeling i København. Prøver, der ikke sendes ind til Retsgenetisk Afdeling, opbevares højst 14 dage.

Materialet anvendes udover til de af politiet rekvirerede undersøgelser til kvalitetssikring og forskningsmæssig brug.

Som **bilag 8** vedlægges redegørelse af 8. marts 2004 fra Retsmedicinsk Institut i Århus.

3.2.2.3 Retsmedicinsk Institut i Odense

Retsmedicinsk Institut i Odense har fra 1. oktober 1999, hvor flere retsmedicinske ydelser overgik til de tre retsmedicinske institutter, foretaget personundersøgelser af ofre og ger-

ningsmænd. Forud for dette tidspunkt deltog instituttet kun i ringe omfang i undersøgelser af levende personer.

Procedurerne omkring opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale i straffesager er nu fastlagt i form af praksisdannelse.

Beskrivelse af de foreliggende procedurer vedlægges som **bilag 9**.

3.3 Udsendelse og opbevaring af erklæringer om undersøgelsesresultater

Når Retsgenetisk Afdeling har foretaget undersøgelser i en sag, sender afdelingen originalerklæringen til politikredsen med kopi til DNA-sektionen samt til Kriminalteknisk Afdeling og det relevante retsmedicinske institut, såfremt et sådant har indsendt materialet til undersøgelse.

På Retsgenetisk Afdeling registreres visse oplysninger i straffesager i et administrativt EDB-system, som er uden adgang til omverdenen. Der er begrænset adgang til områder med computere tilknyttet dette EDB-system. Der er begrænset adgang til at bruge systemet. Retsgenetisk Afdeling forventer indenfor en kortere årrække at registrere stort set alle afdelingens oplysninger i straffesager i et nyt sags- og laboratorieadministrativt EDB-system.

Der er ikke adgang til oplysningerne for andre. Politiet har således ikke adgang til registre.

Oplysningerne slettes efter 15 år.

Erklæringer tilsendt et andet retsmedicinsk institut om analyseresultater opbevares på instituttet sammen med instituttets sag. Denne opbevaring sker ikke af politimæssige hensyn. Opbevaringen sker af forskningsmæssige grunde og af hensyn til evaluering og kvalitetssikring af instituttets arbejde.

Erklæringer tilsendt politikredsen indgår som bilag i sagen og opbevares sammen med sagens øvrige akter.

Erklæringer tilsendt DNA-sektionen og Kriminalteknisk Afdeling opbevares på sagen der.

Kapitel 4 Praksis vedrørende håndteringen af blodprøvemateriale, der af Retskemisk Afdeling undersøges for alkohol, medicin, euforiserende stoffer m.v.

4.1 Udtagelse, indsendelse til undersøgelse m.v.

I visse sager om vold, voldtægt eller anden alvorlig kriminalitet udtages der af offer og eventuelt mistænkt gerningsmand en blodprøve, der undersøges for alkohol, medicin eller euforiserede stoffer.

Prøverne udtages efter politiets anmodning af et retsmedicinsk institut i forbindelse med personundersøgelse, som beskrevet i afsnit 3.1.1.2, på et hospital eller af en praktiserende læge.

Prøverne, der udtages med hjemmel i retsplejelovens § 792 a, stk. 1 (gerningsmanden) eller § 792 d (offeret), sendes til Retsmedicinsk Institut, Retskemisk Afdeling i København, der foretager undersøgelsen.

I sager om overtrædelse af færdselslovens regler om kørsel i spirituspåvirket eller medicinpåvirket tilstand (færdselslovens § 53 og § 54) eller andre overtrædelser, i hvis gerningsindhold indtagelse af alkohol, medicin eller euforiserende stoffer er et led, udtages der af mistænkte blodprøve og lejlighedsvis urinprøve, der undersøges for alkohol m.v.

Blodprøven, der i disse sager udtages med hjemmel i færdselslovens § 55, stk. 2 eller retsplejelovens § 792 b, stk. 2, sendes til Retsmedicinsk Institut, Retskemisk Afdeling, København, med anmodning om undersøgelse ved blanket, **bilag 10**.

Erklæring om undersøgelsesresultatet tilsendes politikredsen, hvor den indgår som bilag i sagen.

4.2 Opbevaring, destruktion m.v. af blodprøvemateriale på Retskemisk Afdeling

Retskemisk Afdeling i København modtager hvert år ca. 17.000 blodprøver fra levende personer til undersøgelse for alkohol, medicin m.v. Størstedelen af alle indsendte blodprøver vedrører sager om promille- og spirituskørsel.

Retskemisk Afdeling registrerer ved modtagelsen af en blodprøve ikke, hvilken sagstype, prøven vedrører, eller om der er tale om en sigtet eller ikke-sigtet person.

Blodprøverne opbevares som udgangspunkt i 12 måneder efter, at analysen er foretaget. Dette tidsrum er valgt, fordi de fleste færdselssager erfaringsmæssigt er afgjort inden for dette tidsrum. Begrundelsen for opbevaringen er, at der lejlighedsvis i forbindelse med straffesagens behandling opstår spørgsmål dels om analyseresultatet, dels om prøvens

oprindelse. Retskemisk Afdeling har i disse tilfælde mulighed for at gentage alkoholanalysen, ligesom der kan foretages typeanalyse af blodet i form af DNA-profilanalyse for at sikre prøvens identitet. I enkelte tilfælde anmoder politiet om, at en blodprøve må blive opbevaret i yderligere et år.

Blodprøvematerialet opbevares under samme forhold som beskrevet for Retsgenetisk Afdeling. Materialet anvendes ud over de af politiet rekvirerede undersøgelser i særlige tilfælde til undersøgelser til brug for generel kvalitetssikring og videreudvikling af analysemetoder, som anvendes i straffesager.

Beskrivelse af procedureerne i Retskemisk Afdeling vedlægges som **bilag 11**.

4.3 Udsendelse og opbevaring af erklæringer om undersøgelsesresultater

Erklæringer om analyseresultater fra Retskemisk Afdeling sendes til politikredsen, hvor de opbevares på sagen og arkiveres sammen med sagens øvrigt bilag.

Kapitel 5 Statistik og erfaringer fra DNA-sektionen

Siden DNA-profilregisterets etablering har politiet haft ca. 1.750 såkaldte "hits" i registeret, og alene i første halvår af 2004 har der været ca. 450 hits.

Politiets hits fremkommer, når der ved søgning i DNA-profilregisteret viser sig match mellem to eller flere DNA-profiler. I praksis kan der forekomme tre forskellige former for hits, der alle typisk får afgørende betydning for politiets videre efterforsknings- og opklaringsarbejde.

For det første ses det ofte, at et sporfund fra en ny forbrydelse matcher en allerede registreret person. Politiet får dermed identificeret en mulig gerningsmand. Ressourcerne i efterforskningsarbejdet kan derefter målrettes til at efterprøve og underbygge sagen mod den pågældende. Denne type hits fører som altovervejende hovedregel til opklaring af den nye forbrydelse. Som eksempler fra praksis kan nævnes: Spor fra drabsforsøg matchede person registreret efter sigtelse for grov vold. Spor fra voldtægt matchede person registreret efter sigtelse for voldtægt. Spor fra vold matchede person registreret efter sigtelse for voldtægt. Spor fra røveri matchede person registreret efter sigtelse for grov vold. Spor fra indbrud matchede person registreret efter sigtelse for røveri.

For det andet ses det ligeledes ofte, at en person, der er sigtet for en ny forbrydelse, matcher registrerede sporfund fra en og ikke sjældent flere tidligere forbrydelser. Denne type hits betyder som altovervejende hovedregel, at politiet kan opklare de tidligere forbrydelser, der ofte er adskillige år gamle. Som eksempler fra praksis kan nævnes: Person sigtet for røveri matchede spor fra 5 år gammel voldtægt. Person sigtet for røveri matchede spor fra 18 forskellige indbrud. Person sigtet for postrøveri matchede spor fra voldtægt. Person sigtet for vold matchede spor efter biltyv, der var flygtet efter færdselsuheld.

For det tredje matcher sporfund fra en ny forbrydelse meget hyppigt tidligere registrerede sporfund. Politiet kan herved konstatere, at der sandsynligvis er tale om samme gerningsmand, hvilket er af væsentlig betydning for tilrettelæggelsen af den videre efterforskning. Samtidig bidrager denne form for hits i høj grad til at øge politiets viden om kriminelles geografiske mobilitet og aktivitet.

De fleste spor stammer fra berigelsesforbrydelser som tyveri, indbrud og røverier. Derefter kommer spor fra vold, voldtægt og drab. Der er ikke ført statistik på fordeling på typer sager/sigtelser, der ligger til grund for DNA-profil-erklæringerne.

Kapitel 6 Fingeraftryk

DNA-analyse som bevismiddel har mange lighedspunkter med fingeraftryk. I populær tale er DNA-profilanalyse kaldet "det genetiske fingeraftryk". På den baggrund kan det være hensigtsmæssigt i denne rapport at beskrive regler og praksis vedrørende fingeraftryk.

Optagelse af fingeraftryk er en legemsbesigtigelse, der er omfattet af retsplejelovens § 792, stk. 1, 1. pkt.

Optagelse af fingeraftryk fra en person, der er sigtet, kan efter retsplejelovens § 792 a, stk. 1, ske, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen. Udenfor disse tilfælde kan fingeraftryk med henblik på senere identifikation efter retsplejelovens § 792 b, stk. 1, endvidere foretages, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år 6 måneder eller derover.

Optagelse af fingeraftryk fra en person, der ikke er sigtet, kan efter retsplejelovens § 792 d, stk. 1, ske med samtykke. Efter samme bestemmelses stk. 2 kan optagelse af fingeraftryk fra en person, der ikke er sigtet, endvidere ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år 6 måneder eller derover, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Der er gennem mange år ført en række manuelle registre over fingeraftryk. I 1989 blev dette suppleret med indførelse af EDB-baseret registrering af fingeraftryk. Systemet – kaldet AFIS – er placeret hos Rigspolitechefen, Kriminalteknisk Afdeling, og giver mulighed for maskinel registrering og søgning af fingeraftryk.

Udgangspunktet er, at der foretages optagelse og dernæst registrering i AFIS af personidentificerede fingeraftryk i alle de tilfælde, hvor retsplejelovens regler giver mulighed herfor.

Herudover sker der indkodning af uidentificerede fingeraftryk, der er optaget på gerningssteder m.v., såfremt aftrykkene har en sådan kvalitet, at de vil kunne danne grundlag for en senere personidentifikation ved sammenligning med andre fingeraftryk.

Sletning af oplysninger i AFIS foregår efter følgende retningslinier:

"Oplysninger tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, der ikke har været sigtet, herunder kontrolaftryk, slettes ved afslutningen af den pågældende sag.

Oplysninger tilvejebragt ved indgreb, som retten nægter at godkende, eller som retten eller politiet selv efterfølgende finder uhjælede, slettes straks. Oplysningerne slettes endvidere, hvis særlige grunde undtagelsesvist taler herfor. Oplysningerne om personer, der er fyldt 80 år, slettes, medmindre det efter en konkret vurdering undtagelsesvis skønnes nødvendigt at opretholde registreringen. Når Rigspolitiet modtager oplysning om, at en registreret person er død, slettes pågældende af registeret senest 2 år efter pågældendes død. ”

Fingeraftryk, herunder kontrolaftryk, der ikke optages i registeret, destrueres, når de har været brugt i den konkrete sag, hvortil de er optaget. Sådanne aftryk optages overvejende som kontrolaftryk eller sammenligningsaftryk med henblik på at udskille de uinteressante fingeraftryk, som er fundet på gerningsstedet, og som tilhører anmeldere, gæster, personale m.v., som er uden for mistanke.

Kapitel 7 Arbejdsgruppens overvejelser vedrørende biologisk materiale samt oplysninger om biologisk materiale, der undersøges med henblik på identifikation af gerningsmand (DNA-analyse)

7.1 Tilvejebringelse og indsendelse af biologisk materiale til Retsmedicinsk Institut, Retsgenetisk Afdeling.

De procedurer, der anvendes i forbindelse med indsendelse af biologisk materiale til Retsgenetisk Afdeling til DNA-analyse, er beskrevet i afsnit 3.1.

Arbejdsgruppen finder, at det er vigtigt, at indsendelsen af såvel spormateriale som sammenligningsprøver sker hurtigt og uden unødige forsinkelser. Dels er det afgørende for efterforskningen hurtigst muligt at få oplyst, om der er overensstemmelse mellem et spor og en relevant persons DNA-profil. Dels kan der være fare for, at det biologiske materiale ødelægges, såfremt det ikke opbevares optimalt. Endelig taler hensynet til de personer, der har afgivet blodprøve til brug for politiets efterforskning, for, at resultatet af undersøgelsen foreligger hurtigst muligt, således at de i givet fald kan blive rensset for mistanke.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at de procedurer, der anvendes i forbindelse med indsendelse af materialet, tilgodeser disse hensyn. Arbejdsgruppen har erfaret, at Rigspoliti-chefens Kundgørelse B nr. 19 er under revision, og at der i den nye udgave er retningslinier for håndtering, opbevaring og indsendelse af biologisk materiale til DNA-undersøgelse. Arbejdsgruppen har derfor afstået fra at fremsætte forslag til politiets indsendelse og opbevaring af biologisk materiale.

7.2 Opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale.

7.2.1 Opbevaring.

I afsnit 3.2.1 er beskrevet, hvordan biologisk spormateriale, der er opsamlet på gerningssteder eller på beslaglagte effekter, opbevares hos politiet. Sammenligningsprøver indsendes straks til Retsgenetisk Afdeling og opbevares således ikke hos politiet.

I afsnit 3.2.2.1 er beskrevet, hvordan biologisk materiale, der indsendes til Retsgenetisk Afdeling til undersøgelse, herunder DNA-analyse, opbevares.

I afsnit 3.2.2.2 og 3.2.2.3 er beskrevet, hvordan biologisk materiale, som er udtaget ved personundersøgelser i straffesager på de retsmedicinske institutter i Århus og Odense, opbevares.

Hos politiet, i politikredsene og i Kriminalteknisk Afdeling, opbevares således alene effekter, der kan indeholde spor i form af biologisk materiale. Det biologiske spormateriale

på sådanne effekter kan ikke identificeres eller anvendes af udenforstående uden særlig sagkundskab. Der er ikke regler for opbevaring eller destruktion af disse effekter. Det er afgørende, at effekterne opbevares på en sådan måde, at et biologisk materiale ikke forurenes eller ødelægges. Retningslinier herom er som nævnt foran under udarbejdelse, og arbejdsgruppen afstår derfor fra at fremsætte forslag til retningslinier for politiets opbevaring af materialet.

For så vidt angår det biologiske materiale (spormateriale og sammenligningsprøver), der opbevares på Retsgenetisk Afdeling i København, er det arbejdsgruppens opfattelse, at det er med rette, at der stilles høje krav til sikkerheden omkring opbevaring af materialet. Dels må det sikres, at materialet og oplysninger herom ikke kommer til uvedkommendes kundskab. Videre må det sikres, at materialet ikke uden Justitsministeriets særlige tilladelse anvendes til andre former for forskning end kvalitetssikring og metodeudvikling, jf. forslag til lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister, side 6, spalte 2. Endelig må materialet og oplysningerne herom sikres mod hærværk, tyveri, forbytning m.v.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at de forhold, som materialet allerede nu opbevares under på Retsgenetisk Afdeling, og som er beskrevet i afsnit 3.2.2.1.3, tilgodeser disse behov.

På de retsmedicinske institutter i Odense og Århus opbevares alene spormateriale udtaget i forbindelse med obduktioner eller personundersøgelser af ofre og sigtede gerningsmænd. Sammenligningsprøver sendes straks til Retsgenetisk Afdeling i København eller destrueres.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det materiale og de oplysninger, der opbevares på disse institutter, bør opbevares under sådanne forhold, at det sikres mod misbrug, forurening og hærværk og mod, at oplysningerne kommer til uvedkommendes kundskab.

7.2.2 Destruktion af biologisk materiale.

7.2.2.1 Spormateriale.

Som nævnt i afsnit 3.1.1.1 gælder der ingen særlige begrænsninger med hensyn til optagelse, undersøgelse og opbevaring af biologisk spormateriale, der er indsamlet på gerningssteder eller findes på effekter med tilknytning til en forbrydelse.

Det samme gælder for spormateriale tilvejebragt ved legemsindgreb (personundersøgelse) på en sigtet (gerningsmand). For så vidt angår spormateriale tilvejebragt ved legemsindgreb på en person, der ikke er eller har været sigtet, herunder et offer henvises til afsnit 7.2.2.3.

Arbejdsgruppen har overvejet, hvilke regler, der bør fastsættes for destruktion af spormateriale.

Sporfund, herunder biologisk materiale efterladt af en gerningsmand på gerningssteder, på effekter eller på offeret, eller materiale afsat på gerningsmanden af offeret, udgør en del af beviserne i en straffesag. Uanset om sagen opklares, og der sker domfældelse, eller om sagen forbliver uopklaret, vil der under en eventuel senere genoptagelsessag eller domsforhandling kunne opstå tvist om analyseresultatet. Der vil i så fald være behov for at foretage nye analyser, og spormaterialet bør derfor opbevares, så længe denne mulighed består.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at spormateriale bør opbevares, så længe der i forbindelse med opklaring, domsforhandling eller genoptagelse kan opstå behov for at foretage nye undersøgelser. Afgørelse af, om og i givet fald hvornår der skal ske destruktion af spormateriale, bør i lighed med gældende praksis træffes af den politimester, der som ansvarlig for efterforskningen har det mest indgående kendskab til sagen. Afgørelsen bør træffes efter en konkret vurdering af mulighederne for opklaring, genoptagelse, forholdets forældelse og mulighederne for fortsat opbevaring.

7.2.2.2 Sammenligningsprøver, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, der er eller har været sigtet

Efter retsplejelovens § 792 f, stk. 3 skal oplysninger og materiale, der er tilvejebragt i forbindelse med legemsindgreb, straks tilintetgøres, såfremt retten enten nægter at godkende indgrebet i medfør af § 792 c, stk. 3, eller i medfør af § 746, stk. 1, finder indgrebet uhjemlet i forbindelse med afgørelsen af en tvist om lovligheden af indgrebet.

Ud over denne bestemmelse gælder der ingen særlige begrænsninger med hensyn til opbevaring af biologisk materiale udtaget ved legemsindgreb på en person, der er eller har været sigtet.

Arbejdsgruppen har overvejet, hvilke retningslinier, der ud over bestemmelsen i retsplejelovens § 792 f, stk. 3, bør være for destruktion af biologisk materiale, der er udtaget ved legemsindgreb, og som vedrører en person, der er eller har været sigtet. Disse retningslinier bør varetage hensynet til opklaring og domsforhandling af den sag, som materialet er udtaget til brug for. Derudover bør hensynet til dokumentation af DNA-registerets indhold samt muligheden for via DNA-registeret at opklare andre forbrydelser varetages.

For så vidt angår den straffesag, som det biologiske materiale er udtaget til brug for, kan forholdet være det, at den pågældende er blevet dømt for det forhold, som gav anledning til at udtage blodprøven. I så fald vil analyseerklæringen være fremlagt i retten under straffesagen, og oplysningerne herom vil indgå i og blive arkiveret sammen med sagen.

Der kan blive behov for at foretage nye analyser i tilfælde af, at der på et senere tidspunkt rejses tvivl om analyseresultatet i forbindelse med genoptagelse af straffesagen. Er pågældende ikke blevet dømt for det strafbare forhold, som det biologiske materiale er udtaget i anledning af, og har oplysninger om materialet ikke været fremlagt i retten, vil der også i denne situation, f.eks. i forbindelse med sagens videre efterforskning eller domsforhandling, kunne opstå tvist om analyseresultatet og dermed være behov for nye analyser.

Ligeledes vil der ved udvikling af nye analysemetoder være behov for at foretage undersøgelser også af sammenligningsprøver fra sigtede. Siden indførelsen af DNA-undersøgelser i Danmark i 1990 er DNA-undersøgelserne ændret to gange, og der anvendes nu en tredje generation af DNA-undersøgelser. I visse situationer giver de DNA-undersøgelser, der anvendes i dag, imidlertid intet resultat, og der indføres til stadighed nye DNA-undersøgelser til supplement af de nuværende DNA-metoder.

Med den nuværende metode er det for praktiske formål umuligt at opnå brugbare DNA-profiler i sager med 1) meget lidt mandlige DNA i en blanding med store mængder DNA fra en kvinde, 2) hårskafter uden hårrod og 3) meget nedbrudt DNA. Der er udviklet nye DNA-undersøgelser til de ovennævnte situationer, og disse nye DNA-undersøgelser forventes at kunne tages i brug inden for de nærmeste år.

Således vil der ved ibrugtagning af nye undersøgelsesmetoder i nogle tilfælde kunne frembringes brugbare DNA-profiler af spormateriale, der ikke kunne undersøges med de hidtil anvendte metoder. Betingelsen for, at man kan sammenligne undersøgelsesresultater foretaget med sådanne nye undersøgelsesmetoder med DNA-profilen fra sigtede, er, at sammenligningsprøven fra den sigtede opbevares.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det biologiske materiale, som er grundlag for analyseresultatet, bør opbevares, indtil behovet for at foretage nye analyser i forbindelse med straffesagens opklaring, domsforhandling eller genoptagelse ikke længere kan opstå.

For så vidt angår behovet for dokumentation af DNA-registerets indhold er forholdet det, at der vil kunne opstå tvist om registerets indhold. Der vil derfor kunne opstå behov for at foretage nye undersøgelser af materialet og efterprøve, om registerets oplysninger er rigtige. Det er på den baggrund arbejdsgruppens opfattelse, at det biologiske materiale, der ligger til grund for registerets indhold, af dokumentationshensyn bør opbevares, så længe oplysningerne herom er registreret.

Muligheden for via DNA-registeret at opklare andre forbrydelser end den, sammenligningsprøven er udtaget til brug for, forudsætter, at registerets indhold stedse kan sammenlignes med analyseresultater af nye spor eller sammenligningsprøver.

Som foran beskrevet er der siden 1990 flere gange taget nye analysemetoder i brug. Der er endvidere udviklet nye DNA-undersøgelser, som forventes at kunne tages i brug inden for de nærmeste år, og som vil kunne frembringe DNA-profil af materiale, som med de gældende metoder ikke kan undersøges.

Betingelsen for, at man kan sammenligne undersøgelsesresultater foretaget med sådanne nye undersøgelsesmetoder med DNA-profilen fra alle eller udvalgte personer registreret i DNA-registeret, er, at der opbevares biologisk materiale fra de personer, der er registreret, således at materialet kan undersøges på ny med de nye undersøgelsesmetoder.

På den baggrund er det arbejdsgruppens opfattelse, at det biologiske materiale, som oplysningerne vedrører, bør opbevares så længe, oplysningerne herom findes i registeret. Destrueres det biologiske materiale, der danner baggrunden for registerets indhold, afskæres muligheden for via DNA-registeret gennem nye sammenligninger at opklare alvorlige forbrydelser. Der henvises til **bilag 7A**.

Sammenfattende er det således arbejdsgruppens opfattelse, at sammenligningsprøver fra sigtede personer bør destrueres, når oplysningerne om materialet slettes af registeret, medmindre politimesteren, der har ansvaret for efterforskningen, efter en konkret vurdering af mulighederne for i forbindelse med opklaring, domsforhandling, genoptagelse af den straffesag, prøven er udtaget til brug for, træffer beslutning om fortsat opbevaring.

Det bemærkes i den forbindelse, at efter nugældende sletningsregler i lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister § 3 slettes oplysninger i registerets persondel, blandt andet når der er forløbet 10 år fra frifindelse, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår. Er pågældende blevet dømt, slettes oplysningerne, når den registrerede person er fyldt 70 år.

Der vil på ethvert tidspunkt være et antal uopklarede sager, hvoraf en del er år gamle. I en del af disse sager har politiet sikret effekter og prøver med biologisk spormateriale. Ikke altid har man ved undersøgelse med aktuelle metoder kunnet finde den mulige gerningsmands DNA-profil. Udvikles der på et senere tidspunkt nye undersøgelsesmetoder, og lykkes det ved undersøgelse med disse nye metoder at finde sporets DNA-profil, vil der være behov for via DNA-profilregisteret at søge gerningsmanden. Er der forløbet en år-række, siden forbrydelsen blev begået, vil en del af de personer, der på gerningstidspunktet var registreret i DNA-profil-registeret (som mulige gerningsmænd), være slettet. Muligheden for via DNA-profilregisteret at finde gerningsmanden vil - med de nugældende regler for sletning - da være formindsket.

Justitsministeriet har fremsat forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister. Forslaget indebærer, at sletningsreglerne gøres parallelle med de regler, der gælder for sletning af fingeraftryk i fingeraftryksregisteret, og hvorefter oplysninger om en person, der er fyldt 80 år, slettes. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at hen-

synet til opklaring af gamle sager vil være tilgodeset, såfremt en sådan lovændring gennemføres. Arbejdsgruppen kan således tilslutte sig lovforslaget.

7.2.2.3 Biologisk materiale, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, som ikke er eller har været sigtet.

Biologisk materiale, der er udtaget ved legemsindgreb på en person, der ikke er eller har været sigtet, vil falde i tre grupper:

- sammenligningsprøver fra personer, som kan være gerningsmand, og som ved analysen enten renses for mistanke eller identificeres som gerningsmand
- spormateriale og sammenligningsprøver fra ofret
- sammenligningsprøver fra personer, der har deres daglige gang på gerningsstedet eller som på anden måde kan have efterladt biologisk materiale ved en tilfældighed.

Spørgsmålet er, om dette biologiske materiale, der vil være udtaget med samtykke i medfør af retsplejelovens § 792 d, er omfattet af destruktionspligten i lovens § 792 f, stk. 2.

Legemsindgreb over for en ikke-sigtet foretages med hjemmel i retsplejelovens § 792 d, hvor stk. 1 og 2 er sålydende:

”§ 792 d. Legemsindgreb over for en person, der ikke er sigtet, er ikke omfattet af reglerne i dette kapitel, såfremt den pågældende meddeler samtykke til indgrebet.

Samtykket skal så vidt muligt være skriftligt. I øvrigt må legemsindgreb over for en person, der ikke er sigtet, kun foretages efter reglerne i stk. 2 og 4.

Stk. 2. Legemsbesigtigelse, der ikke kræver afklædning, herunder optagelse af fotografier, aftryk og lignende af legemet og visitation af tøj, kan foretages over for en person, der ikke er sigtet, såfremt

1. efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
2. indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.”

Politiets opbevaring af materialet reguleres af retsplejelovens § 792 f, der er sålydende:

”§ 792 f. Politiet må ikke opbevare personfotografier med henblik på senere identifikation af personer, der ikke har været sigtet, eller som er frifundet, eller mod hvem påtale er opgivet.

Stk. 2. Politiet må ikke opbevare andet materiale og andre oplysninger, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, der ikke har været sigtet.

Stk. 3. Oplysninger og materiale, der er tilvejebragt ved indgreb, som retten nægter at godkende i-medfør af § 792 c, stk. 3, 2. pkt., eller som retten i medfør af § 746, stk. 1, finder uhjemlede, skal straks tilintetgøres.”

Legemsindgreb over for en ikke-sigtet foretaget med samtykke efter retsplejelovens § 792 d, stk. 1, er således efter lovens ordlyd ikke omfattet af reglerne i kapitlet og dermed ej heller af destruktionspligten i retsplejelovens § 792 f, stk. 2.

I betænkning nr. 1104/1987 om legemsindgreb under efterforskning, side 90 er imidlertid anført følgende:

”Derimod bør fingeraftryk (kontrolfingeraftryk), der er optaget af ikke-sigtede personer, destrueres efter afslutningen af den pågældende sag. Dette gælder f.eks. også samlinger af fingeraftryk fra større eller mindre befolkningsgrupper, mellem hvem man må forvente at finde gerningsmanden til en alvorlig forbrydelse. Det er altså ikke tilstrækkeligt, at sådanne samlinger ikke indgår i Centralbureauet. De må efter sagens afslutning heller ikke opbevares på sagen, men skal destrueres.

De nævnte regler om fingeraftryk svarer til den i dag gældende praksis.

For så vidt angår andet materiale og andre oplysninger, der hidrører fra legemsindgreb, f. eks. blodprøver, vil dette næppe heller af udenforstående kunne identificeres eller anvendes uden særlig sagkundskab. Udvalget foreslår derfor, at sådanne oplysninger i relation til opbevaring og destruktion sidestilles med fingeraftryk.”

Efter ordlyden af retsplejelovens § 792 d, stk. 1, nr. 1 er biologisk materiale udtaget med samtykke fra ikke-sigtede ikke omfattet af reglerne i kapitel 72 om legemsindgreb. Der er derfor efter lovens ordlyd ikke nogen pligt til destruktion efter retsplejelovens § 792 f, stk. 2.

Imidlertid fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen (betænkning 1104/1987), at hensigten har været, at biologisk materiale, herunder blodprøver fra ikke-sigtede, er omfattet af bestemmelsen, selv om materialet er udtaget ved legemsindgreb med samtykke efter retsplejelovens § 792 d, stk. 1, 1. pkt. Samme opfattelse fremgår af DNA-registerrapporten side 29, 30 og 49, samt Rigsadvokatens notat af 15. juli 1998 (G 2400).

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at der ved lejlighed med fordel kan ske en præcisering af retsplejelovens bestemmelser, således at det klart fremgår, hvorvidt bestemmelsen i §

792 f, stk. 2 omfatter biologisk materiale udtaget ved legemsindgreb på ikke-sigtede personer.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der, i tiden indtil en sådan præcisering kan ske, udarbejdes administrative retningslinier om opbevaring/destruktion af biologisk materiale, herunder blodprøver, udtaget ved legemsindgreb overfor ikke-sigtede personer. Arbejdsgruppen anbefaler videre, at disse retningslinier udarbejdes i overensstemmelse med de synspunkter, der fremgår af betænkning 1104/1987, og at der således indføres en pligt til at destruere biologisk materiale fra ikke-sigtede som anført nedenfor.

I de tilfælde, hvor der skal ske destruktion af materialet, opstår spørgsmålet, hvornår dette skal ske. Som overfor anført, fremgår det af betænkning om legemsindgreb, at destruktion skal ske, når sagen er afsluttet.

En sag, der opklares, og hvori der sker domfældelse, er afsluttet, når dommen er endelig. Det må derfor antages, at pligten efter retsplejelovens § 792 f, stk. 2 til at destruere blodprøvemateriale og andet biologisk materiale vedrørende ikke-sigtede personer i sagen, hvori der sker domfældelse, indtræder, når dommen er endelig.

Sker der imidlertid frifindelse, eller vedbliver sagen at være uopklaret, er sagen ikke afsluttet, og der vil da ikke efter loven være nogen pligt til destruktion.

Arbejdsgruppen har imidlertid overvejet, i hvilket omfang efterforskningsmæssige hensyn taler for, at blodprøvemateriale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb på en person, som ikke er eller har været sigtet i sagen, skal opbevares.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ikke er samme hensyn, der taler for opbevaring/destruktion af materialet for de tre ovennævnte grupper, og som det fremgår nedenfor i afsnit 7.2.2.3.1, 7.2.2.3.2 og 7.2.2.3.3 er det arbejdsgruppens opfattelse, at sammenligningsprøve fra ofre skal behandles ligesom spor og derfor destrueres efter politimesterens bestemmelse på samme tidspunkt som spor i sagen. For så vidt angår sammenligningsprøver fra andre ikke-sigtede skal disse destrueres ved sagens afslutning eller i uopklarede sager, når der ikke længere skønnes at kunne blive behov for at foretage nye analyser. Beslutningen træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen.

7.2.2.3.1 Sammenligningsprøver fra personer, som kan være gerningsmand, og som ved analysen enten renses for mistanke eller identificeres som gerningsmand.

Der vil i denne gruppe af sammenligningsprøver sædvanligvis være tale om, at sammenligningen viste sig negativ, eller at den pågældende person havde en plausibel forklaring på, at vedkommende havde efterladt det biologiske (spor)materiale, som prøven er sammenlignet med.

Det vil være afgørende, at blodprøven opbevares, indtil der er sikkerhed for, at der ikke længere er brug for at foretage nye undersøgelser. Findes der under efterforskningen for eksempel nye spor, bør der være mulighed for om nødvendigt gennem en ny analyse at foretage sammenligning med disse. I modsat fald skulle politiet ulejlige den pågældende person med afgivelse af en ny blodprøve.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at biologisk materiale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb på denne gruppe af personer, bør destrueres, når der ikke længere skønnes at kunne blive behov for at foretage nye analyser – uanset om sagen er afsluttet med endelig dom eller, om den er uopklaret. Afgørelsen af, hvornår destruktion af materialet kan ske, kræver indsigt i efterforskningen og bør derfor træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen, og som også træffer beslutning om destruktion af fingeraftryk.

Den allerede etablerede ordning, jf. afsnit 3.2.2.1.2, hvorefter Retsgenetisk Afdeling jævnligt retter forespørgsel til politikredsene om, hvorvidt indsendt prøvemateriale fortsat skal opbevares, bør dog opretholdes som en ekstra sikkerhed for, at der bliver taget stilling til spørgsmålet om destruktion.

7.2.2.3.2 Spormateriale og sammenligningsprøver fra ofret.

Som anført under pkt. 7.2.2.1 er det arbejdsgruppens opfattelse, at spormateriale bør opbevares, indtil mulighed for opklaring, domfældelse, genoptagelse er opbrugt, og at afgørelsen af, om der kan ske destruktion, bør træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen.

Spørgsmålet er, om der er behov for, at sammenligningsprøve, der udtages af ofre, opbevares lige så længe, som sporene opbevares. Opstår der tvist om rigtigheden af DNA-undersøgelsen, vil der være behov for at foretage kontrollerende DNA-undersøgelse af sammenligningsprøver fra ofret.

Erfaringer fra DNA-registeret viser, at der via DNA-registeret opklares forbrydelser, som ofte er adskillige år gamle. Således ses det ofte, at en person, der er sigtet for en ny forbrydelse, matcher registrerede sporfund fra tidligere forbrydelser.

Som det fremgår under pkt. 7.2.2.2 er der udviklet nye DNA-undersøgelsesmetoder, som endnu ikke er taget i brug. Når disse nye DNA-undersøgelser bliver tilgængelige i praksis, vil der kunne frembringes en DNA-profil af spormateriale, som ikke kan undersøges med de gældende metoder. Hvis der i en sag med f.eks. et blandet spor, som ikke har kunnet undersøges med de gældende metoder, er opbevaret biologisk materiale fra både sporet og fra ofret, vil det være muligt med de nye metoder at DNA-typebestemme det biologiske materiale fra sporet og ofret og derved opnå den bedst mulige DNA-undersøgelse.

I disse situationer kan der uden yderligere gene for ofret foretages nye undersøgelser af såvel spor som sammenligningsprøver fra ofret, såfremt der er opbevaret biologisk materiale både fra sporet og fra ofret. Det vil ikke være nødvendigt, lang tid efter forbrydelsen at skulle ulejliges ofret igen med udtagelse af en ny sammenligningsprøve, der jo kun kan tages med samtykke, jf. retsplejelovens § 792 d, stk. 1.

På den baggrund er det arbejdsgruppens opfattelse, at såvel spor som sammenligningsprøver fra ofret bør opbevares, indtil mulighed for opklaring, domfældelse eller genoptagelse er opbrugt, og videre er det arbejdsgruppens opfattelse, at afgørelsen af, om der skal ske destruktion, bør træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen.

Rejses der i forbindelse med opklaringen eller domsforhandlingen af en sådan tidligere begået forbrydelse tvivl om analyseresultatet, kan der blive behov for at foretage nye undersøgelser af såvel spor som sammenligningsprøven fra ofret. **Bilag 6 og 6A.**

Som anført foran er der efter lovens ordlyd ikke pligt til destruktion af materiale udtaget med samtykke fra ikke-sigtede, og det har næppe ved affattelsen af retsplejelovens § 792 f, stk. 2 været hensigten, at biologisk materiale fra ofre skal destrueres. Der bør derfor ved en kommende revision ske en præcisering af retsplejelovens bestemmelser, således at det tydeligt fremgår, at materiale tilvejebragt ved legemsindgreb på et offer, uanset om der er tale om spormateriale eller sammenligningsprøver, kan opbevares, så længe der er behov herfor, jf. bemærkningerne under pkt. 7.2.2.1 om spormateriale.

7.2.2.3.3 Sammenligningsprøver fra personer, der har deres daglige gang på gerningsstedet eller som på anden måde kan have efterladt biologisk materiale ved en tilfældighed.

Findes der på et gerningssted, hvortil der er adgang for flere personer, f.eks. en forretning, biologisk materiale, skal det undersøges, om dette biologiske materiale har sammenhæng med den strafbare handling, eller om materialet kan være efterladt af personer, der færdes på stedet. I disse tilfælde tages der sammenligningsprøver af disse personer.

Det vil også for denne gruppe være afgørende, at blodprøven opbevares, indtil der er sikkerhed for, at der ikke længere er brug for at foretage nye undersøgelser.

Findes der under efterforskningen for eksempel nyt spormateriale, bør der være mulighed for om nødvendigt gennem en ny analyse at foretage sammenligning med dette. I modsat fald skulle politiet ulejliges den pågældende person med afgivelse af en ny blodprøve.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at biologisk materiale, som er tilvejebragt ved legemsindgreb på denne gruppe af personer, bør destrueres, når der ikke længere skønnes at kunne blive behov for at foretage nye analyser – uanset om sagen er afsluttet med dom

eller ej. Afgørelsen af, hvornår destruktion af materialet kan ske, kræver indsigt i efterforskningen og bør derfor træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen.

7.3 Erklæringer og analyseresultater.

7.3.1 Opbevaring af erklæringer og analyseresultater.

Oplysninger om biologisk materiale beror, efter at undersøgelsen er foretaget, på Retsgenetisk Institut i form af analyseresultater og erklæringer.

Erklæringer om undersøgelsesresultater sendes som beskrevet til politikredsen, DNA-sektionen samt eventuelt Kriminalteknisk Afdeling og det retsmedicinske institut, der eventuelt har foretaget en personundersøgelse eller obduktion.

Retsplejelovens § 792 f, stk. 2 må antages at finde anvendelse ved politiets opbevaring af resultater af DNA-analyser og andre undersøgelsesresultater, jf. rapporten om etablering af et DNA-profilregister, side 30.

Bestemmelsen regulerer alene politiets muligheder for at opbevare materiale og oplysninger herom, herunder opbevaring på politiets vegne andre steder, f.eks. på Retsgenetisk Afdeling. Derimod må det antages, at bestemmelsen ikke omfatter de retsmedicinske institutters opbevaring af analyseresultater, når opbevaringen ikke sker på politiets vegne men alene af hensyn til instituttets drift og dokumentationsbehov, jf. indirekte rapport om etablering af et DNA-profilregister, side 49.

Arbejdsgruppen finder herefter ikke, at der bør fastsættes retningslinier om opbevaring eller destruktion af disse erklæringer eller analyseresultater, idet opbevaringen sker af hensyn til afdelingens drift.

For så vidt angår erklæringer sendt til politikredsen, Kriminalteknisk Afdeling eller DNA-sektionen bemærkes, at det er arbejdsgruppens opfattelse, at oplysninger, der én gang er til rådighed i en sag, bør blive på sagen, jf. Justitsministeriets notat af 14. august 1992, j.nr. 1991-542-38, jf. **bilag 12**. Kun i de tilfælde, hvor loven foreskriver destruktion, må en oplysning fjernes fra sagen.

Det er således arbejdsgruppens opfattelse, at erklæringer om spor, som jo er en del af bevismaterialet i sagen, og erklæringer vedrørende sigtede personer bør forblive på sagen og arkiveres sammen med denne. Kun erklæringer vedrørende ikke-sigtede personer bortset fra ofre, som opbevares af politiet, bør destrueres samtidig med det biologiske materiale.

Beslutningen bør træffes af den politimester, der har ansvaret for efterforskningen, jf. afsnit 7.2.2.3.

Det er endelig arbejdsgruppens opfattelse, at der ved en kommende revision af bestemmelsen bør der tages stilling til, hvorvidt erklæringer om analyseresultater også vedrørende ikke-sigtede bør kunne opbevares på sagen, jf. bilag 12.

7.4 Videregivelse af oplysninger.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der kan ske videregivelse af oplysninger mellem politiet og Retsmedicinsk Institut, herunder Retsgenetisk Afdeling, er behandlet i rapporten om etablering af et DNA-profilregister side 32 ff.

En anmodning fra politiet til Retsgenetisk Afdeling om at få oplyst et analyseresultat, som politiet ikke længere er i besiddelse af på grund af reglen i retsplejelovens § 792 f, stk. 2, må afgøres efter forvaltningslovens regler om videregivelse af oplysninger mellem myndigheder eller retsplejelovens editionsregler.

Kapitel 8 Arbejdsgruppens overvejelser vedrørende biologisk blodprøvemateriale samt oplysninger herom, der undersøges for alkohol, medicin eller euforiserende stoffer

Hvert år indsender politiet til Retsmedicinsk Institut i København 17.000 – 18.000 blodprøver til undersøgelse for alkohol, medicin eller euforiserende stoffer. Disse blodprøver opbevares hos Retskemisk Afdeling i 1 år, hvorefter de destrueres, medmindre politiet anmoder om fortsat opbevaring.

Langt hovedparten af disse blodprøver er udtaget af personer, der er sigtede – som oftest for overtrædelse af færdselslovens regler om spirituskørsel, og der er for disses vedkommende ikke nogen lovmæssig pligt til destruktion.

En langt mindre del af disse blodprøver er udtaget af ofre i voldtægts- eller voldssager.

Kun sjældent vil blodprøver til alkohol- eller medicinanalyse være udtaget af en ikke-sigtet person, som ikke er offer.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at den praksis, der følges med hensyn til disse blodprøver, og hvorefter de som udgangspunkt destrueres efter et år, er både hensigtsmæssig og forsvarlig. Kun sjældent vil der være behov for fortsat opbevaring, f.eks. fordi en sag vedrørende overtrædelse af færdselslovens regler om spiritus/promillekørsel trækker ud. Ligeledes vil der kun sjældent være tale om prøver udtaget af ikke-sigtede personer i sager, der er afsluttet inden et år, og hvor der således vil være pligt til destruktion før et år er gået. Det er på den baggrund arbejdsgruppens opfattelse, at de retningslinier, der skal fastsættes vedrørende destruktion af blodprøver, der sendes til Retsmedicinsk Institut, København, Retskemisk Afdeling til undersøgelse for alkohol, narkotika m.v., bør fastholde gældende praksis.

Rigspolicehøfen

Kundgørelse B nr. 19

Den 15. december 1999

Hj.nr. 1993-110-1

Må ikke komme til uved-
kommendes kendskab.
Indsættes i bind B.

Kriminalteknisk Afdeling

- Afsnit 1 : Indledning
- 2 : Afdelingens geografiske placering
- 3 : Kriminalteknisk bistand ved gernings-
stedsundersøgelser - generelt
- 3.1 : Brandsager
- 3.2 : Politiklagenævnsager efter rpl.s kap. 93-b
og 93-c
- 4 : Forholdsregler på gernings- og ulykkessteder
- 4.1. : Biologiske spor
- 4.2. : Bombesprængninger, bombefund, ammunitionsfund
m.v. - se kdg. B nr. 20
- 5 : Sporundersøgelser i Kriminalteknisk Afdeling
- 5.1 : Værktøj og fodtøj
- 5.2 : Beklædningsgenstande
- 5.3 : Effekter til undersøgelse for fingeraftryk
- 5.4 : Cykler og knallerter
- 5.4.1 : Privat indførte cykler
- 5.5 : Sportest ved ID-hunde
- 5.6 : Euforiserende stoffer
- 5.7 : Mærkning af effekter
- 5.8 : Emballering af effekter
- 5.9 : Koordinering af spor
- 5.10 : Opbevaring af sikrede spor
og undersøgte effekter

Kundgørelse B nr. 19

- 6 : Dokumentsektionen
- 6.1 : Behandling af omstridte dokumenter
- 6.2 : Sammenligningsmateriale til håndskrift
- 6.3 : Optagelse af maskinskriftprøve og printerudskrifter
- 6.4 : Faiske penge
- 7 : Fingeraftrykssektionen
(Centralbureauet for Identifikation)
- 7.1 : Lovgrundlaget for optagelse af aftryk
- 7.2 : Blanketaftryk (optagelse)
- 7.2.1 : Fingeraftryk
- 7.2.2 : Håndaftryk
- 7.3 : Gerningsstedsaftryk
- 7.3.1 : Papirmaterialer
- 7.3.2 : Sammenligningsaftryk
- 7.4 : Registrering af blanket- og gerningsstedsaftryk
- 7.5 : Undersøgelser i Fingeraftrykssektionen
- 8 : Fotografisk Sektion
- 8.1 : Videoptagelser - se kdg. B nr. 44
- 9 : Våbensektionen
- 9.1 : Håndtering og indsendelse af skydevåben og ammunition
- 9.2 : Destruktion/salg af skydevåben og ammunition
- 9.3 : Krudtpartikler - sikring
- 9.3.1 : Generelle forholdsregler
- 9.3.2 : Procedure for aftapning - den undersøgende politimand
- 9.3.3 : Procedure for aftapning - den mistænkte
- 9.4 : Fremsendelse
- 10 : Den Kriminalpræventive Sektion

1. Indledning

Kriminalteknisk Afdeling står til rådighed som specialafdeling for politikredsene med henblik på sporsikring og undersøgelse samt sikring af daktyloskopiske spor (fingeraftryk m.m.) i alvorligere sager, samt ved løsning af særlige arbejdsopgaver, f.eks. i form af målrettet indsats i relation til sporsikring og -undersøgelse ved serieforbrydelser.

Afdelingen kan endvidere tilbyde vejledning og rådgivning ved såvel konkrete som generelle spørgsmål af kriminalteknisk art, ligesom afdelingen ved udgivelse af KRIMINALTEKNISK ORIENTERING informerer og vejleder om nye tekniske muligheder og sikringsmetoder. Afdelingen vil efter nærmere aftale med den enkelte politikreds kunne tilkaldes med henblik på en bredere orientering af politikredsen om afdelingens erfaringer og nye tiltag med hensyn til sporsikring og sporundersøgelser på gerningssteder samt orientering om metoder ved og muligheder for undersøgelse af sikrede spor.

Endvidere yder Den Kriminalpræventive Sektion rådgivning om kriminalpræventive sikringsopgaver.

2. Afdelingens geografiske placering.

Kriminalteknisk Afdeling er geografisk placeret med hovedafdelingen i København og regionale afdelinger i henholdsvis Odense, Kolding, Århus og Ålborg.

Under hovedafdelingen, Slotsherrensvej 113, 2720 Vanløse, er etableret følgende landsdækkende sektioner: Dokumentsektionen, Fingeraftrykssektionen (Centralbureauet for Identifikation), Fotografisk Sektion, Våbensektionen samt Den Kriminalpræventive Sektion.

3. Kriminalteknisk bistand ved gerningsstedsundersøgelse.

Politikredsene kan i enhver sag rette henvendelse til Kriminalteknisk Afdeling med henblik på vejledning om og drøftelse af kriminalteknisk bistand. Det forudsættes dog, at politikredsene i mindre sager selv foretager undersøgelse af gerningsstederne for daktyloskopiske spor (fingeraftryk m.m.) samt selv sikrer og indsender øvrige spor.

Henvendelse om bistand til undersøgelse og sikring af spor, herunder daktyloskopiske spor (fingeraftryk m.m.) på gerningssteder, bør i almindelighed finde sted i sager vedrørende:

- a. drab, drabsforsøg eller mistænkelige dødsfald,
- b. grove sædelighedsforbrydelser,
- c. grove voldsforbrydelser,

Kundgørelse B nr. 19

- d. røverier, når der skønnes at være mulighed for at finde brugelige spor, som politikredsen ikke selv kan sikre - herunder specielt sålaftryk ved brug af "dust-lifting",
 - e. ulykker af katastrofeagtig karakter, f.eks. skibs-, tog- og flyulykker,
 - f. faldskærmsulykker,
- samt efter omstændighederne
- g. alvorligere arbejdsulykker og andre alvorligere ulykker,
 - h. færdselsuheld, hvor hændelsesforløbet ikke er klarlagt, eller en impliceret part har fjernet sig fra stedet, og hvor der kan foreligge uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse,
 - i. tyverier af grov og omfangsrig beskaffenhed, hvor indgangsmåden ikke umiddelbart har kunnet konstateres, eller hvor der på gerningsstedet skønnes at være brugelige spor, som kredsene ikke selv har mulighed for at sikre,
 - j. identificering af dødfundne personer, såvel enkeltpersoner som ved katastrofetilfælde med flere ofre.

3.1 Brand. Ved brand tilkaldes Kriminalteknisk Afdeling, når kriminalteknisk assistance er nødvendig for sporsikring og/eller fastlæggelse af brandårsagen. Det forudsættes, at politikredsen selv har foretaget en indledende undersøgelse på stedet og indhentet taktiske oplysninger, før der rettes henvendelse til Kriminalteknisk Afdeling.

I sager med indebrændte personer bør Kriminalteknisk Afdeling tilkaldes straks.

Skønnes der ved branden at være overhængende fare for andres liv eller for store formueværdier under sådanne omstændigheder, at straffelovens § 180 skønnes at kunne bringes i anvendelse, tilkaldes tillige sagkyndige (Dansk Brandteknisk Institut eller tilsvarende) med henblik på udfærdigelse af farlighedserklæring. Tilkaldelsen sker via Kriminalteknisk Afdeling. Det i sagen tilvejebragte rapportmateriale fremsendes via Kriminalteknisk Afdeling til den sagkyndige til brug for udarbejdelse af den endelige farlighedserklæring.

Kundgørelse B nr. 19

3.2. Politiklagenævnsager. I sager, hvor statsadvokaten overtager efterforskningen jf. bestemmelserne i rpl.s kap. 93b og 93c, bistår Kriminalteknisk Afdeling på tilsvarende måde de regionale statsadvokater.

Bistand ydes således:

Politikredsene 1 - 22 samt
Færøerne og Grønland:

Rigspolitichefen, afdeling A,
Kriminalteknisk Afdeling
Hovedafdelingen
Slotsherrensvej 113
2720 Vanløse

Politikredsene 23 - 27:

Rigspolitichefen, afdeling A,
Kriminalteknisk Afdeling
Politigården
Hans Mules Gade 1 - 3
5100 Odense

Politikredsene 28 - 38 og 40:

Rigspolitichefen, afdeling A,
Kriminalteknisk Afdeling
Domhusgade 22-C
6000 Kolding

Politikredsene 39 og 41 - 48:

Rigspolitichefen, afdeling A,
Kriminalteknisk Afdeling
Politigården
Ridderstræde 1
8100 Århus C

Politikredsene 49 - 54:

Rigspolitichefen, afdeling A,
Kriminalteknisk Afdeling
Politigården
Jyllandsgade 27
9100 Ålborg

4. Forholdsregler på gernings- og ulykkessteder.

Af hensyn til de kriminaltekniske undersøgelser er det af afgørende betydning, at følgende retningslinier overholdes:

- Gerningsstedet for alvorlige forbrydelser skal så hurtigt som muligt afspærres effektivt. Afspæringsområdet bør af hensyn til eventuelle spor - specielt færdselsspor - gøres så stort, som det er praktisk muligt, og afspærringen må først indskrænkes eller hæves efter forhandling med lederen af de kriminaltekniske undersøgelser.

Kundgørelse B nr. 19

- Det skal tilstræbes, at så få som muligt betræder området. Personer (politi, læger og ambulancefolk), som af tvingende grunde må betræde det afspærrede område, noteres af afspærringspersonalet.
- Toilet, håndvask og telefon må ikke benyttes.
- Der må ikke ryges, og der bør benyttes éngangshandsker.
- Spor og andre bevismidler må ikke opsamles eller flyttes, medmindre det er absolut nødvendigt, og deres placering må i så fald nøje afmærkes og noteres, evt. tillige med foto. Andre ændringer, som f.eks. flytning af møbler, ændring af stillingen på døre, vinduer, kontakter m.v., der af tvingende grunde må foretages, skal noteres og meddeles kriminalteknikerne.
- For sikring af spor indendørs - specielt sålaftryk - bør færdselsbaner afdækkes med ubrugt, brunt indpakningspapir (aldrig plastfolie). Papiret skal blive liggende til personalet fra Kriminalteknisk Afdeling er kommet til stede.
- Når personalet fra Kriminalteknisk Afdeling er ankommet, aftaler efterforskningslederen gerningsstedsundersøgelsens omfang med dette. Gerningsstedsbeskrivelsen forestås som hovedregel af politikredsens personale.
- I større sager bør udpeges en person fra efterforskningsafdelingen til at bistå ved de kriminaltekniske undersøgelser og formidle oplysninger mellem efterforskningslederen og Kriminalteknisk Afdeling.

4.1 Forholdsregler omkring biologiske spor.

Biologiske spor omfatter: Blod, sæd, væv, hår, spyt, vaginalsekret, næsesekret og evt. andre sekreter samt urin og afføring.

Formålet med undersøgelse af biologiske spor er sædvanligvis

- at bestemme sporets art (blod, sæd m.m.)
- at bestemme, om sporet er fra menneske eller dyr
- at foretage typebestemmelse (DNA-analyse) med henblik på at kunne identificere en evt. ophavsmand til sporet.

For at sikre, at et biologisk spor ikke forurenes med andet DNA, skal der altid anvendes éngangshandsker og maske. Alle beholdere (æsker, poser m.v.) skal være absolut rene og brugte. Er Kriminalteknisk Afdeling tilkaldt til gerningsstedet, skal biologiske spor sikres af dette personale.

5. Sporundersøgelser i Kriminalteknisk Afdeling.

I afdelingerne foretages undersøgelser af indsendte spor af enhver art, såfremt de skønnes egnet til identifikation, f.eks. opbrydningsspor, sål- og dækaftryk, handskeaftryk, brudstykker af værktøj, udvredne låsecylindre m.v. Ved indsendelse skal blanket P 456/P457 anvendes.

5.1 Værktøj og fodtøj, hvor tilhørsforholdet er fastlagt, bør indsendes til sammenligning med registrerede spor, når der kan henvises til konkrete gemingssteder, eller når ganske særlige forhold gør en undersøgelse nødvendig.

5.2 Beklædningsgenstande kan indsendes til undersøgelse for beskadigelser, fibre m.v., ligesom der kan foretages orienterende analyser til konstatering af biologiske spor.

5.3 Effekter til undersøgelse for daktyloskopiske spor (fingeraftryk). Effekter, hvorpå der skønnes at være fingeraftryk, indsendes til nærmere undersøgelse i Kriminalteknisk Afdeling. Papirer sendes direkte til Fingeraftrykssektionen tillige med blanket P 104.

5.4 Cykler og knallerter, på hvilke stelnummeret er fjernet, og som er sikret hos en mistænkt eller sigtet person, kan indsendes til eventuel fremkaldelse af det fjernede nummer og indhugning af et nyt nummer.

5.4.1 Privat indførte cykler uden stelnummer kan i Kriminalteknisk Afdeling få indhugget et sådant, når politikredsen forinden har fastslået ejerforholdet og fremsender anmodning på blanket P 456/P457. Ejeren skal gøres bekendt med, at indhugningen sker for egen risiko (kulfiber- og aluminiumsstel m.v.).

5.5 Sportest ved ID-hunde. Bevismateriale, der påtænkes anvendt til sportest ved brug af ID-hunde, fremsendes til Kriminalteknisk Afdeling. Bevismaterialet skal være tørt - tørres ved almindelig stuetemperatur - og fremsendes i forsvarligt lukkede brandposer. Såfremt genstanden/materialet ikke kan fremsendes, tilkaldes Kriminalteknisk Afdeling til sikring af kopi af lugtsporet. Om brugen af ID-hunde henvises i øvrigt til kdg. II nr. 1.

5.6 Euforiserende stoffer. I de tilfælde, hvor bistand har været nødvendig for sikring af kriminaltekniske spor, fremsender Kriminalteknisk Afdeling en prøve af det beslaglagte stof til retskemisk analyse. I alle andre tilfælde fremsender politikredsene selv analyseprøver, jf. bestemmelserne i kdg. B nr. 34, pkt. 6.

5.7 Mærkning. Ved fremsendelse skal hver genstand forsynes med mærkeseddel med sags- og kostenummer samt evt. sigtedes navn og cpr-nr.

5.8 Emballering af sikrede genstande skal foretages forsvarligt. Hver genstand emballeres for sig således, at afsmitning ikke kan finde sted. Effekter til undersøgelse for biologiske spor skal fremsendes i absolut ren og ubrugt emballage. Evt. fugtige pletter skal tørres ved almindelig

Kundgørelse B nr. 19

stuetemperatur før fremsendelse. Ved behandling af disse spor skal benyttes éngangshandsker og maske.

På værktøj må "æg", blad og kæber m.v. beskyttes, f.eks. ved omvikling med papir, der fastholdes med elastik. Klæbestimler (tape) må ikke anbringes direkte på værktøj, da evt. lak- og malingpartikler derved kan fjernes eller ødelægges.

Prøver til undersøgelse for brændbare væsker skal indsendes i forsvarligt lukkede brandposer. Der bør altid sikres blindprøver.

5.9 Koordinering af spor i de forskellige sager foregår ved Politiets Særlige Efterforskningsregister (PSE), jf. bestemmelserne i kdg. B nr. 32. Kriminalteknisk Afdeling foretager kun sammenligning ved henvisning til bestemt(e) gerningssted(er).

5.10 Opbevaring af sikrede spor og effekter. Sikrede spor og effekter, som Kriminalteknisk Afdeling har modtaget, vil efter endt undersøgelse blive tilbagesendt til politikredsen med henblik på opbevaring, indtil kosterberigtigelse kan ske.

5.10.1 Undtaget herfra er egentlige kriminaltekniske spor (værktøjsspor, sålaftryk og lignende) hidrørende fra sager med 5 års forældelsesfrist (alle tyveri- og brugstyverisager m.fl.). Disse spor opbevares i Kriminalteknisk Afdeling og destrueres efter 5 år.

5.10.2 Egentlige kriminaltekniske spor hidrørende fra sager, hvor forældelsesfristen er over 5 år, opbevares i Kriminalteknisk Afdeling i 5 år, hvorefter de tilbagesendes til politikredsen.

5.10.3 I de under 5.10 og 5.10.2 nævnte tilfælde vurderer politikredsen selv, om de sikrede spor og effekter, eller enkelte heraf, fortsat bør opbevares - eventuelt med henblik på senere at kunne anvendes i tilfælde af begæring om genoptagelse af straffesagen.

6. Dokumentsektionen.

Dokumentsektionen er rådgivende i alle spørgsmål vedrørende papirer og dokumenter.

Papirer og dokumenter kan indsendes til Dokumentsektionen med anmodning om hånd- og maskinskriftundersøgelse samt med henblik på undersøgelse af ægthed. Ved indsendelsen skal blanket P 459 anvendes som følgeskrivelse. Alle papirer og dokumenter, der forinden andre undersøgelser skal undersøges for fingeraftryk, indsendes ligeledes til Dokumentsektionen tillige med udfyldt blanket P 104. Ved anmodning om undersøgelse af udenlandske kørekort fra ikke-europæiske lande, hvor den fortrykte tekst, personoplysninger m.v. ikke står anført på dansk eller engelsk, skal der ved fremsendelsen tillige medfølge en autoriseret oversættelse.

Omstridte dokumenter skal sikres i original. Såfremt dette ikke er muligt, tages kontakt til Dokumentsektionen for nærmere aftale om sikring.

Dokumentsektionen har udstyr, der i visse situationer muliggør identificering af farvefotokopiers oprindelse.

6.1 Behandling af omstridte dokumenter.

- Berøring. Hvis det omstridte papir/dokument skal undersøges for fingeraftryk, gennemtryk/relief m.v., må det ikke berøres med hænderne, men håndteres med pincet.
- Opbevaring. Så snart det omstridte papir/dokument er kommet i politiets besiddelse, bør det lægges i et egnet omslag, f.eks. gennemsigtigt plastomslag, der evt. kan afstives med et stykke karton. Dokumentet skal kunne tages ud og lægges ind igen uden vanskeligheder. Hvert dokument lægges i omslag for sig. Dokumenterne må ikke hæftes til underlag med hæfteklammer, tape eller lignende.
- Folder. Folder i papir/dokumenter kan være af vigtig bevisværdi, hvorfor papir/dokumenter aldrig må foldes efter, at det er sikret.
- Skadede dokumenter. Er et papir/dokument revet eller skåret i stykker, lægges delene i et omslag således, at skære- eller rivekanterne ikke ødelægges. Delene må ikke sættes sammen eller klæbes op.

6.2 Sammenligningsmateriale til håndskrift. Som sammenligningsmateriale skal helst foreligge skriftprøver optaget i tilknytning til sagen i form af diktatskriftprøve, der skal indeholde ord, sætninger og vendinger, som findes i den omstridte skrift. Skriveren må ikke se den omstridte skrift før skriftprøven. Den omstridte tekst dikteres afhængig af længden 5 - 10 gange, og prøverne skrives på hvert sit ark, og skriveren må ikke se den foregående skriftprøve. Der skal anvendes samme skriftform, og skriveredskaberne skal være af samme type som anvendt til den omstridte skrift. Såfremt den omstridte skrift er udført på særlige blanketter eller lignende, eventuelt med linier eller rammebegrænsning, bør skriftprøverne udfærdiges på tilsvarende blanketter.

Desuden bør der foreligge skriftprøver *uden* tilknytning til sagen, f.eks. breve, checks eller lignende. Såfremt der er tale om en yngre eller ældre person, er det vigtigt at fremskaffe skriftprøver fra samme tidsrum, som den omstridte skrift er udført.

6.3. Optagelse af skrivemaskinskriftprøver og printerudskrifter. Ønskes en bestemt skrivemaskine undersøgt, skal den indsendes til Dokumentsektionen for nærmere undersøgelse, og nødvendige skriftprøver vil blive optaget i den forbindelse.

Er der mistanke til en bestemt computer/printer, kontaktes Dokumentsektionen for vejledning om optagelse af printerudskrifter m.v.

Kundgørelse B nr. 19

6.4 Falske penge. Falske eller forfalskede, danske eller udenlandske penge, rejsechecks og andre pengerepræsentativer skal *straks* - sammen med de nødvendige faktuelle oplysninger (kopi af anmeldelsen) - indsendes til Dokumentsektionen, der foretager de nødvendige kriminaltekniske undersøgelser, typebestemmelse m.v. og i øvrigt tilvejebringer det tekniske grundlag for Interpols indberetning til Generalsekretariatet.

Samtlige eksemplarer af de falske sedler og mønter skal medfølge, emballeret på forsvarlig måde. Der må ikke foretages opklæbning, sammenhæftning, annullering eller anden form for beskadigelse af effekterne.

7. Fingeraftrykssektionen (Centralbureauet for Identifikation).

Fingeraftrykssektionen yder bistand til politikredsene ved undersøgelse af fingeraftryk eller håndaftryk med henblik på personidentificering.

Optagelse af finger- og håndaftryk sker som udgangspunkt ved politikredsenes egen foranstaltning.

Materiel til brug for daktyloskopisk arbejde (f.eks. sværte, pulver, pensler og folier m.v.) kan rekvireres fra Fingeraftrykssektionen.

Finger- og håndaftryksblanketter rekvireres fra Rpch., afd. C, Blanketdepotet.

Udfyldte blanketter (udfyldes på maskine) indsendes til Fingeraftrykssektionen snarest efter optagelsen.

Fingeraftrykssektionen bedes straks underrettet, såfremt der fremkommer navne på personer, der har nægtet at opgive generalia eller, hvis formodede eller konstaterede falske generalia afsløres.

7.1. Lovgrundlaget for optagelse af fingeraftryk. Som led i efterforskningen kan der optages fingeraftryk af sigtede, såfremt:

- a) den pgl. med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- b) optagelsen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Optagelse af fingeraftryk med henblik på senere identifikation af en sigtet kan endvidere foretages, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Kundgørelse B nr. 19

Som led i efterforskningen kan der optages fingeraftryk af personer, der ikke er sigtet (sammenligningsaftryk), såfremt den pågældende meddeler skriftligt samtykke. Uden samtykke kan der kun optages fingeraftryk af ikke sigtede personer efter retskendelse. Optagelse af fingeraftryk i disse sager skal være af afgørende betydning for efterforskningen og vedrøre lovovertrædelser, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 mdr. eller derover.

Hver gang betingelserne for optagelse af fingeraftryk af sigtede personer er til stede, skal optages såvel finger- som håndaftryk.

Fornyert optagelse tjener udover identitetskontrol til at sikre ændringer, som måtte være opstået ved mekanisk overlast, samt til udskiftning af eventuelt mangelfulde eller dårligt optagne blanketaftryk, som ofte nødvendiggør ny indlæsning i databasen.

7.1.1 Udlændinge, der har begået kriminelle handlinger eller som skal have optaget fingeraftryk i anledning af sådanne, behandles efter ovenstående retningslinier. Om optagelse af fingeraftryk af udlændinge i øvrigt, jf. Udlændingelovens bestemmelser, henvises nærmere til bestemmelserne i kdg. V nr. 3.

7.2 Blanketaftryk (optagelse). Finger- og håndaftryk optages på henholdsvis 10-fingerblanket R 3067 og håndaftryksblanket R 6161-12.

Sammenligningsaftryk og aftryk af mistænkte personer under den kriminelle lavalder optages på gul sammenligningsblanket R 6161-09 for fingeraftryk og R 6161-09A for håndaftryk.

Før aftrykkene optages, udfyldes blanketterne med maskinskrift.

7.2.1 Fingeraftryk optages ved "rulning". Kontrolfingeraftryk optages uden "rulning". Såfremt den pågældende persons fingre ikke giver tydelige aftryk, for eks. på grund af slid eller mekanisk overlast, stivhed, tørhed eller lignende, optages mindst 1 sæt ekstra finger- og håndaftryk.

Mislykkes aftryk af en enkelt finger under "rulning", optages 1 ekstra aftryk på afrivningsblanket, hvorefter denne påklæbes 10-fingerblanketten i den for vedkommende finger bestemte rubrik.

7.2.2 Håndaftryk optages ved, at håndfladerne indsværtes ved brug af en sværtevalse, som rulles i hændernes fulde bredde og længde, således at bøjningsfurerne både ved roden af mellemfingeren og håndroden bliver aftegnet, hvorefter aftrykket overføres til aftryksblanketten. Blanketten skal tillige forsynes med et kontrolaftryk af den pågældendes højre pegefinger.

7.3 Gerningsstedsaftryk. Aftryk (gelatinehinder) sikret fra gerningssteder indsendes til Fingeraftrykssektionen ledsaget af følgeskrivelse P 104. Alle aftryk skal være mærket og nummereret på en sådan måde, at det af følgeskrivelsen nøjagtigt fremgår, hvor og i hvilken retning, de er fundet.

Kundgørelse B nr. 19

7.3.1 Papirmateriale af forskellig art - herunder værdipapirer og pengesedler, som skal undersøges for finger- og håndaftryk ad kemisk vej, anbringes ved brug af pincet eller plastichandsker i egnet omslag, f.eks. plastomslag.

Pengesedler, der har været undersøgt i ninhydrin, må ikke efterfølgende sendes i omløb, men skal af politikredsen fremsendes til ombytning og destruktion i Nationalbanken.

7.3.2 Sammenligningsaftryk af alle, der kan have berørt de aktuelle genstande, medsendes straks eller eftersendes snarest muligt, medmindre det er helt åbenbart, at sikrede aftryk kun kan være afsat af gerningsmanden.

7.4. Registrering af blanketaftryk og gerningsstedsaftryk. Fingeraftrykssektionen registrerer indsendte fingeraftryk i et automatisk fingeraftryksidentifikationssystem - AFIS. Håndaftryk registreres, men skal søges manuelt.

Enhver indsendelse af fingeraftryksblanketter betragtes som en identitetsforespørgsel. Man vil dog af ressourcemæssige hensyn kun svare politikredsen i de tilfælde, hvor Fingeraftrykssektionen i forvejen er i besiddelse af identiske aftryk lydende på et andet navn.

7.5 Undersøgelser i Fingeraftrykssektionen. Aftryk sikret fra gerningssteder vil i AFIS blive søgt mod blanketregisteret, og indsendte blanketaftryk vil blive søgt mod gerningsstedsaftryksregisteret.

Der er endvidere mulighed for at søge gerningsstedsaftryk mod gerningsstedsaftryk. En sådan søgning foretages dog kun i større sager og efter nærmere aftale.

I tilfælde af identificering udfærdiges særskilt skrivelse til politikredsen.

Opklares forholdet uden Fingeraftrykssektionens direkte medvirken, meddeles gerningsmandens navn samt sagens journalnummer således, at opbevarede aftryk kan udtages af gerningsstedsregisteret.

Politikredsen bør i øvrigt altid henlede Fingeraftrykssektionens opmærksomhed på personer, der er under mistanke som mulige gerningsmænd. Henledes opmærksomheden på flere personer, bør dette ske ved fremsendelse af liste, hvorpå de pågældende er opført i personnummer-orden.

8. Fotografisk Sektion

Fotografisk Sektion fremkalder indsendte film og fremstiller billeder til brug for politikredsen i alle sagskategorier.

Sektionen ekspederer almindeligvis film samme dag, de er modtaget, hvorfor anvendelse af polaroidkameraer, der giver optagelser af ringere kvalitet og er særdeles dyre at anvende, bør begrænses mest muligt.

Kundgørelse B nr. 19

Sektionen fremkalder og fremstiller alle arrestantfotos. Vedrørende arrestantfotos henvises i øvrigt til kdg. B nr. 28.

Sektionen råder tillige over udstyr til digital billedbehandling.

9. Våbensektionen

Alle skydevåben til enhedspatroner, herunder også glatløbende haglgeværer, afskudt ammunition samt dele heraf, der er sikret eller på anden måde er kommet i politiets varetægt, skal indsendes til undersøgelse i Våbensektionen. Andre skydevåben - herunder luft- og fjedervåben - kan indsendes til undersøgelse efter nærmere aftale.

9.1 Håndtering og indsendelse af skydevåben. Når et gerningsvåben tages i bevaring på et fundested eller ved afvæbning, skal der drages omsorg for, at våbenet så vidt muligt forbliver i den tilstand, det er fundet eller sikret i, med henblik på senere undersøgelse og prøveskydning. Dette indebærer, at våbenet kun undtagelsesvis og kun efter nærmere aftale med Våbensektionen må adskilles ved indsendelse.

Ved afladning af våben udtages magasinet, hvorfra eventuelle patroner ikke må udtages. Magasinet emballeres særskilt, tydeligt mærket "udtaget af våben". Patron eller hylster fra kammer emballeres ligeledes særskilt, tydeligt mærket "udtaget af kammer".

Ved indsendelse af skydevåben og ammunition skal formsæt P 458 altid benyttes.

Pakker med våben og ammunition skal fremsendes som "rekommanderet" postpakke eller som fragt gennem Foreningen af Danske Fragtmænd. Våben og ammunition skal altid fremsendes hver for sig.

Vedrørende forsendelse af tjenestevåben henvises til kdg. B nr. 15.

9.2 Destruktion/salg af skydevåben og ammunition. Efter endt undersøgelse tilbagesendes våben og ammunition til politikredsen, hvor effekterne efter endelig konfiskation ved politiimesterens foranstaltning sælges på auktion til registrerede våbenhandlere eller destrueres. Våben og ammunition, der uden at være konfiskeret, men af andre grunde er afleveret til politiet, destrueres ligeledes ved politiimesterens foranstaltning.

I særlige tilfælde kan endeligt konfiskerede våben og ammunition indsendes til Våbensektionen for inddragelse i referencesamlingen.

9.3 Krudtpartikler. Ved skudafgivelse frigives små partikler fra patronens fænghætte. Disse spredes ud som en sky og falder til jorden efter 1-2 minutter, men kan forinden fæstne sig forskellige steder på personer og effekter. Det er ikke muligt at angive en bestemt tidshorisont, hvori partiklerne kan sikres, men det bør ske så hurtigt som muligt.

Kundgørelse B nr. 19

Den bevismæssige værdi af partiklerne stiger, jo flere områder de kan sikres fra på en mistænkt. Det er ligeledes væsentligt, at den undersøgende politimand selv er fri for partikler, hvorfor éngangshandsker skal benyttes.

9.3.1 Generelle forholdsregler. Ved sikring af krudtpartikler skal følgende generelle forholdsregler iagttages:

- undgå at flere mistænkte transporteres i samme patruljevogn eller opholder sig i samme lokale på politistationen forinden undersøgelsen,
- det bør undgås, at politifolk, der har anvendt tjenestevåben i forbindelse med sagen eller i øvrigt har været i forbindelse med skydevåben den pågældende dag, foretager aftapning.

9.3.2 Procedure for aftapning - den undersøgende politimand:

- Der skal anvendes éngangshandsker, og
- undersøgelsesbordet skal dækkes med rent papir.

Ovennævnte procedure skal følges for hver mistænkt.

9.3.3 Procedure for aftapning af den mistænkte. Det er stadig hovedreglen, at hænderne (særligt skydehånden) aftapes, og specielt området mellem tommel- og pegefinger samt håndryggen. Efter sagens størrelse og omstændigheder i øvrigt kan følgende områder aftapes: ansigtet, herunder evt. briller, håret, tøjet (ærmer samt bryst og kraveparti) samt genstande, f.eks. i biler, værelser, møbler o.s.v.

Sikring af krudtpartikler fra næsehulerne skal jf. rpl.s § 792 foretages af en læge. Til sikring anvendes vatpind.

De enkelte rør skal foruden navn og cpr.nr. forsynes med påskrift, der viser, hvor de er anvendt.

9.4. Fremsendelse. Politikredsene vurderer selv, hvor mange aftapninger, der ønskes undersøgt. Alle rør fremsendes til Kriminalteknisk Afdeling, Våbensektionen, med oplysning om, hvorvidt alle eller enkelte prøver ønskes analyseret. Våbensektionen fremsender prøverne for nærmere analyse, og evt. prøver, der ikke ønskes analyseret i første omgang, opbevares i Våbensektionen.

10. Den Kriminalpræventive Sektion

Udover sektionen i København er der knyttet kriminalpræventive medarbejdere til de regionale afdelinger i Odense, Kolding, Århus og Ålborg.

Kundgørelse B nr. 19

Den Kriminalpræventive Sektion udøver konsulenttjeneste, assistance samt individuel rådgivning i forbindelse med sikringsopgaver såvel i den offentlige som i den private sektor. Endvidere kan sektionen efter nærmere aftale tilbyde afholdelse af foredrag om teknisk sikring m.m. for relevante målgrupper.

Den Kriminalpræventive Sektion vil foruden kriminalpræventive sikringsopgaver også kunne tage andre kriminalpræventive initiativer.

Sektionen vejleder og yder endvidere politikredsene assistance i alle tekniske og taktiske kriminalpræventive spørgsmål, herunder i forbindelse med udstillinger og lignende, som falder inden for sektionens område.

Kundgørelse B nr. 19 af 9. februar 1994 samt kundgørelse B nr. 21 af 25. maj 1994 ophæves.

Boye

/Jens Henrik Højbjerg

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Politikontoret

SLOTSHOLMSGADE 10

1216 KØBENHAVN K.

33 92 33 40 TELEFAX 33 93 35 10

BBB01533/Sagsbeh.: bbb

J. nr. 1999-210-0002

Bilag 2

Den 17 SEP. 1999

Cirkulæreskrivelse til samtlige politimestre, Politidirektøren i København, Rigsadvokaten samt statsadvokaterne

Omlægning af visse retsmedicinske ydelser.

1. Omlægning med virkning fra den 1. oktober 1999.

Efter drøftelser mellem Sundhedsministeriet, Forskningsministeriet og Justitsministeriet finder der med virkning fra den 1. oktober 1999 en omlægning sted af en række retsmedicinske ydelser.

Omlægningen omfatter følgende ydelser:

- Personundersøgelser (i bl.a. volds- og sædelighedssager)
- Retslægelige obduktioner og eventuelle findestedsundersøgelser
- Ambulante mentalundersøgelser
- Benådningssager

Omlægningen indebærer, at embedslægerne ikke længere skal varetage de nævnte opgaver. Først og fremmest medfører omlægningen en realitetsændring i forhold til personundersøgelser, idet opgaverne på de øvrige områder allerede i dag overvejende varetages af andre.

Embedslægerne skal fortsat bistå politiet på andre områder, eksempelvis i forbindelse med udtagning af blodprøver i faderskabs-sager.

Omlægningen hviler på et notat af 18. maj 1998. Notatet, der er udarbejdet af Justitsministeriet i samarbejde med Sundhedsministeriet og Forskningsministeriet, og som har været forelagt for

Samarbejdsudvalget vedrørende Retsmedicinske Ydelser, vedlægges som bilag 1.

2. Personundersøgelser.

Ved omlægningen overføres ansvaret for foretagelse af retslagelige undersøgelser af personers legeme i bl.a. volds- og sædelighedssager (personundersøgelser) og udstedelse af erklæringer i tilknytning hertil fra embedslægerne til de retsmedicinske institutter. Overførslen sker med henblik på at sikre, at personundersøgelser til stadighed kan foretages med den fornødne - og ensartede - høje ekspertise og rutine.

Samtidig er det særdeles vigtigt, at personundersøgelser sker så skånsomt som muligt, og at der i forbindelse med opgavevaretagelsen fra alle sider udvises en høj grad af fleksibilitet og smidighed.

Det understreges, at der med den nye ordning ikke tilsigtes nogen ændring af praksis med hensyn til, i hvilke sager der skal rekvireres en egentlig retslagelig personundersøgelse. I voldssager, der vurderes at være ukomplicerede, vil undersøgelse af ofre m.v. således fortsat skulle ske på f.eks. skadestuen med henblik på udfærdigelse af sædvanlig politiattest.

Det overlades til de retsmedicinske institutter at vurdere, i hvilket omfang betjeningen af politikredsene vil nødvendiggøre, at personundersøgelser i visse tilfælde foretages på institutternes vegne af andre end institutternes faste læger.

De retsmedicinske institutter har oplyst, at institutterne hurtigst muligt vil tage initiativ til oprettelse af eksterne undersøgelsessteder, med henblik på at kunne sikre en bedre betjening af de politikredse, hvis geografiske placering medfører en særlig lang transporttid til det nærmeste institut. Ved rekvirering af en personundersøgelse vil det retsmedicinske institut efter drøftelse med den pågældende politikreds træffe afgørelse om, hvor undersøgelsen mest hensigtsmæssigt kan foretages.

I sager, hvor der er indgivet politianmeldelse, og ofret ønsker at benytte sig af omsorgstilbud fra et eventuelt særligt bered-

skab for volds- og voldtagtsramte kvinder i sundhedsvæsenets regi, vil de retsmedicinske institutter tilstræbe, at personundersøgelsen så vidt muligt foretages i tilknytning til dette særlige beredskabs lokaliteter. Også i disse situationer er det vigtigt, at der fra alle involverede myndigheders side udvises den fornødne fleksibilitet og smidighed for at sikre, at den retslægelige undersøgelse kan gennemføres så skånsomt som muligt.

Det bemærkes i den forbindelse, at Sundhedsstyrelsen i løbet af kort tid forventes at udsende en vejledning om den fremtidige organisation af sundhedsvæsenets indsats for volds- og voldtægtsramte kvinder.

Politikredsens rekvirering af retslægelige personundersøgelser vil skulle ske ved henvendelse til de retsmedicinske institutter på følgende telefonnumre:

Retsmedicinsk Institut i København (politikredsene 1-22):

I dagtimerne: 35 32 61 70

Vagttelefon: 35 32 61 71

(oplyser telefonnr. m.v. på vagthavende læge og laboratoriebetjent)

Retsmedicinsk Institut i Odense (politikredsene 23-36):

I dagtimerne: 65 50 30 00

Vagttelefon: 65 50 30 19

(oplyser personsøgnr. m.v. på vagthavende læge)

Retsmedicinsk Institut i Århus (politikredsene 37-54):

I dagtimerne: 86 12 56 77

Vagttelefon: 86 12 56 77

(oplyser personsøgnr. m.v. på vagthavende læge)

De retsmedicinske institutters bistand til politi og anklagemyndighed ved foretagelse af personundersøgelser honoreres i over-

ensstemmelse med priserne for de retsmedicinske ydelser, som fastsættes årligt. Udgifterne afholdes over strafferetsplejekontoen. De aftalte takster for 1999 vedlægges som bilag 2.

De retsmedicinske institutter og Forskningsministeriet har oplyst, at den nærmere tilrettelæggelse af den permanente ordning først vil kunne afsluttes i løbet af de kommende måneder. I indkøringsfasen - særligt indtil de retsmedicinske institutter har etableret eksterne undersøgelsessteder - må det derfor påregnes, at personundersøgelser i videre omfang vil skulle finde sted på de retsmedicinske institutter.

3. Retslagelige obduktioner og findestedsundersøgelser.

Retslagelige obduktioner skal efter ligsynslovens § 10, stk. 1, udføres af en statsobducent. Det fremgår af bestemmelsen, at obduktionen foretages sammen med en embedslæge eller en læge, der repræsenterer denne. Efter omlægningen kan retslagelige obduktioner fremover foretages uden embedslægernes deltagelse, hvilket imidlertid i vidt omfang er i overensstemmelse med praksis.

Når en person findes død under mistænkelige omstændigheder, eller når det er åbenbart, at der er begået et drab, vil kriminalpolitiet sætte sig i forbindelse med en retslæge, som derefter sammen med efterforskningslederen, Rigspolitechefens tekniske afdeling og eventuelt Centralbureauet for identifikation foretager de indledende undersøgelser på findestedet (findestedsundersøgelse), jf. punkt 1.2. i Justitsministeriets cirkulære af 21. november 1995 om foretagelse af retslagelige ligsyn og obduktioner m.v. I disse tilfælde kan der rettes henvendelse til de retsmedicinske institutter med henblik på eventuel deltagelse i findestedsundersøgelsen.

4. Ambulante mentalundersøgelser.

Der er ikke med fratagelsen af embedslægernes formelle ansvar for varetagelse af de ambulante mentalundersøgelser tilsigtet nogen realitetsændring, idet disse undersøgelser de seneste år i realiteten udelukkende har været foretaget af Justitsministeriets Retspsykiatriske Klinik i København, Retspsykiatrisk Klinik i Risskov samt privatpraktiserende speciallæger i psykiatri.

5. Benådningssager.

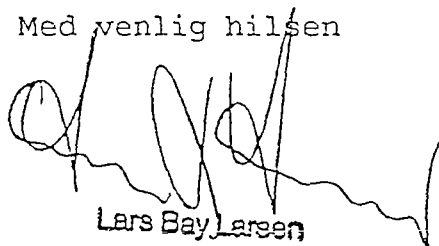
Embedslægernes - i praksis meget begrænsede - medvirken i benådningssager ophører helt, således at al behandling af benådningssøgninger samles hos Kriminalforsorgens henholdsvis "Almenlægelige og Hygiejniske Konsulent" og "Psykiatriske Konsulent".

6. Orientering af embedslægerne og de retsmedicinske institutter.

Til orientering vedlægges som bilag 3 Sundhedsministeriets skrivelse af 7. september 1999 til samtlige embedslægeinstitutioner og Lændslægen på Færøerne.

Forskningsministeriet vil give universiteterne særskilt besked om omlægningen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lars Bay Larsen', written over a printed name.

Lars Bay Larsen

N O T A T

om embedslægernes retsmedicinske ydelser.

1. Baggrund.

Embedslægernes betjening af politi og retsvasen har gennem de seneste år flere gange været genstand for drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet.

Initiativet hertil blev først taget af Sundhedsministeriet i 1990 som led i en almindelig gennemgang af embedslageområdet.

Overvejelserne på området har på det seneste fået fornyet aktualitet, ikke mindst fordi det fra politiets og anklagemyndighedens side på ny er blevet anført, at situationen i en række politikredse ikke er tilfredsstillende, navnlig i relation til embedslægernes udførelse af personundersøgelser i volds- og sædelighedssager.

Sigtet med dette notat er med udgangspunkt i de hidtidige overvejelser sammenholdt med den nuværende situation på området

- at skabe et overblik over den aktuelle situation på området
- at vurdere behovet for ændringer i den retsmedicinske opgavevaretagelse
- og at fremkomme med konkrete forslag til mulige ændringer på området.

2. Generelle bemærkninger om den aktuelle struktur.

Omfanget af de retsmedicinske opgaver, som det påhviler embedslægerne at varetage, er nærmere fastlagt i bekendtgørelse nr. 474 af 19. september 1974 om embedslægeinstitutionernes virksomhed.

Varetagelsen af de retsmedicinske opgaver i politikreds 1 (Københavns Politi) er imidlertid delt mellem Retsmedicinsk Institut, Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik, samt stadslagen, ligesom der i Århus Amt er etableret forskellige særordninger.

Hertil kommer, at politi og anklagemyndighed også udenfor disse områder efterhånden af forskellige årsager rekvirerer en del retslagelige ydelser fra andre end embedslægerne.

En oversigt over embedslægernes retslagelige ydelser fremgår af bilag 1.

En oversigt over ydelser foretaget i 1994 og 1995 af de retsmedicinske institutter, Retspsykiatrisk Klinik, Risskov, Retspsykiatrisk Afdeling, Middelfart, samt Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik fremgår af bilag 2.

En talmæssig oversigt over embedslægernes retsmedicinske ydelser i årene 1994, 1995 og 1996 er gengivet i bilag 3, mens der i bilag 4 er gengivet en oversigt over antallet af de ydelser, som er udført på de retsmedicinske institutter og af Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik, samt antallet af ambulante ydelser, udført af Retspsykiatrisk Klinik, Risskov, og Retspsykiatrisk Afdeling, Middelfart, hvorved bemærkes, at de to afdelinger også foretager mentalobservation af indlagte.

3. Generelle bemærkninger vedrørende den fremtidige struktur.

De fælles overvejelser vedrørende embedslægernes fremtidige retsmedicinske virksomhed har hidtil og bør fortsat tage udgangspunkt i følgende forudsætninger:

- Embedslægevæsenet bør fortsat varetage nogle retsmedicinske opgaver,
- eventuelle opgaveomlægninger bør tage udgangspunkt i en kodificering af den praksis, der har udviklet sig på flere områder,
- kvaliteten af de retsmedicinske ydelser, som embedslægerne leverer, må sikres, og embedslægerne må derfor sikres den fornødne retsmedicinske uddannelse og efteruddannelse,
- på områder, hvor antallet af retsmedicinske opgaver er meget begrænset, bør mulighederne undersøges for at foretage en specialisering/samling af opgaverne - uden for eller inden for embedslægevæsenet.
- for politikredse, som ligger nær et af de 3 retsmedicinske institutter, må det overvejes at samle de retsmedicinske opgaver på institutterne, svarende til den nuværende ordning i Københavns Kommune,
- eventuelle opgaveomlægninger vil medføre merudgifter for Justitsministeriet, men vil i et vist omfang modsvares af besparelser for Sundhedsministeriet som følge af, at opgaver fjernes fra embedslægevæsenet,
- i det omfang embedslægerne fortsat skal varetage retsmedicinske opgaver, der medfører behov for betjening hele døgnet, bør der for embedslægerne etableres ordninger, der tilgodeser dette behov,

- Justitsministeriet vil i øvrigt bl.a. gennem de faglige udvalg på området bidrage til at sikre en tilstrækkelig og ensartet kvalitet af de retsmedicinske ydelser, som embedslægerne fortsat skal levere.

Til belysning af de økonomiske aspekter ved en eventuel opgaveomlægning vedlægges som bilag 5 en oversigt over priserne pr. 1. januar 1998 for retsmedicinske ydelser ved institutterne og som bilag 6 en skønsmæssigt beregnet oversigt over omkostningsniveauet for embedslægernes varetagelse af de enkelte ydelser.

4. Status over embedslægernes retsmedicinske ydelser.

A. Ligsyn.

Efter ligsynslovens § 6, stk. 1, foretages retslagelige ligsyn af politiet og en embedslæge i forening.

I politikreds 1 (Københavns politi) foretages ligsyn dog af Retsmedicinsk Institut, Retspatologisk Afdeling, i København.

Hvad angår ligsyn fra politikredsene 2-8 (Frederiksberg Kommune og Københavns Amt) bemærkes, at ligene indbringes til Retspatologisk Afdeling i København, hvor ligsynet afholdes af embedslæge og politi, mens Retsmedicinsk Institut stiller betjent og sekretærbistand til rådighed.

Tilsvarende gør sig gældende for Retsmedicinsk Institut i Odense, hvor ligene fra Odense politikreds indbringes til instituttet med henblik på afholdelse af ligsyn ved en embedslæge.

Vurdering.

Der har under de seneste drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet været principiel enig-

hed om at udskille spørgsmålet om foretagelse af ligsyn i Københavnsområdet (politikredsene 2 - 8) og i Odense politikreds til særskilt behandling.

I de øvrige politikredse er der enighed om at bevare status quo. Det indebærer, at ligsynene i politikredse-
ne 9-22 og 24-54 fortsat varetages af embedslægerne.

B. Retslagelige obduktioner.

Beslutning om obduktion tages af politiet. I ligsynslovens § 10, stk. 1, er det fastsat, at obduktionen foretages af en statsobducent sammen med en embedslæge.

I realiteten deltager embedslægerne imidlertid ikke overalt i landet ved obduktionerne. Det forekommer således kun særdeles sjældent, at embedslægerne deltager ved obduktioner i København og på Sjælland i øvrigt.

Vurdering.

Under de hidtidige drøftelser har der været enighed mellem Justitsministeriet og Sundhedsministeriet om, at embedslægernes deltagelse ved obduktionerne kan ophøre. Dette rejser spørgsmålet, om der er anledning til at ændre ligsynslovens § 10, stk. 1, hvorefter obduktionen udføres sammen med en embedslæge eller en anden læge, der repræsenterer denne.

C. Findestedsundersøgelser.

Efter punkt 1.2. i Justitsministeriets cirkulære af 21. november 1995 om foretagelse af retslagelige ligsyn og obduktioner m.v., der er fastsat med hjemmel i ligsynslovens § 18, stk. 1., sætter kriminalpolitiet sig i kontakt med en retslæge, når en person findes død under mistænkelige omstændigheder, eller når det er åbenbart, at der er begået et drab. Politiet og retslægen foretager derefter sammen med efterforskningslederen, rigspolitichefens tekniske afdeling og eventuelt centralbu-

reauset for identifikation de indledende undersøgelser på findestedet.

Vurdering.

Under hensyn til, at der er opnået enighed om, at retslægelige obduktioner fremover skal foretages af lægerne ved de retsmedicinske institutter, bør det sikres, at læger fra de retsmedicinske institutter endvidere deltager ved findestedsundersøgelser, i tilfælde hvor en person findes død under mistænkelige omstændigheder, eller når det er åbenbart, at der er begået et drab.

D. Ligpas.

Efter bekendtgørelse nr. 152 af 14. april 1983 udsteder embedslægerne ligpas, når lig eller ligdele transporteres til eller fra udlandet.

Vurdering.

I de hidtidige drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet har der været enighed om, at der ikke er behov for at ændre på opgavefordelingen på dette område.

E. Personundersøgelse i forbindelse med voldssager og seksualforbrydelser.

Efter § 18 i bekendtgørelse om embedslageinstitutionernes virksomhed udfører embedslægerne personundersøgelser i forbindelse med voldssager og sager om seksualforbrydelser.

I politikreds 1 (Københavns politi) foretages disse undersøgelser af Retsmedicinsk Institut, København. I politikredsene i Århus Amt foretages undersøgelserne på Retsmedicinsk Institut, Århus.

Herudover må det konstateres, at politiet i praksis i ganske betydeligt omfang har foranlediget disse under-

søgelse foretaget af andre end embedslægerne. Dette forhold må formentlig navnlig tilskrives den omstændighed, at der ikke er etableret en vagtordning for embedslægerne, samt at flere embedslæger ikke har den fornødne uddannelse og erfaring. Hertil kommer, at politiet i en række tilfælde har haft vanskeligt ved at finde embedslæger, der kunne/ville påtage sig at medvirke ved de konkrete undersøgelser.

På denne baggrund har såvel de retsmedicinske institutter som det amtskommunale sygehusvæsen (f.eks. i tilfælde hvor den forvoldte skade er behandlingskrævende eller lignende) udført en del af personundersøgelserne i forbindelse med voldssager og seksualforbrydelser.

Vurdering.

Det er af afgørende betydning, at disse undersøgelser udføres af læger med retsmedicinsk ekspertise. Dette forudsætter dels en adækvat retsmedicinsk uddannelse dels den fornødne rutine i såvel at udføre sådanne undersøgelser som at udfærdige erklæringer, der er fyldestgørende og opbygget på en sådan måde, at de tjener det formål, som retsvæsenet har med disse undersøgelser.

Det må erkendes, at den nuværende embedslægeuddannelse ikke er tilstrækkelig i relation til udførelsen af disse undersøgelser.

Endvidere er embedslægernes medvirken ved undersøgelse af voldssager og seksualforbrydelser af et så begrænset omfang, at det kan vanskeliggøre opnåelse/fastholdelse af den fornødne rutine.

Endelig er det - ikke mindst af hensyn til ofrene for volds- og sædelighedsforbrydelser - af afgørende betydning, at der er mulighed for døgnet rundt at rekvirere lægelig assistance til undersøgelse af disse personer.

Embedslægerne er alene omfattet af en almindelig rådhedsforpligtelse, og der er således ikke etableret en egentlig vagtordning. I praksis har det vist sig, at politiet i aften- og nattetimerne ofte har meget vanskeligt ved at rekvirere lægelig assistance fra embedslægerne med henblik på udførelse af disse undersøgelser.

På den baggrund er det fra politiets side gentagne gange blevet anført, at den eksisterende ordning er utilfredsstillende. Med henblik på at imødegå disse problemer bør mulighederne for at foretage en specialisering/samling af undersøgelserne - inden for eller uden for embedslægevesenet - undersøges.

Der har under de seneste drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet været principiel enighed om, at ikke alle embedslæger har den fornødne retsmedicinske ekspertise til at udføre personundersøgelser, samt at det årlige antal af personundersøgelser heller ikke kan give embedslægerne det fornødne grundlag for at opnå rutine i at foretage undersøgelserne.

På den baggrund er der enighed om at anbefale, at ansvaret for udførelse af personundersøgelser i forbindelse med voldssager og seksualforbrydelser fremover bør overgå til de retsmedicinske institutter.

Der er endvidere enighed om som udgangspunkt at overlade det til de retsmedicinske institutter at vurdere, om personundersøgelserne mest hensigtsmæssigt foretages af institutternes faste læger, eller om der er behov for at etablere andre ordninger, der i givet fald administreres af de retsmedicinske institutter. Det kunne f.eks. ske ved oprettelse af satellitundersøgelsessteder, der som satellitter til de retsmedicinske institutter skulle betjene politikredse, hvis geografiske placering medfører en særlig lang transporttid for ofrene til nærmeste retsmedicinske institut.

Antallet af personundersøgelser forekommer så relativt begrænset, at der formentlig ikke er behov for oprettelse af ret mange satellitundersøgelsessteder. Det må endvidere anses for tvivlsomt, om der foretages tilstrækkelig mange retsmedicinske undersøgelser til, at lokale læger, der fast tilknyttes et sådant satellitundersøgelsessted, vil kunne opretholde den nødvendige faglige ekspertise. Det må f.eks. anses for udelukket at knytte faste lokale læger til satellitundersøgelsessteder på Bornholm, Læsø og Samsø, idet øernes befolkningsmæssige underlag trods den geografiske placering ikke er tilstrækkelig til opretholdelse af den retsmedicinske ekspertise på området.

Der er derfor enighed om, at man for at sikre den retsmedicinske ekspertise på området så vidt muligt bør lade personundersøgelserne på eventuelle satellitundersøgelsessteder udføre af læger fra de retsmedicinske institutter.

Satellitundersøgelsesstederne bør på den baggrund som udgangspunkt have karakter af aftaler mellem det enkelte retsmedicinske institut og et eller flere udvalgte centrale sygehuse om lån af de nødvendige faciliteter (undersøgelsesrum m.v.), således at personundersøgelserne kan foretages her af læger fra de retsmedicinske institutter.

Der bør alene oprettes satellitundersøgelsessteder til at dække de geografiske områder, hvorfra det ud fra en samlet vurdering ikke kan anses for rimeligt at transportere de pågældende ofre til det nærmeste retsmedicinske institut.

I konkrete tilfælde, hvor ofre af lægelige grunde ikke kan flyttes fra det pågældende hospital, må læger fra de retsmedicinske institutter endvidere foretage personundersøgelser på hospitaler, der ikke er omfattet af satellitordningen.

Satellitundersøgellessteder tænkes umiddelbart oprettet i Aalborg, Herning, Kolding, Næstved og Rønne. Som bilag 7 vedlægges en oversigt over, hvilke politikredse, der som udgangspunkt tænkes knyttet til de enkelte institutter og satellitundersøgellessteder.

F. Mentalundersøgelser.

I medfør af § 18 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed foretager embedslægerne ambulante mentalundersøgelser, hvilket vil sige mentalundersøgelser af varetægtsarrestanter og sigtede på fri fod.

Embedslægevesenets udførelse af mentalundersøgelser har dog i praksis i en årrække været under afvikling, idet institutionerne gradvis er blevet fritaget for disse undersøgelser.

For politikreds 1 - 8 foretages undersøgelserne således af Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik.

I Århus-området eksisterer en særordning, hvorefter Retspsykiatrisk Klinik på Risskov efter fast praksis foretager ambulante mentalundersøgelser for politikredsene i Århus Amt. Dette sker for tiden vederlagsfrit. Klinikken foretager i vidt omfang også ambulante undersøgelser for politikredse uden for Århus Amt. I disse tilfælde kræves der almindeligt speciallægehonorar. Det bemærkes i den forbindelse, at klinikken efter overførselslovens § 3 ikke er forpligtet til at foretage disse undersøgelser.

På Fyn er der ligeledes etableret en særordning, hvorefter Retspsykiatrisk Afdeling på Middelfart Sygehus foretager alle ambulante mentalundersøgelser for politikredsene på Fyn.

I resten af landet foretager embedslægerne i realiteten kun i uhyre begrænset omfang mentalundersøgelser. Omkring halvdelen af embedslægerne er af Sundhedsstyrelsen fritaget for at foretage disse undersøgelser, og

politiet rekvirerer i praksis - mod betaling - disse undersøgelser fra speciallæger i psykiatri.

Vurdering.

Det er af væsentlig betydning, at mentalundersøgelserne foretages af læger, som ud over at have den fornødne uddannelsesmæssige baggrund tillige har en vis rutine i på grundlag af undersøgelserne at udfærdige lægeerklæringer, der tjener formålet med undersøgelserne.

Under de hidtidige drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet har der været principiel enighed om, at embedslægerne ikke har den fornødne indsigt eller rutine i at foretage disse undersøgelser, hvorfor disse undersøgelser også formelt bør overføres fra embedslægevæsenet til speciallæger i psykiatri. Som det fremgår vil dette i vidt omfang blot være udtryk for en kodificering af gældende praksis på området.

Det bør således overvejes at lade de retspsykiatriske klinikkers arbejdsområde udvide til at omfatte et større antal politikredse, eventuelt hele landet. Justitsministeriets Retspsykiatriske Klinik kunne eksempelvis dække de politikredse, der hører under statsadvokaturerne for København m.v. og Sjælland samt muligvis også flere af de politikredse, der hører under Statsadvokaten for Fyn.

Retspsykiatrisk Afdeling på Middelfart Sygehus kunne på tilsvarende måde principielt betjene hele Fyn, og Retspsykiatrisk Klinik i Risskov kunne betjene i al fald hele det midtjyske område.

Det kan alternativt overvejes at overføre ambulante undersøgelser vedrørende sigtede, der er indlagt eller på fri fod, til sygehusvæsenet i amtskommunalt regi, herunder til de retspsykiatriske afdelinger, der er etableret i flere amter.

G. Benådningssager.

Efter § 18 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed foretager embedslægerne undersøgelser af personers sundhedstilstand i benådningssager.

I praksis medvirker embedslægerne kun i ganske få sager og foretager i disse alene et lægeligt overskøn over de lægeerklæringer, som ansøgeren fremlægger til støtte for en ansøgning begrundet i somatiske forhold. Herefter forelægges sagerne for Kriminalforsorgens Almenlægelige og Hygiejniske Konsulent, der normalt tager stilling til alle benådningssager af denne art.

Psykiatrisk begrundede ansøgninger vurderes af Kriminalforsorgens psykiatriske konsulent.

Efter fast praksis skal domfældte, der ansøger om benådning, selv afholde udgifterne til de fornødne lægeerklæringer.

Vurdering.

I de hidtidige drøftelser mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet har der været enighed om, at embedslægernes medvirken ved benådningssager bør ophøre, således at al behandling af benådningsansøgninger samles i Kriminalforsorgen.

Som situationen er nu, vurderes denne type benådningssager på tre lægelige niveauer. Det forekommer tilstrækkeligt, at det lægelige overskøn foretages af Kriminalforsorgens Almenlægelige og Hygiejniske Konsulent, respektive den Psykiatriske Konsulent, som uanset embedslægens vurdering alligevel får sagerne forelagt. Dette skyldes navnlig deres kendskab til afsoningsforholdene, deres kliniske erfaring samt nødvendige koordinationshensyn.

H. Værgemål.

Ifølge § 18 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed foretager embedslægerne undersøgelser i sager vedrørende umyndiggørelse og lavværgemål.

Under de tidligere drøftelser er det tilkendegivet, at stillingtagen til den fremtidige opgavevaretagelse på området bør afvente betænkningen fra Justitsministeriets myndighedslovudvalg.

Værgemålsbetænkningen (nr. 1247/1993) er fulgt op af Værgemålsloven (lov nr. 388 af 14. juni 1995). I lovens § 18, stk. 2, findes en regel om indhentelse af lægeerklæringer. Der stilles herefter ikke krav om, at erklæringen skal være afgivet af en læge med en særlig faglig baggrund. Det afgørende er, at den, der afgiver erklæringen, har et godt kendskab til den pågældende.

I værgemålsbetænkningen forudsættes, at embedslægerne og Retslægerådet i et vist omfang vil kunne yde bistand i forbindelse med udarbejdelse af lægeerklæringer. I bemærkningerne til lovforslaget er det endvidere anført, at embedslægerne og Retslægerådet, hvor der er behov for det, kan yde bistand til at søge at løse uklarheder i konkrete værgemålssager.

Vurdering.

Der er næppe behov for at ændre på opgavefordelingen på dette område.

I. Faderskabssager.

Efter § 18 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed forestår embedslægerne blodprøveudtagningen i faderskabssager, ligesom de afgiver erklæringer om avlingstidspunktet.

I realiteten benytter de fleste personer egen læge i forbindelse med blodprøveudtagning i faderskabssager.

Vurdering.

Børnelovsudvalget afgav den 17. november 1997 betænkning nr. 1350 om børns retsstilling.

I betænkningen foreslås det blandt andet, at den nuværende procedure for udtagelse af blodprøver til brug for DNA-undersøgelser i faderskabssager ændres således, at blodprøveudtagningen i fremtiden foretages ved et antal fast udvalgte sygehuse eller lægelaboratorier.

Betænkningen har været sendt i høring ved en række myndigheder og organisationer m.v. På baggrund af de indkomne høringssvar forventes et lovforslag fremsat i næste samling (1998-99).

En nærmere stillingtagen til en eventuel opgaveomlægning bør således afvente lovforslagets udarbejdelse og vedtagelse.

J. Kørekortsager.

Efter § 18 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed vurderer embedslægerne lægeerklæringer til brug ved udstedelse eller fornyelse af kørekort.

I Trafikministeriets cirkulære nr. 102 af 20. juni 1996 og i Sundhedsstyrelsens cirkulære af 29. januar 1968 er der fastsat nærmere retningslinier for hvilke sager, som skal forelægges for henholdsvis embedslægerne og Sundhedsstyrelsen.

Vurdering.

Under de hidtidige drøftelser har der været principiel enighed om, at embedslægerne fortsat vurderer disse sager i overensstemmelse med de gældende retningslinier i samarbejde med Sundhedsstyrelsen.

K. Vagtordning for spiritusprøver.

Embedslægernes opgave består efter § 19 i bekendtgørelse om embedslægeinstitutionernes virksomhed i at bistå ved etablering af en vagtordning samt om nødvendigt at fungere som hjælper.

Vurdering.

Der er næppe behov for at ændre på opgavefordelingen på dette område. Derimod kan det konstateres, at der visse steder i landet er behov for, at embedslægerne bedre lever op til deres forpligtelse på dette område.

Justitsministeriet har haft drøftet spørgsmålet med Embedslægeforeningen, der tilbød at kontakte embedslægerne de steder, hvor Embedslægeforeningen måtte få kendskab til sådanne problemer.

Overøigt

over embedslægernes retsmedicinske funktioner
(bekendtgørelse nr. 474 af 19. september 1974).

1. Retslægelige obduktioner.
2. Retslægelige ligsyn.
3. Findstedsundersøgelser
4. Personundersøgelser:
 - A. Voldssager
 - B. Seksualforbrydelser
 - C. Benådningssager.
5. Psykiatriske undersøgelser:
 - A. Mentalobservationer
 - B. Benådningssager.
6. Umyndiggørelser og lavværgemål.
7. Faderskabssager:
 - A. Blodprøveudtagelse
 - B. Avlingstidsbestemmelse.
8. Kørekortssager.
9. Etablere en vagtordning for spiritusprøver.
10. Arresthusvirksomhed (bortfaldet).
11. Godkendelse af tvangsindlæggelse (bortfaldet).

Overaigt

over retsmedicinske funktioner,
som varetages af de retsmedicinske institutter m.fl.

Retsmedicinsk Institut i København:

1. Obduktioner
2. Ligsyn for politikreds 1
3. Ligsyn v/embedslæge for politikreds 2-8
4. Findestedsundersøgelser for politikreds 1
5. Personundersøgelser for politikreds 1
 - A. Voldssager
 - B. Seksualforbrydelser

Retsmedicinsk Institut i Århus:

1. Obduktioner
2. Personundersøgelser for politikreds 42-46
 - A. Voldssager
 - B. Seksualforbrydelser
3. Findestedsundersøgelser

Retsmedicinsk Institut i Odense:

1. Obduktioner
2. Ligsyn v/embedslæge

Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik:

1. Ambulante mentalundersøgelser for politikreds 1-8
2. Visse benådningssager

Retspsykiatrisk Klinik, Risskov:

1. Ambulante mentalundersøgelser for politikreds 42-46 Århus amt

1. Ambulante mentalundersøgelser for politikredsene på Fyn

Rettsmedicinske opgaver i ensbedølgelsesinstitutionerne 1994

	Kbb- Fr.berg	Frederiks- borg	Ros- kilde	Vest- sjælland	Sør- stsen	Born- holm	Fyn	Bændor- jylland	Ribo	Vejle	Risg- købing	Arhus	Vl- borg	Nord- jylland	Fær- øerne
Kreatinæmige lignsyn	781	413	162	328	223	27	601	214	168	319	213	552	174	455	33
Reolagelige *) obduktioner	211	99	34	86	54	9	155	66	--	84	66	216	22	111	13
Ilgpaa	50	15	2	7	14	7	16	12	7	4	4	13	3	18	4
Personundersøgelser for vold- og søvnl.	57	23	19	36	30	2	52	18	26	31	21	--	14	36	--
Mediciner og alkoholpå- virkning	--	--	2	57	2	--	1	3	9	13	4	--	4	8	--
Mental- undersøgelser		10	--		12	1	5	--	11	--	3	11	8	25	--
Urydningsserielose- og lavværgemålest.	29	15	9	35	28	4	25	21	13	25	13	59	25	75	--
Rensnings- anordninger	3	9	7	1	4	5	12	1	--	4	2	8	10	12	--
Avlingsvædi- bestemmelser	153	71	41	83	58	12	108	53	80	75	45	173	39	87	6
Farktslaborator	14	9	1	2	12	9	131	5	3	23	5	13	7	17	--
Karcton	30	1277	687	823	1403	224	1925	1296	926	1075	1542	2857	1739	2368	329
															1830

* Tallene indgår i: Retsslagelise lignsyn.

Retsmedicinske opgaver i embedslegedestitutionscræ 1995

	Kbh. Fr. borg	Friederiks- borg	Ros- kilde	Vest- sjælland	Stor- strøen	Born- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Ring- bølde	Aarhus	Vt- borg	Nord- jylland	Fær- øerne	I alt
Retslegolige ligsyn	850	385	331	393	258	26	614	178	159	357	195	527	174	442	38	47
Retslegolige *) obduktioner	204	74	23	100	68	9	176	59	38	---	56	173	30	113	8	10
Ligpaa	35	71	7	1	1	2	19	12	10	9	7	23	5	34	1	21
Personundersøgelser for volds- og søkr.	40	13	15	30	28	9	50	33	24	25	20	---	14	35	1	32
Medicin- og alkoholdi- viking	---	---	---	80	3	---	---	1	10	16	7	---	1	8	1	12
Mortal- undersøgelser	---	---	---	---	---	5	---	---	10	---	---	15	13	26	---	61
Umyndiggørelses- og lavværgemålhus.	15	10	10	28	18	1	17	24	11	26	25	60	32	67	---	344
Brandskogs- undersøgelser	---	10	4	---	3	1	7	1	---	3	---	10	6	26	---	71
Avlingsskide- undersøgelser	140	45	32	75	73	11	97	44	68	68	37	134	44	100	11	999
Fladerkubbesager	---	3	1	1	7	19	176	---	---	31	---	18	3	6	1	265
Kæretort	25	1247	694	942	1306	152	2016	1403	953	1159	1424	3322	1617	2527	355	19142

Tallene indgår i Retslegolige ligsyn.

Retsmedicinske opgaver i embedsrettsinstitutionerne 1996

	Kbh - Pr.berg	Friederiks- borg	Ros- kilde	Vest- sjælland	Stor- strøm	Dom- holm	Fyn	Sønder- jylland	Ribe	Vejle	Rjng- købing	Århus	Vt- borg	Nord- jylland	Fær- øerne	I alt
Retslægelige ilgysn	305	343	39	340	227	26	602	197	141	289	202	560	141	438	43	4399
Retslægelige *) obduktioner	222	90	36	83	67	9	148	57	37	62	55	227	26	141	12	1272
Ilgysn	45	19	7	10	9	2	17	18	13	8	5	21	9	29	1	213
Personundersøgelse for volds- og bovær.	16 "	21	7	24	34	9	57	18	16	19	20	5	9	26		277
Medicin- og alkoholfab- virkning	—	—	—	79	4	—	14	—	10	4	23	—	4	8	—	146
Mental- undersøgelser	—	—	—	—	13	5	—	—	10	—	—	6	10	41	—	83
Urnlydiggørrelse- og lavværgemålssau.	7	18	11	15	21	1	25	21	9	14	19	58	17	47	—	280
Benbrugs- undersøgelser	—	4	—	1	3	1	9	—	—	1	2	8	2	13	—	44
Avlingsulds- bestemmelser	142	52	38	83	49	11	73	54	60	94	41	160	43	91	8	999
Faktorbestemmelser	—	1	1	1	10	19	143	—	—	12	4	5	6	—	1	283
Kæruldet	27	1032	728	966	1304	152	2176	1646	1072	1320	1641	2771	182	2573	418	18916

1) Kun i halvår, i 2. halvår udført af Retsmedicinsk Institut i København

Tallene indgår i: Retslægelige ilgysn.

Oversigt

over antallet af undersøgelser foretaget på
de retsmedicinske institutter m.v. i 1994 og 1995.

	1994	1995
Retsmedicinsk Institut i København:		
Obduktioner	799	793
Ligsyn	1227	1217
Ligsyn v/embedslæge	780	852
Person- og findestedsundersøgelser	253	230
Retsmedicinsk Institut i Odense:		
Obduktioner	233	246
Ligsyn v/embedslæge	338	353
Retsmedicinsk Institut i Århus:		
Obduktioner	545	523
Findestedsundersøgelser	31	22
Personundersøgelser	108	124
Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik:		
Ambulante mentalundersøgelser	104	103
Visse benådningssager	8	17
Retspsykiatrisk Klinik, Risskov:		
Ambulante mentalundersøgelser		41
Retspsykiatrisk Afdeling, Middelfart:		
Ambulante mentalundersøgelser		50

Priserne er med virkning fra 1. Januar 1998 fastsat således pr. prøve:

1. Københavns Universitet

<i>Rettsgenetik</i>	
Standard	1.524,- kr.
Udvidet	4.413,- kr.
Sporundersøgelse	699,- kr.
 <i>Retskemi</i>	
Alkohol	160,- kr.
Retskemisk	1.195,- kr.
Narko	1.194,- kr.
 <i>Retsspatologi</i>	
Obduktion, inkl. Mikroskopi	10.841,- kr.
Personundersøgelse	3.817,- kr.
Findestedsundersøgelse	3.817,- kr.
Ligsyn	1.792,- kr.
Ligsyn v/embodslæge i universitetsregie	979,- kr.

2. Århus Universitet

<i>Retskemi</i>	
Alkohol	168,- kr.
Retskemisk	1.255,- kr.
Narko	1.255,- kr.
 <i>Retsspatologi</i>	
Obduktion, inkl. Mikroskopi	10.601,- kr.
Personundersøgelse	3.303,- kr.
Findestedsundersøgelse	3.303,- kr.

3. Odense Universitet

<i>Retskemi</i>	
Alkohol	227,- kr.
Retskemisk	1.666,- kr.
 <i>Retsspatologi</i>	
Obduktion, inkl. Mikroskopi	12.822,- kr.
Ligsyn v/embodslæge i universitetsregie	1.057,- kr.

1

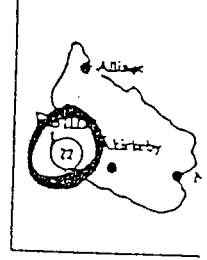
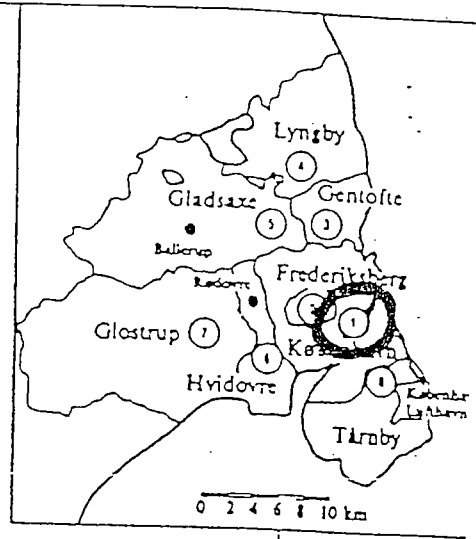
Fordeling af udgifter til retsmedicinske opgaver i embedslovgævningsrådet
(med udgangspunkt i finanslovens virksomhedstal på 2,4 mill. kr.)

1. Ligsyn/obduktion = 56% = 1.344.000/ 285 kr. pr. ydelse.
2. Liggas = 1,5% = 36.000/ 180 kr. pr. ydelse.
3. Vold/sexundersøgelser = 6,5% = 156.000/ 480 kr. pr. ydelse.
4. Medicin- og alkoholpåvirkning = 0,5 % = 12.000/ 95 kr. pr. ydelse.
5. Mentalundersøgelser = 6,0 % = 144.000/ 2.100 kr. pr. ydelse.
6. Umyndiggørelse = 6,5% = 156.000/ 455 kr. pr. ydelse.
7. Benådning = 1,5% = 36.000/ 505 kr. pr. ydelse.
8. Avlingstid = 1,0% = 24.000/ 240 kr. pr. ydelse.
9. Faderskab = 0,5% = 12.000/ 45 kr. pr. ydelse.
10. Kørekort = 20% = 480.000/ 25 kr. pr. ydelse.

DANMARK
POLITIKREDESE
Pr. 1. marts 1991

Signaturer:
Signaturer:

- 9 Hovedstation (politimesterens kontor)
- Politistationer

Priserne er med virkning for den resterende del af 1999 fastsat således pr. prøve:

1. Københavns Universitet

Retsgenetik

Straffesager..... 1.072,- kr.

Retskemi

Alkohol..... 190,- kr.

Retskemisk..... 1.242,- kr.

Narko..... 1.372,- kr.

Retspatologi

Obduktion, inkl. Mikroskopi..... 12.228,- kr.

Personundersøgelse..... 3.873,- kr.

Findestedsundersøgelse..... 3.873,- kr.

Ligsyn..... 1.903,- kr.

Ligsyn v/embedslage i universitetsregi... 1.031,- kr.

2. Århus Universitet

Retskemi

Alkohol..... 173,- kr.

Retskemisk..... 1.364,- kr.

Narko..... 1.364,- kr.

Retspatologi

Obduktion, inkl. Mikroskopi..... 12.090,- kr.

Personundersøgelse..... 3.332,- kr.

Findestedsundersøgelse..... 3.332,- kr.

Ligsyn..... 1.726,- kr.

3. Odense Universitet

Retskemi

Alkohol..... 197,- kr.

Retskemisk..... 1.478,- kr.

Retspatologi

Obduktion, inkl. Mikroskopi..... 13.264,- kr.

Personundersøgelse..... 3.873,- kr.

Findestedsundersøgelse..... 3.873,- kr.

Ligsyn v/embedslage i universitetsregi... 1.145,- kr.

København, den 07 SEP. 1999

I.k.t.j.nr. 1998-0110/12-10

hij/cli_retsmed.opg

Imt. modt

08 SEP. 1999

Samtlige embedslægeinstitutioner
herunder Landslægen på Færøerne

Vedrørende overdragelse af visse retsmedicinske opgaver pr. 1. oktober 1999

Efter drøftelser mellem Justitsministeriet, Finansministeriet, Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen den 30. august 1999 vedrørende embedslægernes retsmedicinske opgaver er der opnået enighed om, at embedslægerne med virkning fra 1. oktober 1999 fritages for følgende retsmedicinske opgaver:

1. Personundersøgelser i forbindelse med volds- og sædelighedsforbrydelser
2. Ambulante mentalundersøgelser
3. Retslægelige obduktioner
4. Benådningssager

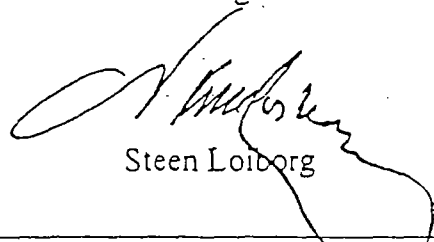
Sundhedsministeriet er bekendt med, at opgaverne allerede i et vist omfang er overført fra embedslægerne til varetagelse andetsteds på politimestrenes m.fl. foranledning.

Sundhedsministeriet vil sikre, at der som følge af overførelsen foretages de nødvendige ændringer af Sundhedsministeriets (tidligere Indenrigsministeriets) bekendtgørelse nr. 474 af 19. september 1974 om embedslægeinstitutionernes virksomhed, §§ 18 og 19 om retsmedicinske forhold.

Justitsministeriet og Forskningsministeriet vil sende særskilt meddelelse til de berørte parter om den fremtidige varetagelse af de nævnte retsmedicinske opgaver.

Justitsministeriet og Forskningsministeriet samt Sundhedsstyrelsen og Stadsråden i København har modtaget kopi af skrivelsen.

Med venlig hilsen

Steen Loidborg

Cirkulære om spirituspåvirkethed m.v. i straffesager (Til samtlige politimestre og Poli
København)

CIR nr 11112 af 25/02/1997 (Gældende)

Lovgivning som forskriften vedrører

LBK Nr. 543 af 13/06/2001

LBK Nr. 712 af 02/08/2001

Senere ændringer til forskriften

Forskriftens fulde tekst

Cirkulære om spirituspåvirkethed m.v. i straffesager

(Til samtlige politimestre og Politidirektøren i København)

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
AFSNIT 1. INDLEDNING	3
1.1. Typer af indgreb	3
1.2. Retsgrundlaget	3
1.2.1. Retsplejelovens regler	3
1.2.2. Færdselslovens regler	4
1.2.3. Luftfartslovens regler	4
1.3. Personkreds	4
AFSNIT 2. INDIKATIONER FOR UNDERSØGELSE AF TRAFIKANTER .	4
2.1. Indikationer for undersøgelse for spirituskørsel m.v.	4
2.1.1. Udåndingsprøve	4
2.1.2. Blodprøve	5
2.1.3. Fuldstændig lægeundersøgelse	5
2.2. Indikationer for undersøgelse, hvor der foreligger mistanke om andet strafbart forhold end spirituskørsel m.v.	5
2.3. Indikationer for undersøgelse, hvor der ikke	

foreligger mistanke om strafbart forhold	5
AFSNIT 3. FREMGANGSMÅDEN VED UNDERSØGELSE AF TRAFIKANTER	6
3.1. Udåndingsprøve	6
3.2. Blodprøve	7
3.3. Fuldstændig undersøgelse	7
AFSNIT 4. FORELÆGGELSE AF SAGER OM TRAFIKANTER FOR RETSLÆGERÅDET	7
AFSNIT 5. UNDERSØGELSE AF ANDRE END TRAFIKANTER	8
5.1. Sigtede personer	8
5.2. Ikke-sigtede personer	9
AFSNIT 6. OPHÆVELSESBESTEMMELSER. IKRAFTTRÆDEN	9
Bilag:	
Bilag 1. Bekendtgørelse nr. 349 af 24. juni 1976 om indåndingsprøver efter færdselsloven	10
Bilag 2. Oversigt om relevante oplysninger i sager om indånding af dampe	11
Bilag 3. Retslægerådets erklæringer i sager om spirituskørsel	12

1. INDLEDNING

1.1. Typer af indgreb

I forbindelse med efterforskningen og strafforfølgningen af en lovovertrædelse kan det være nødvendigt at konstatere, om en person har været påvirket af spiritus, narkotika eller lægemidler i øvrigt.

Til dette formål kan der blive tale om udtagelse af en **blodprøve** fra den pågældende eller foretagelse af en fuldstændig lægeundersøgelse, der foruden en blodprøve omfatter en **klinisk undersøgelse**.

I sager om overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54 kan der endvidere blive tale om at pålægge en person at foretage **udåndingsprøve** eller aflægge **urinprøve**.

Blodprøven, urinprøven og lægeundersøgelsen kan anvendes som bevismiddel i en efterfølgende straffesag. I modsætning hertil er udåndingsprøven ikke anvendelig som bevismiddel, men er alene et hjælpemiddel for politiet til på stedet at vurdere, om de nævnte bevismidler skal tilvejebringes.

1.2. Retsgrundlaget

Adgangen til at foretage legemsindgreb inden for strafferetsplejen er nærmere reguleret i retsplejelovens kapitel 72.

Herudover er der på visse særområder fastsat særlige regler for politiets mulighed for at kontrollere, om en person er påvirket af spiritus m.v., se således færdselslovens § 55 og luftfartslovens § 50.

Såvel retsplejeloven som færdselsloven og luftfartsloven hjemler adgang til under visse betingelser at udtage blodprøve eller foretage fuldstændig undersøgelse.

Anderledes forholder det sig med udåndingsprøve og urinprøve. Sådanne indgreb er specielt hjemlet i færdselsloven og luftfartsloven, men er derimod ikke omfattet af retsplejelovens regler om legemsindgreb. Der er således ikke adgang til som led i politiets almindelige efterforskning at pålægge en person pligt til at afgive urin eller foretage udåndingsprøve udover, hvad der følger af færdselsloven og luftfartsloven.

1.2.1. Retsplejelovens regler

1.2.1.1. Efter retsplejelovens § 792 a, stk. 2, nr. 1 og 2, kan der foretages legemsundersøgelse, herunder udtagelse af blodprøver, af en **sigtet**, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller i overtrædelse af straffelovens § 249, 1. led, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

1.2.1.2. Uden for de ovenfor nævnte tilfælde kan udtagelse af blodprøver foretages, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelse af spiritus eller euforiserende stoffer er et led, jf. retsplejelovens § 792 b, stk. 2.

1.2.1.3. Ifølge retsplejelovens § 792 d, stk. 1, kan legemsundersøgelse af en **ikke-sigtet** kun foretages, såfremt den pågældende har givet samtykke hertil.

1.2.2. Færdselslovens regler

1.2.2.1. Ifølge færdselslovens § 55, stk. 1, kan politiet til enhver tid kræve, at føreren af et køretøj eller en rytter foretager udåndingsprøve.

Om foretagelse af udåndingsprøver henvises til bekendtgørelse nr. 349 af 24. juni 1976 (gengivet som bilag 1).

1.2.2.2. Er der grund til at antage, at en person har overtrådt færdselslovens § 53 eller § 54, stk. 1 eller stk. 2, kan politiet, jf. § 55, stk. 2, 1. pkt, fremstille ham til udtagelse af blod- og urinprøve. Dette kan tillige ske, såfremt han nægter eller ikke er i stand til at medvirke til en udåndingsprøve.

1.2.2.3. Angår mistanken andre forhold end spirituspåvirkning, dvs. overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, kan politiet tillige fremstille den pågældende til klinisk undersøgelse, jf. § 55, stk. 2, 2.pkt. Det samme gælder ved mistanke om spirituspåvirkning, når særlige omstændigheder taler derfor.

1.2.3. Luftfartslovens regler

1.2.3.1. Ifølge luftfartslovens § 50 kan politiet til enhver tid kræve, at personer, der i visse stillinger gør tjeneste på luftfartøj, foretager udåndingsprøve.

1.2.3.2. Er der grund til at antage, at en person har overtrådt luftfartslovens § 50, stk. 1 eller 2, kan politiet fremstille den pågældende til udtagelse af blod- eller urinprøve. Det samme gælder, hvis den pågældende ikke er i stand til eller nægter at medvirke i en udåndingsprøve.

1.2.3.3. Endelig kan politiet, når særlige omstændigheder taler derfor, lade den pågældende

fremstille til undersøgelse ved læge.

1.2.3.4. Bestemmelserne i luftfartslovens § 50 finder tilsvarende anvendelse på personer, der gør tjeneste som flyveleder, flyvemekaniker eller - efter trafikministerens bestemmelser - i anden stilling af betydning om luftfartssikkerheden, jf. herved luftfartslovens § 74.

1.2.3.5. Det bemærkes, at der i Trafikministeriets bekendtgørelse nr. 92 af 8. marts 1982, som ændret ved bekendtgørelse nr. 27 af 19. januar 1987, er fastsat nærmere regler om udåndingsprøve efter luftfartsloven og de stillinger, som er omfattet af luftfartslovens §§ 50 og 74.

1.3. Personkreds

De ovenfor nævnte legemsindgreb vil ofte rette sig mod den person, som er eller risikerer at blive sigtet i sagen, men der kan undertiden også være behov for at undersøge andre, f.eks. ofret for en voldsforbrydelse.

Adgangen til at foretage legemsindgreb afhænger dels af, om den pågældende er sigtet eller ikke-sigtet, dels af karakteren af den lovovertrædelse, som vedkommende er mistænkt for at have begået.

I det følgende skelnes derfor mellem følgende persongrupper:

- Trafikanter, hvor der foreligger mistanke om overtrædelse af færdselslovens § 53 eller 54.
- Trafikanter, hvor der foreligger mistanke om andet strafbart forhold end overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54 (sigtede).
- Trafikanter, hvor ikke foreligger mistanke om strafbart forhold (ikke-sigtede).
- Andre sigtede personer.
- Andre ikke-sigtede personer.

Undersøgelse af personer med henblik på at konstatere, om den pågældende har gjort sig skyldig i spirituskørsel m.v. er den i praksis langt hyppigst forekomne tilfældegruppe. Hovedvægten i nærværende cirkulære er således lagt på dette område.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på de sjældent forekomne tilfælde, hvor en person på grund af sygdom udviser en adfærd, som kan forveksles med spirituspåvirkethed. Som eksempel herpå kan peges på diabetikere i tilfælde, hvor blodsukkeret er faldet, og hvor den pågældende kan virke fraværende, uklar, lettere rystende og humørsvingende. Der kan i sådanne situationer være behov for, at den pågældende kommer under lægelig behandling.

For så vidt angår diabetikere vil der ofte være en markering i kørekortet, der viser, at den pågældende lider af diabetes.

2. INDIKATIONER FOR UNDERSØGELSE AF TRAFIKANTER

2.1. Indikationer for undersøgelse af trafikanter, hvor der foreligger mistanke om overtrædelse af færdselslovens §§ 53 og 54.

2.1.1. Udåndingsprøve

2.1.1.1. Udåndingsprøve kan af politiet til enhver til benyttes til kontrol af enhver fører af køretøj

eller en rytter.

2.1.1.2. Udåndingsprøve kan kræves foretaget ikke blot samtidig med en almindelig trafikkontrol, men også i forbindelse med sædvanlig patruljering eller udøvelse af anden politimæssig virksomhed.

De personer, som på forlangende skal foretage en udåndingsprøve, er føreren af ethvert køretøj eller en rytter. Ordningen omfatter således f.eks. også knallerikørere, cyklister og førere af hestekøretøjer m.v.

2.1.1.3. Udåndingsprøve bør dog ikke foretages i følgende tilfælde:

A. Hvis det ved en umiddelbar iagttagelse må antages, at føreren/rytteren er påvirket af spiritus i en sådan grad, at det er åbenbart, at blodprøve skal udtages, se også nedenfor afsnit 2.1.2.1. punkt A.

B. Hvis føreren/rytteren ikke ønsker eller ikke er i stand til at medvirke til en udåndingsprøve, f.eks. på grund af tilskadecomst eller sygdom, se også nedenfor afsnit 2.1.2.1., pkt. C, samt afsnit 2.1.2.2.

2.1.2. Blodprøve

2.1.2.1. Fra en fører af bil, motorcykel, registreringspligtig knallert, traktor og motorredskab udtages blodprøve i følgende tilfælde:

A. Hvis det ved en umiddelbar iagttagelse må antages, at føreren er påvirket af spiritus.

B. Hvis der på baggrund af udåndingsprøven er grundlag for at antage, at føreren har gjort sig skyldig i spiritus- eller promillekørsel.

C. Hvis føreren nægter eller ikke er i stand til at medvirke til en udåndingsprøve i situationer, hvor betingelserne for at kræve udåndingsprøve i øvrigt er til stede (se nærmere nedenfor afsnit 3.1.2. - 3.1.4). Det samme gælder, hvis føreren nægter at følge de fastsatte retningslinier for foretagelse af udåndingsprøver.

D. Hvis der i øvrigt kan være grund til at antage, at føreren er eller under kørslen har været således påvirket af spiritus, at han har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller promillekørsel. Dette gælder således, hvis der foreligger kørselsfejl eller andre indicier for, at føreren ikke har været i stand til at køre på betryggende måde, og dette umiddelbart må formodes at skyldes spiritusindtagelse. Blodprøve kan i sådanne tilfælde udtages, selvom en udåndingsprøve ikke i sig selv giver grundlag for mistanke om spiritus- eller promillekørsel. Det samme gælder, hvis den undersøgte adfærd under udåndingsprøven giver mistanke om, at prøvens udfald kan være misvisende, og i tilfælde hvor kørselstiden ligger i nogen tid forud for udåndingsprøven, således at dennes negative udfald ikke modsiger en højere alkoholkoncentration på kørselstidspunktet.

2.1.2.2. Fra førere af ikke-registreringspligtige knallerter, cyklister, ryttere og førere af hestekøretøjer kan blodprøve udtages, når føreren eller rytteren nægter eller ikke er i stand til at medvirke ved en udåndingsprøve. Det samme gælder, hvis føreren eller rytteren nægter at følge de fastsatte retningslinier for foretagelse af udåndingsprøver.

Herudover bør blodprøve alene udtages, når føreren eller rytteren har været impliceret i et færdselsuheld.

2.1.2.3. Uanset det ovenfor under afsnit 2.1.2.1. og 2.1.2.2. anførte, udtages blodprøve ikke, når der er forløbet så lang tid siden kørselens afslutning (uheldet), at det må anses for udelukket, at en prøve vil blive af betydning for sagens afgørelse. Omfatter mistanken også uagtsomt manddrab eller forvoldelse af betydelig legemsskade, bør udtagelse dog ikke undlades, medmindre der er forløbet 24

timer, eller der er særlige grunde til at anse undersøgelsen for formålsløs.

2.1.3. Fuldstændig undersøgelse

2.1.3.1. Foruden blodprøve kan der i nedstående tilfælde tillige søges gennemført klinisk undersøgelse (fuldstændig lægeundersøgelse):

Når en fører/rytter mistænkes for at have overtrådt færdselslovens § 54, stk. 1 eller stk. 2, (påvirkning af medicin, narkotika, sygdom m.v.), eller det er usikkert, om hans tilstand skyldes spirituspåvirkning eller andre årsager, f.eks. medicinpåvirkning eller sygdom. I disse tilfælde udtages 3 blodprøver og een urinprøve.

2.1.3.2. I øvrigt foretages klinisk undersøgelse af føreren af et køretøj eller en rytter kun, når ganske særlige omstændigheder gør det påkrævet at tilvejebringe bevis på denne måde.

2.2. Indikationer for undersøgelse af trafikanter, hvor der foreligger mistanke om andet strafbart forhold end overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54.

2.2.1. Udenfor de tilfælde, hvor der foreligger mistanke om overtrædelse af færdselslovens §§ 53 og 54 (jf. ovenfor afsnit 2.1.) kan der være grund til at udtage blodprøve eller foretage lægeundersøgelse af personer, der har ført køretøj på en sådan måde, at der rejses sigtelse for overtrædelse af f.eks. straffelovens § 241, § 249 eller § 252.

I disse tilfælde skal indgrebet foretages under iagttagelse af reglerne i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, jf. ovenfor pkt. 1.2.1. samt nedenfor pkt. 5.1.

2.2.2. Blodprøve udtages i almindelighed af føreren af et køretøj eller en rytter, som har været involveret i en færdselsuheld med dødelig udgang eller betydelig legemsskade til følge, dersom det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

2.2.3. Dersom det i disse sager må antages at være af afgørende betydning af konstatere, om føreren har været under indflydelse af euforiserende stoffer eller lægemidler eller sådanne stoffer i forbindelse med alkohol, foretages en fuldstændig lægeundersøgelse.

2.2.4. Herudover udtages blodprøve, dersom der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer indgår, herunder straffelovens § 138 eller normalpolitivedtægtens § 4 om færden i spirituspåvirket tilstand.

2.3 Indikationer for undersøgelse af trafikanter, hvor der ikke foreligger mistanke om strafbart forhold

2.3.1. Udtagelse af blodprøver og foretagelse af fuldstændig lægeundersøgelse af en ikke-sigtet kan alene ske, såfremt den pågældende meddeler samtykke hertil.

2.3.2. Samtykket skal så vidt muligt meddeles skriftligt. Samtykket bør afgives ved underskrift på politirapport eller på en særlig blanket.

3. FREMGANGSMÅDEN VED UNDERSØGELSE AF TRAFIKANTER

Når der i det nedenstående anvendes betegnelse "føreren" omfatter dette såvel føreren af ethvert motordrevet køretøj, herunder knallert og traktor, som føreren af en cykel og et hestekøretøj samt ryttere.

3.1. Udåndingsprøver:

3.1.1. Prøven må tidligst foretages 15 minutter efter, at føreren sidst har indtaget spiritus.

3.1.2. Udåndingsprøven kan kun *kræves* foretaget på eller i umiddelbar nærhed af det sted, hvor føreren standses eller antræffes.

Såfremt den pågældende f.eks. standses som led i en trafikkontrol, kan det derfor ikke forlanges, at han skal foretage selve udåndingsprøven på politistationen, medmindre trafikkontrollen afholdes i umiddelbar nærhed af denne. Udåndingsprøve kan dog kræves på politistationen, hvis føreren i anden anledning indfinder sig på stationen, eller er indbragt til denne som sigtet for et strafbart forhold.

3.1.3. Udåndingsprøve kan kræves, selvom prøven ikke gennemføres ved kørselens afslutning eller umiddelbart efter, f.eks. også hvis den pågældende efter en anmeldelse antræffes af politiet på sin bopæl.

Foretages prøven ikke direkte i forbindelse med kørslen, og nægter den pågældende at have ført køretøjet, kan der *ikke kræves* en udåndingsprøve, medmindre hans benægtelse umiddelbart kan forkastes. Udåndingsprøve kan heller ikke kræves, såfremt det i øvrigt er tvivlsomt, om den pågældende i det enkelte tilfælde har ført et køretøj. Dette udelukker dog ikke, at den pågældende kan fremstilles til udtagelse af blodprøve, hvis der er grund til at antage, at vedkommende har gjort sig skyldig i promille- eller spirituskørsel m.v.

3.1.4. Selvom ovenstående betingelser for at kræve en udåndingsprøve ikke er til stede, er der ikke noget til hinder for, at en person frivilligt medvirker til prøven. Den pågældende bør da udtrykkelig gøres opmærksom på, at han ikke har pligt hertil.

3.1.5. Udåndingsprøven skal, såfremt det er muligt, ske på en sådan måde, at den, som foretager prøven, ikke udsættes for almindelig opmærksomhed. Prøven kan f.eks. gennemføres i en patruljevogn.

3.1.6. Føreren kan tilbageholdes i det tidsrum, som er nødvendig for at gennemføre selve udåndingsprøven, dog kan det kræves, at vedkommende foretager yderligere en prøve. Dette kan være nødvendigt, hvis den første prøve ikke er foretaget på korrekt måde, eller der foreligger andre forhold, der gør en ny prøve nødvendig.

3.1.7. Såfremt der optages rapport, anføres resultatet af udåndingsprøven i denne.

Hvis den pågældende efter færdselslovens § 55, stk. 2, sidste punktum, som følge af særlige omstændigheder skal fremstilles til en klinisk lægeundersøgelse, må lægen ikke, inden undersøgelsen er gennemført, gøres bekendt med resultatet af udåndingsprøven.

3.1.8. Rigspolitichefen fastsætter nærmere bestemmelser om hvilket udstyr, der kan anvendes til udåndingsprøver samt om anvendelse og vedligeholdelse af udstyret.

3.2. Blodprøver:

3.2.1. Blodprøve søges udtaget hurtigst muligt. Dette gælder hvad enten sigtede er indbragt i tilslutning til kørslen eller først anholdes på et senere tidspunkt.

3.2.2. Såfremt det på tidspunktet for sigtedes indbringelse ligger klart, at der fundet spiritusindtagelse sted efter kørslen afslutning, eller dette ikke med tilstrækkelig sikkerhed kan udelukkes, bør blodprøven *dog* tidligst udtages 2 timer efter spiritusindtagelsens afslutning. Kan

dette tidspunkt ikke fastlægges, regnes de 2 timer fra anholdelsen af sigtede.

Samme regel gælder, når der foreligger flere adskilte kørsler med mellemliggende spiritusindtagelse.

3.2.3. Blodprøven indsendes til undersøgelse ved Københavns Universitet, Retsmedicinsk Institut.

Dog indsendes blodprøver, som udtages fra afdøde personer i Jylland eller på Fyn, til alkoholundersøgelse på henholdsvis Århus Universitet, Retsmedicinsk Institut, og Odense Universitet, Retsmedicinsk Institut.

Kuerten med blodprøven skal inden indsendelsen til retsmedicinsk institut forsejles eller sammenhæftes med klemmer eller på lignende måde og forsynes med klæbestrimmel med embedets stempel, således at strimmelen sidder over klemmernes spidser.

3.3. Fuldstændig undersøgelse

3.3.1. Lægeerklæring vedrørende klinisk undersøgelse udfærdiges på en særlig blanket.

3.3.2. Den læge, der foretager den kliniske undersøgelse, må ikke før undersøgelsen er gennemført, og erklæring er skrevet, gøres bekendt med resultatet af udåndingsprøven eller andre faktorer, der ville kunne indvirke på lægens bedømmelse.

3.3.3. I tilfælde, hvor lægen, der foretager den kliniske undersøgelse, ikke har adgang til at veje eller måle den undersøgte, skal politiet foretage vejningen og målingen og anføre resultaterne såvel i blanketten som i politirapporten.

3.3.4. Før lægen afslutter undersøgelsen, skal politiet sikre sig, at den undersøgte person har afgivet en skriftprøve på den måde, som er foreskrevet i lægeerklæringen.

Politiet skal ligeledes efterfølgende sikre sig tilvejebringelsen af en kontrolskriftprøve, jf. herved lægeerklæringen.

3.3.5. Politiet indsender en genpart af lægeerklæringen til Københavns Universitets Retsmedicinske Institut.

3.3.6. En eventuel urinprøve indsendes ligeledes til Retsmedicinsk Institut.

3.3.7. Skønnes trafikanten ved den kliniske undersøgelse påvirket, udtages der i disse tilfælde 3 blod- og 1 urinprøve til brug for undersøgelse for såvel spiritus som medikamenter.

Blodprøverne indsendes til Københavns Universitet, Retsmedicinsk Institut, til alkoholbestemmelse med tilføjelse om, at *medikamentundersøgelse* af blod og urinprøver ikke skal foretages uden politiets efterfølgende skriftlige begæring herom.

Viser blodprøven, at alkoholpromillen under eller efter kørslen har oversteget 0,80 0/00, bør der normalt ikke foretages yderligere retskemiske undersøgelser, idet domfældelse for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, i sammenstød med § 53, bortset fra særlige tilfælde, ikke vil medføre skærpelse af straf eller frakendelsestid i forhold til domfældelse for § 53 alene.

Har promillen efter det oplyste under eller efter kørslen været 0,80 0/00 eller derunder, og er trafikanten ved den kliniske undersøgelse fundet påvirket, bør der normalt begæres medikamentundersøgelse af de indsendte blod- og urinprøver.

4. FORELÆGGELSE AF SAGER OM TRAFIKANTER FOR RETSLÆGERÅDET

4.1. Sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 53 forelægges kun for Retslægerådet, når rådets vurdering må antages at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

4.2. I følgende tilfælde bør forelæggelse i reglen ske:

A. Når sigtede angiver at have indtaget spiritus efter kørslen (kørslerne), og dette kan give anledning til tvivl om afgørelsen.

B. Når der foreligger oplysning om, at sigtede lider af en sygdom eller har pådraget sig læsioner eller har indtaget euforiserende stoffer eller medikamenter eller indåndet dampe m.v., og disse forhold kan være af betydning for bedømmelsen af tilstanden.

4.3. Om følgende spørgsmål bør forelæggelse kun ske, når der er særlig anledning dertil:

A. Spørgsmålet, om alkoholkoncentrationen kan antages at have oversteget en given størrelse under eller efter kørslen (bortset fra 0,80, 1,20, 1,50, 2,00 eller 2,50 promille).

B. Spørgsmål om opslugningens afslutning. Dette til i almindelighed kunne lægges til grund, at den alkohol, der er indtaget, er opslugt og har fordelt sig senest 2 timer efter indtagelsens afslutning.

C. Spørgsmål om simpel tilbageregning fra den i blodprøven fundne alkoholkoncentration. Ved tilbageregning anses forbrændingen for at finde sted med 0,10 0/00 pr. time fra det tidspunkt, hvor opslugningen anses for tilendebragt (jf. pkt. B).

4.4. Sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 54 forelægges kun for Retslægerådet, hvis det må formodes, at tilstanden skyldes påvirkning af narkotika, opstemmende eller sløvende medikamenter, eller hvis det hævdes eller må formodes, at den skyldes sygdom eller andre særlige årsager, som gør en retslægelig vurdering påkrævet.

4.5. I andre tilfælde sker forelæggelse kun, hvis Retslægerådets vurdering må anses for at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

4.6. Ønsker sigtede forelæggelse i tilfælde, der ikke skønnes omfattet af det foran angivne, forelægges spørgsmålet for retten.

4.7. Når sigtede har en forsvarer, kan det i komplicerede tilfælde være formålstjenligt at drøfte spørgsmålenes udformning med forsvareren inden forelæggelsen for rådet.

4.8. Såfremt skriftprøve er afgivet, tilvejebringer politiet inden forelæggelse for Retslægerådet en kontrolskriftprøve.

4.9. Såfremt sigtede angiver at have indåndet dampe af alkohol m.v., og dette ikke umiddelbart kan afvises, tilvejebringer politiet snarest muligt og inden forelæggelsen fra Retslægerådet de oplysninger, som er relevante i sådanne sager, se herved bilag 2.

4.10. Ved forelæggelse for Retslægerådet benyttes en særlig blanket.

4.11. Ved sagernes forelæggelse for Retslægerådet vedlægges almindeligvis de originale akter, Herunder den originale erklæring fra Københavns Universitets Retsmedicinske Institut om udfaldet af alkoholanalyserne og den originale lægeerklæring vedrørende en eventuel klinisk undersøgelse samt de originale skriftprøver.

5. UNDERSØGELSE AF ANDRE END TRAFIKANTER

5.1. Sigtede personer

5.1.1. Med grundlag i retsplejelovens § 792 a, stk. 2, nr. 1 og 2, kan der foretages legemsundersøgelse, herunder udtagelse af blodprøver, af en sigtet, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller i overtrædelse af straffelovens § 249, 1. led, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Uden for de tilfælde, der er nævnt i retsplejelovens § 792 a, stk. 2, nr. 1, kan udtagelse af blodprøver foretages, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelse af spiritus eller euforiserende stoffer er et led, jf. retsplejelovens § 792 b, stk. 2.

5.1.2. Indgrebet må som regel antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, når sigtelsen vedrører forvoldelse af alvorlige ulykker. Det vil tillige gælde, når mistanken angår drab, sædelighedsforbrydelser, brandstiftelse og voldsforbrydelser af alvorligere karakter, og der er grundlag for at antage, at sigtede på gerningstidspunktet har handlet under indflydelse af spiritus eller narkotika, og dette vil kunne påvises ved en blodprøve. Når mistanken gælder andre strafbare handlinger, bør opmærksomheden ligeledes være henledt på formålstjenligheden i at foretage sådanne undersøgelser, når sigtede hævder eller kan ventes at ville hævde, at den strafbare handling er udløst af eller begået under indflydelse af spiritus, narkotika eller medikamenter.

5.1.3. Mistankekravet ("begrundet mistanke") svarer til kravet i retsplejelovens § 762, stk. 1, om varetægtsfængsling.

5.1.4. Politiet har i medfør af retsplejelovens § 792 c, stk. 1, kompetence til at træffe afgørelse om udtagelse af blodprøve. Blodprøven må kun udtages under medvirken af en læge, jf. retsplejelovens § 792 e, stk. 3. Blodprøveudtagelsen må ikke foretages i strid med proportionalitetsreglen i retsplejelovens § 792 e, stk. 1.

5.1.5. Blodprøve kan ikke udtages fra en person, som er sigtet, men hvor de materielle betingelser (jf. ovenfor 5.1.1 - 5.1.4), f.eks. kravet til mistankens styrke, ikke er opfyldt. Dette gælder uanset, om den sigtede giver samtykke hertil.

5.1.6. Blodprøve i medfør af ovennævnte regler må kun udtages, hvor der foreligger en formel sigtelse.

5.1.7. Vedrørende fremgangsmåden for udtagelse af blodprøver og foretagelse af fuldstændig undersøgelse finder reglerne i afsnit 3.2. og 3.3. (bortset fra pkt. 3.3.7.) tilsvarende anvendelse. Forelæggelse for Retslægerådet sker i overensstemmelse med reglerne i afsnit 4.

5.2. Ikke-sigtede personer

5.2.1. Udtagelse af blodprøve og foretagelse af fuldstændig lægeundersøgelse af en ikke-sigtet person, kan kun ske, såfremt den pågældende har givet samtykke hertil, jf. herved retsplejelovens § 792 d, stk. 1.

5.2.2. Samtykket skal så vidt muligt afgives skriftligt. Samtykket bør afgives ved underskrift på politirapport eller på en særlig blanket.

5.2.3. Vedkommende skal forinden gøres bekendt med samtykkets betydning og, at indgrebet ikke vil kunne gennemføres tvangsmæssigt.

6. OPHÆVELSESBESTEMMELSER.

IKRAFTTRÆDEN

Dette cirkulære træder i kraft den 1. april 1997.

Samtidig hermed ophæves følgende administrative forskrifter:

- Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 24. oktober 1975 om udtagelse af blodprøver af afdøde personer i Jylland.
- Justitsministeriets cirkulære nr. 147 af 30. juni 1976 om udåndingsprøver efter færdselsloven.
- Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 1976 om udåndingsprøver efter færdselsloven.
- Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 3. februar 1978 om ændring af cirkulæreskrivelse af 30. juni 1976 om udåndingsprøver efter færdselsloven.
- Rigsadvokatens meddelelse nr. 19.3 fra januar 1963 om indsendelse af blod- og urinprøver til Retsmedicinsk Institut.
- Rigsadvokatens meddelelse nr. 22.11 fra januar 1965 om spiritusprøver.
- Rigsadvokatens meddelelse af 14. januar 1976 nr. 2/76 om Retslægerådets erklæringer i sager om spirituskørsel.
- Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/1977 af 9. marts 1977 om forelæggelse for retslægerådet af sager om overtrædelse af færdselslovens § 53.
- Rigsadvokatens cirkulære nr. 178 af 2. oktober 1979 om undersøgelse for spirituspåvirkethed m.v. og forelæggelse af sager herom for Retslægerådet.
- Rigsadvokatens meddelelse nr. 6/82 af 16. juni 1982 om indåndning af dampe m.v.
- Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/1989 af 13. december 1989 om fremgangsmåden ved udtagelse af blodprøve i sager om undersøgelse for spirituspåvirkethed m.v.

Justitsministeriet, den 25. februar 1997

FRANK JENSEN

/Mogens Hendriksen

Bilag 1

Bekendtgørelse om udåndingsprøver efter færdselsloven

I henhold til færdselslovens § 55, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 288 af 10. juni 1976, fastsættes:

§ 1. Føreren af et køretøj eller en rytter skal foretage en udåndingsprøve, hvis politiet kræver det.

§ 2. Udåndingsprøve efter § 1 foretages på det sted eller i umiddelbar nærhed af det sted, hvor politiets kontrol sker, eller hvor den pågældende antræffes.

Stk. 2. Såfremt det er muligt, skal udåndingsprøven ske på en sådan måde, at den, som foretager

udåndingsprøven, ikke udsættes for almindelig opmærksomhed.

§ 3. Politiet kan tilbageholde den, som skal foretage udåndingsprøven, i det tidsrum, der er nødvendigt til gennemførelse af prøven. Politiet kan kræve, at der foretages een yderligere udåndingsprøve.

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 1976.

Justitsministeriet, den 24. juni 1976

ORLA MØLLER

/Lundbæk Andersen

Bilag 2

Oversigt over oplysninger, som er relevante i sager om indånding af alcoholdampe m.v.

A. Ved forelæggelse for Retslægerådet af sager, hvor der foreligger oplysninger om, at den sigtede har indåndet dampe af alkohol m.v., jf. herved cirkulærets pkt. 4.2., pkt B, og pkt 4.9., bør følgende oplysninger foreligge:

1. Tidspunkt for og varighed af indånding af emnet.
2. Den nøjagtige sammensætning af emnet, specielt hvad angår flygtige stoffer, først og fremmest alkohol (ethanol). En arbejds hygiejnisk beskrivelse af emnet bør vedlægges.
3. Arbejdsforholdene med speciel henvisning til rumstørrelse, rumtemperatur, ventilationsforhold samt eventuel brug af beskyttelsesmidler.

B. For at sikre sagens oplysning bør politiet i tilfælde, hvor en person, der mistænkes for spirituskørsel, angiver at have indåndet dampe af alkohol m.v., og dette ikke umiddelbart kan afvises, snarest muligt tilvejebringe ovennævnte oplysninger.

C. Med hensyn til hvilke stoffer der ved optagelse fra indåndingsluften vil påvirke, eller kan tænkes at påvirke, koncentrationen af alkohol i blodet, vil især ethanol komme på tale. Herudover påkalder følgende stoffer sig også interesse: ætylacetat, atylbutyrat og tetraklorkulstof (tetraklormetan), 1,1,1,-triklorætan (metylkloroform, chlorothene).

Bilag 3

Retslægerådets erklæringer i sager om spirituskørsel

Retslægerådet har oplyst følgende vedrørende rådets brug af udtrykkene "moderat", "noget", "en del", "væsentligt", "langt" højere/lavere i forbindelse med angivelse af forskellen mellem alkoholkoncentrationen i en persons blod (organisme) på et givet tidspunkt og koncentrationen på tidspunktet for udtagelse af blodprøve (lægeundersøgelse):

"Vurderingen (beregningen) af sådanne koncentrationsforskelle er behæftet med en usikkerhed, der varierer betydeligt fra tilfælde til tilfælde. Således vil indtagelse af spiritus kort før et omspurgt (kørsels)tidspunkt samt indtagelse af lidet veldefinerede mængder alkohol i tiden mellem dette og blodprøvetagningen (lægeundersøgelsen) indføre usikkerhed, og ved beregning over længere tidsrum vil resultater baseret på minimum- og middelforbrændings hastighed udvise kendelige eller end- og

betydelige forskelle. Kun i simple tilfælde kan koncentrationsforskelle vurderes som beliggende inden for et snævert interval (f.eks. 0,2-0,3 0/00); i mange tilfælde fører beregninger med dertil eventuelt knyttede skøn til intervaller af betydelig bredde (f.eks. 0,4-1,0 0/00).

Når rådet omsætter sådanne beregnede eller skønnede intervaller af koncentrationsforskelle til verbale udtryk som de anførte, gør følgende forhold sig gældende:

- (a) Rådet lægger hovedvægt på de beregnede eller skønnede forskelle, der er sigtedes favør
- (b) Ved valget mellem de anførte udtryk tages niveauet for blodalkoholkoncentrationen ved blodprøvetagningen i betragtning, idet man dermed tilstræber at markere i hvilken grad, koncentrationsforskellen i det aktuelle tilfælde må anses for forbundet med betydningsfulde forskelle i grad af spirituspåvirkethed, respektive statistiske sandsynligheder for spirituspåvirkethed. Er alkoholconcentrationen ved blodprøvetagningen således fundet at være 0,80 0/00 (min.), kan en koncentration der er 0,55 0/00 lavere på et omspurgt tidspunkt, således betegnes som langt lavere, medens en koncentration, der er 0,55 0/00 højere end 0,80 0/00, kan betegnes som væsentligt højere.

Det vil således forstås, at rådet - som også tidligere af dette fremført - ikke kan angive en konkret (fikseret) sammenhæng mellem de anvendte "grads"-udtryk og intervaller af beregnede (skønnede) koncentrationsforskelle. Taget med de forbehold, der fremgår af ovenstående, kan følgende liste dog betragtes som vejledende vedrørende sammenhængen:

"moderat"	under 0,1 0/00
"noget"	0,1-0,2 (0,3) 0/00
"en del"	0,3-0,4 0/00
"væsentligt"	0,4-0,6 0/00
"langt"	over ca. 0,6 0/00

Officielle noter

Ingen

RIGSPOLITICHEFEN Afdeling A
Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold
KTA - Nord
JYLLANDSGADE 27 – DK-9100 AALBORG
Tlf. 96301448 – Fax. 96301490 - indvalg 98104040
E-mail: rpcha-ktaaalb@politi.dk

Den.....: [tast F1

KT. Jr.nr.: [tast F1

Pkr. Jr. nr.: [tast F1

Bilag 4

Rekvisition af effektundersøgelse

Såvel original som genpart tilstiles instituttet.

Genparten returneres til Kriminalteknisk Afdeling modtagelse.

På side 2 anføres sagens data, herunder navn og CPR-nr. for de personer, der er involveret i sagen. Desuden anføres et kort resumé af sagen med særlig reference til undersøgelsen for biologiske spor.

RETSGENETISK AFDELING

Retsmedicinsk Institut
Københavns Universitet
Frederik den V's Vej 11
2100 København Ø

Nedennævnte effekter fremsendes hermed til undersøgelse efter sagens anledning.
Erklæring vedrørende undersøgelsens resultat bedes sendt hertil.
Regningen bedes stilet til:
[tast F11 eller klik her]

	Dato	Klokkeslæt
Modtaget.....		
Kvittering udstedt af.....		
Journal nr. C		

Effekt (RGA)	KT nr.	Effektens art	Sikret fra	Undersøges for (art af spor, DNA-profil)
	[tast F11]			

fortsættes på side 2...

Rekv: [tast F11 eller klik her]	Gerningstidspunkt/ dato/ tidsrum [tast F11 eller klik her]
Forbrydelsens art/ sagens art [tast F11 eller klik her]	
Gerningssted (undersøgelsessted)/ adresse [tast F11 eller klik her]	
Sigtede/ mistænkte [tast F11 eller klik her]	
Forurettede [tast F11 eller klik her]	
Resume: [tast F11 eller klik her]	

Ønskes effekterne retur: [JA] [NEJ]

[tast F11 eller klik her]
underskrift
lokal nr. [tast F11 eller klik her]

Prøver til retsgenetisk undersøgelse
fra personundersøgelser og obduktioner

Dato:		Rekvirerende politimyndighed:	
Sags nr.:		Jr. nr.:	
Sagens art:			
Undersøgtes navn:		CPR-nr.:	
Undersøgtes rolle i sagen:			
Evt. andre involverede:			
Navn:		CPR-nr.:	
Navn:		CPR-nr.:	
Prøve udtaget:		Dato:	Kl.:
Undersøgelsessted:			
Tidspunkt for forbrydelsen:		Dato:	Kl.:
Tidspunkt for sædelighedssager:		Tidspunkt for sidste frivillige samleje	
		Dato:	Kl.:
Andre oplysninger af betydning for undersøgelsen:			
Transfusion inden for den sidste uge			
Smittefare		☐ Andet	
Titel:			
Sagens navn:		Underskrift	
Laboratoriet for Sporundersøgelser Retsgenetisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet Herik V's vej 11, Postboks 2713, 2100 København Ø Telefon: 35 32 61 30 Telefax: 35 32 62 31			
Prøve modtaget dato:		Modtaget af:	
Sags nr.:			

Jr.nr.:

Indkomne prøver:

Rekvirerede undersøgelser:

Der foretages DNA-profilanalyse af alle relevante spor, medmindre det udtrykkeligt anføres, at der ikke ønskes DNA-profilanalyse.

Blodprøver; EDTA, eller fra lig

DNA-profilanalyse Andet: _____

Antal:

Vævsprøver, lig

DNA-profilanalyse Andet: _____

Art:

Sekret fra vagina, introitus

Sæd

Antal vatpinde: Antal objektglas:

Andet: _____

Sekret fra vagina, fornix post

Sæd

Antal vatpinde: Antal objektglas:

Andet: _____

Sekret fra rectum/anus

Sæd

Antal vatpinde: Antal objektglas:

Andet: _____

Sekret fra mundhule

Sæd

Antal vatpinde: Antal objektglas:

Andet: _____

Sekret fra penis

Vaginalceller

Antal vatpinde: Antal objektglas:

Andet: _____

Negle/negleskrab

Blod/væv

Antal:

Fibre

Andet: _____

Aftørret materiale

Blod

Sæd

Spyt

DNA

Sekret fra:

Andet: _____

Antal vatpinde:

Aftørret materiale

Blod

Sæd

Spyt

DNA

Sekret fra:

Andet: _____

Antal vatpinde:

Hår

DNA-profilanalyse af rodskeceller

Antal:

Andet: _____

Sekret fra:

Referencehår

Sekret fra:

.....

Andet

Art:

Sekret fra:

Indledning til prøveudtagelse

Opmærksomhed:

Overfor skal mærkes med navn og CPR-nr. samt med prøvens art og fra hvilket område prøven er taget.

Udfyldelse af blanketten:

De relevante rubrikker på side 1 skal udfyldes, og rekvisitionen skal underskrives af den prøvetagende læge.

På side 2 afkrydses alle sikrede prøver, og antallet anføres. For alle prøver anføres, hvilke undersøgelser, der ønskes foretaget på prøven.

Referenceprøver til DNA-profilanalyse:

Levende personer: Der udtages 2 prøver ved venepunktur i rør indeholdende EDTA. Prøverne vendes nogle gange dobbeltbart efter prøvetagningen. Blodet skal indtil forsendelsen opbevares køligt. Ved længere tids opbevaring skal opbevaring ske ved -20°C. Såfremt personen har fået blodtransfusion inden for den sidste uge, anføres dette.

Dødt materiale: Der udtages blodprøve, når dette er muligt. Der udtages ca. 2x5 ml blod fortrinsvis fra de store vener i lemmerne. Hvis blodet skal sendes, dryppes tillige ca. 2 dråber blod på et stykke DNA-frit filtrerpapir. Filtrerpapiret sendes inden forsendelse.

Hvis blodprøve ikke kan udtages, sikres et stykke muskelvæv, ca. 1x1x1 cm. Fra stærkt dekomponerede lig eller fra afkølede lig sikres et stykke kompakt knoglevæv fra f.eks. femur, ca. 2x2x2 cm. Vævsstykkerne anbringes i DNA-frie beholdere med låg.

Vaginalsekret, eller andre sekreter til undersøgelse for sæd:

Prøver af vaginalsekret til undersøgelse for sæd udtages med sterile vatpinde fra

introitus vaginae

perineum/anus posterior

Udtages to vatpinde med sekret fra hvert område, og der fremstilles udstrykningspræparater med sekret fra hvert område.

Udstrykningspræparaterne skal lufttørres, men skal ikke fikseres. Anbringes i objektglasholder.

Vatpindene med opsuget sekret anbringes i den medfølgende papkarton.

Udstrykning fra penis:

Prøver fra penis sikres oftest med henblik på undersøgelse for vaginalceller. Prøverne sikres med sterile vatpinde.

Udtages to vatpinde, og der fremstilles et udstrykningspræparat.

Udstrykningspræparaterne anbringes i objektglasholder, og vatpindene anbringes i den medfølgende papkarton.

Undersøgelse for sædceller i urethra hos mænd har normalt ingen bevisværdi. Undersøgelser for kønssygdomme og andre sygdomme (henhører under Statens Seruminstitut).

Udstrykning af sved-, sæd- eller spytpletter på hud:

Udtages med steril vatpind fugtet med én dråbe sterilt vand eller sterilt, fysiologisk saltvand. Vatpinden(e) anbringes i den medfølgende papkarton.

Udstrykning af negleskrab:

Spore eller spor af andet biologisk materiale under negle sikres bedst ved afklipping af neglene så centralt som muligt. Neglene anbringes i hvert sit mærkede prøverør. Alternativt kan spormaterialet sikres ved forsigtig afskrabning med små, rene og spidse sterile træpinde, der anbringes i hvert sit rør.

For morfologisk hårundersøgelse udtages prøver ved at rykke hårene ud med rod. Hver hårprøve skal omfatte mindst 10 hår og skal emballeres i klar plastpose og mærkes med det område, hvorfra prøven hidrører.

Udtages prøver à 10 hår fra nedennævnte områder:

Hovedhår: Pande, isse, tinding og fra grænsen til evt. skaldede partier.

Ansigtshår: Kinder, overlæbe og hage.

Pubeshår: Partiet over symfyse og scrotum resp. labia majora

Blanket til indsendelse af referenceblodprøver til DNA-analyse

	Rekvirende politimyndighed:	Udfyldes af Retsgenetisk Afdeling
Modtaget dato:		
Modtaget af:		
Jr. nr.:	Jr. nr.:	Jr. nr.:

Gernings-
Tidspunkt:

Undersøgtes navn: CPR-nr.:

Undersøgtes rolle i sagen:

Andre i sagen Navn: CPR-nr.:

Involverede personer: Navn: CPR-nr.:

Blodprøve udtaget: Dato: Kl.:

Undersøgelsessted:

Undersøgtes identitet sikret ved politiembedsmand:

Navn: Navn:

Arbejdssted: Arbejdssted:

Politieembedsmandens underskrift

Er det tegnede læge har d.d. udtaget fra undersøgte.

Giver personen at have fået blodtransfusion inden for den sidste uge? Hvis ja, hvornår?

Undersøgtes navn, adresse og telefonnummer:

Lægens underskrift

Veiledning til prøveudtagelse:

Opmærksomhed: Prøverne skal mærkes med navn og CPR-nr.
 Ved indsendelse til DNA-analyse: Der udtages to prøver i rør indeholdende EDTA (lilla prop). Rørene skal vendes nogle minutter umiddelbart efter prøvetagningen. Blodet skal opbevares køligt indtil forsendelsen. Der bør ikke uden aftale gives blodprøve, hvis der er givet blodtransfusion inden for den sidste uge.

Blanketten indsendes efter prøveudtagelsen sammen med prøverne i medfølgende forsendelseskuvert til:

Laboratoriet for sporundersøgelser, Retsgenetisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut
 Henrik V's vej 11, Postboks 2713, 2100 København Ø Telefon 35 32 61 30 Telefax 35 32 62 31

Jr. nr. 2004-9999

Dato: 24.02.2004

Politiet i Korsbæk
Algade 31B
Postboks 123
9999 Korsbæk

I sag jr. nr. 5700-72111-00002-04 Politiet i Korsbæk

Vedrørende Uagtsomt bigami

har Retsgenetisk Afdeling modtaget effekter/prøver til undersøgelse.

Til brug ved undersøgelsen skal afdelingen anmode om Referenceblodprøve

fra Mads Skjern
040506-2345

.....
Underskrift

Hvis Retsgenetisk Afdeling ikke modtager referenceprøven inden 14 dage, vil der blive udarbejdet erklæring vedrørende de fremsendte effekter/prøver umiddelbart efter afslutningen af alle øvrige undersøgelser

Udfyldes af den prøvetagende læge:

Undertegnede læge har d.d. udtaget..... fra ovennævnte

Angiver ovennævnte at have fået blodtransfusion inden for den sidste uge?.....

Udtagelsessted:.....

Udtagelsestidspunkt: / 20 kl.

Lægens navn, adresse og telefonnr.

.....
Lægens underskrift

Undersøgtes identitet sikret ved politiembedsmand

Stilling Navn.....

Tjenestested.....

.....
Politieembedsmandens underskrift

Vejledning til prøveudtagning:

Blod til DNA-profilanalyse. Der udtages 2 prøver i rør indeholdende EDTA (lilla prop). Rørene skal mærkes med undersøgtes navn og CPR-nr. Rørene skal vendes nogle gange umiddelbart efter prøvetagningen. Blodet skal opbevares køligt indtil forsendelsen. Der bør ikke uden aftale udtages blodprøve, hvis der er givet blodtransfusion inden for den sidste uge.
Denne skrivelse bedes returneret til Retsgenetisk Afdeling sammen med prøverne.

RETSGENETISK AFDELING
RETSMEDICINSK INSTITUT
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Journal nr: 361-069-2/98

Dato: 23.02.2004

Dok: Rigsadv4021.doc

Arbejdsgruppen vedr. opbevaring,
destruktion mv. af biologisk materiale

v/ statsadvokat Elsemette Cassø
Nyhavnsgade 9, 1
9100 Aalborg

Vedr.: Opbevaring og destruktion af blodprøver, erklæringer mv. i straffesager på Retsgenetisk Afdeling – opdatering februar 2004.

Der henvises til tidligere redegørelse af 7.02.2000. Enkelte forhold er siden blevet ændret. Derfor fremsendes en opdateret redegørelse.

Retsgenetisk Afdeling har indtil videre fastsat følgende procedure for opbevaring af blodprøver, arbejdsprotokoller, kopier af erklæringer mv. i straffesager:

Blodprøver:

Blodprøver fra identificerede personer opbevares som udgangspunkt i 12 måneder efter afsendelse af Retsgenetisk Afdelings erklæring i sagen.

Rekvirenten kan på ethvert tidspunkt bede Retsgenetisk Afdeling om at kassere eller udlevere en blodprøve. Endvidere opbevarer Retsgenetisk Afdeling efter særlig anmodning fra rekvirenten blodprøver udover 12 måneder.

Retsgenetisk Afdeling fremsender to gange årligt lister til rekvirenterne med angivelse af blodprøver, som opbevares på Retsgenetisk Afdeling, og som vil blive kasseret med mindre Retsgenetisk Afdeling modtager anden anmodning fra rekvirenten.

Biologisk materiale fra spor:

Eventuelt resterende biologisk materiale fra undersøgte spor opbevares indtil videre på Retsgenetisk Afdeling. Alle effekter, herunder effekter med ikke-undersøgte biologiske spor, returneres til rekvirenten ved afslutningen af undersøgelserne.

Rekvirenten kan på ethvert tidspunkt bede Retsgenetisk Afdeling om at kassere eller udlevere biologisk materiale fra spor.

Opbevaring af blodprøver og biologisk materiale i straffesager:

Blodprøver i straffesager opbevares i særlige områder med aflåste døre med magnetkortlås med alarm. Der er begrænset adgang til områderne.

Anvendelse af blodprøver og andet biologisk materiale i straffesager:

Blodprøver og biologisk materiale i straffesager anvendes til undersøgelser, som er rekvireret af rekvirenten. Herudover anvendes blodprøver og biologisk materiale i særlige tilfælde til undersøgelser til brug for kvalitetssikring og til videreudvikling af de analysemetoder, som anvendes i straffesager. Blodprøver og biologisk materiale, som opbevares på politiets vegne, anvendes ikke til andre former for forskning.

Der henvises endvidere til bemærkningerne til Forslag til Lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister, Lovforslag nr. L 107 fremsat den 2.12.1999, bl.a. bemærkningerne side 6.

Opbevaring af oplysninger i straffesager:

Oplysninger i straffesager, herunder DNA-profiler, opbevares i sagsmapper i aflåste skabe i særlige områder med aflåste døre med magnetkortlås med alarm. Der er begrænset adgang til områderne.

Visse oplysninger i straffesager registreres i dag på Retsgenetisk Afdelings administrative edb-system. Edb-systemet fungerer som et selvstændigt netværk uden fysisk forbindelse til omverdenen. Der er begrænset adgang til områder med computere tilknyttet det administrative edb-system. For at få adgang til det administrative edb-system skal man i to forskellige niveauer angive korrekt brugernavn og password. Retsgenetisk Afdeling forventer inden for en kortere årrække at registrere stort set alle afdelingens oplysninger i straffesager i et nyt sags- og laboratorieadministrativt edb-system.

Der er ikke adgang til oplysningerne for andre. Rekvirenterne har således ikke adgang til registre.

Oplysningerne slettes efter 15 år.

Adgangsforhold til Retsgenetisk Afdeling:

Retsgenetisk Afdeling er udstyret med et magnetkortlåsesystem, hvor alle aktiviteter registreres af en central computer. Efter behov findes på de enkelte døre alarmer. Forsøg på tvangsåbning af dørlåse og forsøg på uautoriseret anvendelse af magnetkort registreres. Adgang

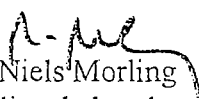
gennem døre med alarm uden for almindelig arbejdstid registreres. Lister med sådanne usædvanlige aktiviteter gennemses og attesteres dagligt af chefen for Retsgenetisk Afdeling.

Bygningens indgangsdøre har kortlås, som aktiveres uden for åbningstiden. Der er adgang til Retsgenetisk Afdeling gennem fire trappedøre med magnetkortlås og to elevatordøre med magnetkortlås. Alle døre er konstant aflåst. I åbningstiden har alle Retsmedicinsk Instituts medarbejdere samt enkelte tekniske medarbejdere ved Københavns Universitet adgang til Retsgenetisk Afdeling gennem de aflåste døre med kortlås. Uden for åbningstiden har visse af Retsgenetisk Afdelings medarbejdere efter behov adgang til Retsgenetisk Afdeling.

Alle rum, hvori der udføres retsgenetisk arbejde, er aflåst og udstyret med magnetkortlås. I Retsgenetisk Afdelings åbningstid har Retsgenetisk Afdelings personale efter behov adgang til rummene. Uden for åbningstiden er adgangen til disse rum stærkt begrænset.

P.A.V.

Med venlig hilsen

Niels Morling
Afdelingsleder, dr.med.

RETSGENETISK AFDELING

RETSMEDICINSK INSTITUT

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Journal nr.: 361-069-2/98

Dato: 10.02.2005

Dok: Rigsadv-GemBlod-5021.doc

Arbejdsgruppen vedr. opbevaring,
destruktion mv. af biologisk materiale

v/ statsadvokat Elsemette Cassø
Nyhavnsgade 9, 1
9100 Aalborg

Vedr.: Opbevaring og destruktion af blodprøver, erklæringer mv. – opbevaring af biologisk materiale fra ofre.

Nedenfor redegøres for, hvorfor Retsgenetisk Afdeling ud fra en teknisk vurdering anser det for hensigtsmæssigt at opbevare biologisk materiale fra ofre.

Fremtidssikring af muligheden for DNA-undersøgelser i straffesager:

Siden indførelsen af DNA-undersøgelser i Danmark i 1990 er DNA-undersøgelserne blevet ændret ad to omgange, og der anvendes nu en tredje generation af DNA-undersøgelser. I dag består DNA-profiler af oplysninger fra 11 forskellige DNA-områder. Metoden er effektiv i størstedelen af den type sager, hvor der i dag foretages DNA-undersøgelser. I visse situationer giver de anvendte DNA-metoder imidlertid intet resultat, og der indføres derfor til stadighed nye DNA-undersøgelser til supplement af de nuværende DNA-metoder.

Med den nuværende metode er det for praktiske formål umuligt at opnå brugbare DNA-profil i sager med (1) meget lidt mandligt DNA i en blanding med store mængder DNA fra en kvinde, (2) hårskafter uden hårrod og (3) meget nedbrudt DNA. Der er udviklet nye DNA-undersøgelser til de ovennævnte situationer, og de nye DNA-undersøgelser forventes at kunne tages i brug inden for de nærmeste år.

Når de nye DNA-undersøgelser bliver tilgængelige i praksis, vil en nærliggende situation være, at der ved en forbrydelse ikke kan opnås DNA-resultater med de nuværende DNA-

fra ofret og gerningsmand, men at der fra sporet kan opnås en DNA-profil med de nye DNA-undersøgelser. Hvis der er opbevaret biologisk materiale fra både sporet og fra ofret, vil det være muligt at DNA-typebestemme det biologiske materiale fra sporet og ofret, og derved opnå den bedst mulige DNA-undersøgelse. Dette kan gøres helt ukompliceret, hvis der fra ofret er opbevaret biologisk materiale. Hvis der ikke er gemt biologisk materiale fra ofret, vil gennemførelsen af undersøgelserne være afhængig af, om ofret stadig er i live og vil medvirke til at afgive biologisk materiale til DNA-typebestemmelse, så personen kan blive DNA-typebestemt med de ny DNA-undersøgelser.

Sikringen af kvaliteten ved fremtidige DNA-undersøgelser:

Hvis der bliver tvist om rigtigheden af DNA-undersøgelserne i en straffesag med blandet DNA-spor, som består af en blanding af DNA fra ofret og gerningsmanden, vil det være muligt hurtigt og uden gene for ofret at foretage kontrollerende DNA-undersøgelser, hvis der er opbevaret biologisk materiale både fra sporet og fra ofret. Hvis der ikke er gemt biologisk materiale fra ofret, vil muligheden for gentagelse af DNA-undersøgelserne i fuldt omfang være afhængig af, om ofret stadig er i live og vil medvirke til at afgive biologisk materiale til DNA-typebestemmelse.

Sammenfattende er der således tale om en fremtidssikring af mulighederne for DNA-undersøgelserne, hvis der opbevares biologisk materiale fra ofre.

P.A.V.

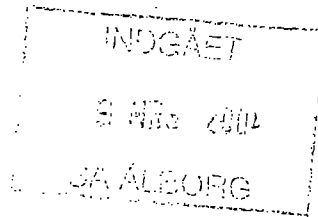
Med venlig hilsen

Niels Morling
Afdelingsleder
Professor, dr.med.

Statsadvokaten i Aalborg
 Nyhavnsgade 9
 9000 Aalborg

Att. Statsadvokat Elsemette Cassøe

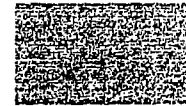
Journal nr. SA4-1999-139-0019

Vedrørende biologisk materiale i straffesager

Statsadvokaten har ved skrivelse af 02.03.04 anmodet om en opdatering af instituttets beskrivelse af 07. april 2000 vedrørende opbevaring, destruktion m.v. af biologisk materiale.

Følgende spørgsmål bedes belyst:

1. *Hvilke typer af undersøgelser – personundersøgelser, obduktioner – foretages af instituttet/afdelingen?*
2. *Hvilke former for biologisk materiale indsamles/udtages af instituttet:*
 - *spor og andet bevismateriale (til retsgenetisk undersøgelse, til retskemisk undersøgelse, andet),*
 - *sammenligningsprøver fra sigtede,*
 - *sammenligningsprøver fra ikke sigtede*
3. *Hvilke former for analyser foretages der af prøverne, og hvor foretages de?*
4. *Hvordan er instituttets praksis vedrørende:*
 - *indsendelse til undersøgelse andre steder,*
 - *opbevaring på instituttet (hvor, hvordan, hvor længe, sikkerhedsforanstaltninger),*
 - *anvendelse til andet end de af politiet rekvirerede undersøgelser*
 - *destruktion,*
 - *oplysninger og erklæringer.*
5. *Spørgsmål 4 bedes besvaret for følgende grupper:*
 - *spor og andet bevismateriale*
 - *sammenligningsprøver fra sigtede personer,*
 - *sammenligningsprøver fra ikke sigtede.*

RETSMEDICINSK INSTITUT
 AFDELING FOR RETSPATOLOGI
 OG KLINISK RETSMEDICIN

M. Gregersen
 Professor, dr.med.
 Statsobducent

Dato: 08. marts 2004

Vort journalnr:
 Deres reference:
 Vor reference: MG/kl

Direkte tlf: 86 12 57 30 / 21
 Direkte fax: 86 12 59 95

E-post: mgr@retsmedicin.au.dk
 Web: www.retsmedicin.au.dk

Afsenders CVR-nr:
 41-82-66-14

Retsmedicinsk Institut
 Afdeling for Retspatologi
 og Klinisk Retsmedicin
 Aarhus Universitet
 Peter Sabroes Gade 15
 8000 Århus C
 Tlf: 8612 5677
 Fax: 8612 5995
 E-post: ri@forensic.au.dk

6. Er der andre hensyn end hensynet til retssystemet, der begrundes opbevaring af biologisk materiale eller erklæringer herom.

Ad 1. Ved Retsmedicinsk Institut i Aarhus foretages retslægelige obduktioner og personundersøgelser samt retskemiske undersøgelser, herunder alkoholanalyser fra døde.

RETMEDICINSK INSTITUT
RETSFATOLOGISK AFDELING

Ad 2.

A: Biologisk materiale til retsgenetisk undersøgelse:

Såvel i forbindelse med obduktioner som med personundersøgelser udtages følgende:

- sekretprøver, f.eks. fra skede, endetarm og mundhule
- indtørret materiale på kroppen, f.eks. sputum, blod, og sæd
- hår: hovedhår og kønsbehåring
- negleskrab

blod til DNA-profilanalyse (referencemateriale fra sigtede og ikke-sigtede samt offer)

B: Materiale til retskemisk undersøgelse:

I forbindelse med personundersøgelser udtages blod og urin.

I forbindelse med obduktioner udtages blod, urin, maveindhold og levervæv.

C: Andet materiale:

I forbindelse med obduktioner udtages væv til supplerende mikroskopiske og neuropatologiske samt klinisk kemiske analyser.

Ad 3.

Prøvemateriale nævnt under A fremsendes til Retsgenetisk Afdeling, København, til påvisning af blod, sæd m.v. og DNA-analyse.

Prøvemateriale nævnt under B fremsendes til Retskemisk Afdeling for analyse.

På afdøde til Retskemisk Afdeling i Aarhus.

På levende til Retskemisk Afdeling i København.

Prøvemateriale nævnt under C omfatter væsentligst mikroskopiske undersøgelser, men tillige neuropatologiske, klinisk kemiske laboratorieanalyser og enkelte genetiske undersøgelser. De mikroskopiske undersøgelser foretages i instituttets laboratorium, medens neuropatologiske fremsendes til Neuropatologisk Afdeling, Aarhus Kommunehospital, klinisk kemiske oftest til Klinisk Kemisk Afdeling, Aarhus Kommunehospital, og genetiske til Klinisk Genetisk Afdeling, Skejby Sygehus.

Ad 4.

Der henvises til svaret på spørgsmål 3.

Indsendelse til undersøgelse andre steder foretages så hurtigt som muligt og i de til formålet anerkendte transportemballager.

Til undersøgelse på Aarhus Kommunehospital og Retskemisk Afdeling afleveres det personligt af en medarbejder.

Ikke-fremsendt prøvemateriale opbevares på instituttet i aflåste køle-, fryse- eller arkivskabe.

Retskemisk Afdeling opbevarer materiale i ét år efter analysen.

Materiale, hvor der ikke foretages retskemisk analyse, opbevares sædvanligvis 3 måneder med henblik på eventuel undersøgelse.

Materiale til Retsgenetisk Afdeling, som ikke er fremsendt primært, opbevares i højst ét år, blod til profil-DNA-analyse dog kun i 14 dage.

Materiale fra obduktioner opbevares sædvanligvis kun en måned efter, at sagen er afsluttet, dog med undtagelse af visse materialer, herunder paraffinblokke, anvendt til mikroskopisk undersøgelse, som opbevares til evig tid.

Materialet indsamles primært til de af politiet og andre rekvirenter rekvirerede undersøgelser, men kan også anvendes til videnskabelige og metodologiske forhold (se ad 6).

Sikkerhedsforanstaltninger med hensyn til opbevaring afhænger af materialets art og mærkning. Generelt er instituttets afdelinger aflåste og forsynede med alarmsystemer. Blodprøver m.v. opbevares i aflåste skabe, medens materiale til mikroskopisk undersøgelser opbevares i særlige skabe.

Biologisk materiale destrueres via Aarhus Kommunes forbrændingsanlæg. Oplysninger og erklæringer opbevares til evig tid på EDB-form og i skrevne erklæringer i arkivskabe, i overensstemmelse med Datatilsynets regler.

Ad 5.

Spor og andet bevismateriale opbevares maksimalt i 5 år, hvis det ikke er fremsendt til undersøgelse.

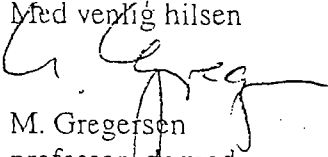
Ikke-fremsendt materiale vedrørende sammenligningsprøver fra sigtede og ikke-sigtede opbevares i højst 14 dage.

Ad 6.

Ja. Materialet opbevares til kvalitetssikring, metodeudvikling og forskningsmæssig brug. Til forskningsmæssig brug kræves i så fald forudgående samtykke fra de personer, som afleverede prøverne, og/eller videnskabsetisk Komité's og Datatilsynets tilladelse.

Materialet kan anvendes til klarlægning af arvelige sygdomme. Udlevering sker kun efter pårørendes anmodning via en hospitalsafdeling.

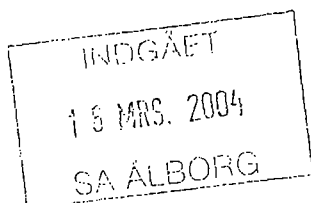
Med venlig hilsen

M. Gregersen
professor, dr. med.
statsobducent

RETMEDICINSK INSTITUT
RETSPATOLOGISK AFDELING

Til
Statsadvokaten i Ålborg
E. Cassoe
Nyhavnsgade 9
9000 Ålborg

Retssædelsk Institut
Statsbiblioteket for Fyn
og Sønderjylland
Winstowparken 17
5000 Odense C

Tlf. 6550 3000
Fax 6591 6227
www.sdu.dk/health
E-mail: itm@health.su.sdu.dk

Dato: 10-03-2004
J. nr. RU 58/04
Ref. JLT/sw

Deres journalnummer SA4-1999-139-0019.

Vedr. biologisk materiale i straffesager.
Hermed svar på skrivelse af 2.03.2004.

Jeg henviser venligst til vores skrivelse af 8. 05. 2004. Det i denne skrivelse anførte rummes i det nedenfor beskrevne sammen med den nødvendige supplering.

Jeg opfatter spørgsmålene på den måde, som også meddelt telefonisk, at de overvejende angår biologisk materiale fra levende.

1. Hvilke typer af undersøgelser – personundersøgelser, obduktioner – foretages af instituttet/afdelingen.

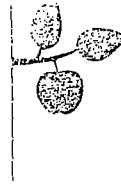
Svar:

Instituttet foretager de rekvirerede personundersøgelser for Fyns- Sønderjyllands og Ribe amter samt Fredericia og Kolding poliikredse. Disse undersøgelser omfatter voldtægtsofre, gerningsmænd til voldtægt, ofre for vold, gerningsmænd til vold, seksuelt misbrugte børn, mishandlede børn i øvrigt m.m. Yderligere foretages retslægelige obduktioner for Fyns og Sønderjyllands amter. På instituttet udføres også retslægelige ligsyn for Odenseområdet. Disse ligsyn foretages af politiet og embedslægen med assistance af instituttets personale.

2. Hvilke former for biologisk materiale indsamles/udtages af instituttet.

Svar:

I sager om voldtægt udtages typisk fra det *føromdøde offer*, blodprøve til DNA-profilundersøgelse og eventuelt til alkoholbestemmelse og retskemisk analyse, prøver fra

moderskeden til undersøgelse for sæd og DNA, negleskrab og materiale til undersøgelse for kønssygdomme. Derudover kan der blive tale om at sikre tilsmudsninger på tøj og kroppen af blod og sædlignende materiale samt spyt og HIV-status.

Fra de *sigtede* vil der typisk være tale om blodprøve til DNA-bestemmelse eventuelt alkoholanalyse samt retskemisk undersøgelse. Der kan yderligere udtages materiale til undersøgelse for kønssygdomme og HIV-status, og for mistænkte for brandstiftelse kan det komme på tale at afklippe sodsværtede hår. Ligesom hos ofrene kan der være tale om negleskrab og sikring af tilsmudsede partier på tøj eller krop.

For *ofre for anden vold* og *sigtede* udtages der prøver efter sagens anledning og det er typisk blodprøve til DNA, alkoholbestemmelse og retskemiske analyser samt eventuelle blodlignende tilsmudsninger. Vi har ikke været ude for at blive anmodet om at tage blodprøver til DNA-undersøgelse for større grupper af ikke sigtede.

3. Hvilke former for analyser foretages der af prøverne, og hvor foretages de.

Svar

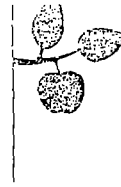
På Retsgenetisk Afdeling ved Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet foretages DNA-undersøgelse, undersøgelse for sæd, undersøgelse af negleskrab og yderligere undersøgelse af biologisk materiale fra hud og tøj samt eventuelt spyt.

På Retskemisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet foretages undersøgelse for alkohol og de øvrige retskemiske analyser.

4. Hvordan er instituttets praksis vedrørende indsendelse til undersøgelse andre steder.

Svar:

Som beskrevet ovenfor fremsendes prøverne typisk til Retsgenetisk Afdeling og Retskemisk Afdeling i København. De ovennævnte prøver for kønssygdomme typisk i voldtagtsager undersøges på Odense Universitetshospital. Disse undersøgelser foretages almindeligvis uden om

Retsmedicinsk Institut, da de overvejende foretages i terapeutisk øjemed. Den retsmedicinske undersøger udtager dog typisk prøverne fra den undersøgte, men modtager ikke svaret og deltager ikke i opfølgningen.

Opbevaring på instituttet (hvor, hvordan, hvor længe, sikkerhedsforanstaltninger).

Svar de udtagne prøver i personundersøgelsessager opbevares typisk på instituttet i 3 dage. Hvis rekvirenten (politiet) efter 3 dage ikke har meddelt, at de ikke ønsker undersøgelse foretaget, bliver prøverne fremsendt til de relevante laboratorier. I mellemtiden er de blevet opbevaret i køleskab, eventuelt i fryser (minus 20 grader Celsius).

Når undersøgelserne på Retsgenetisk Afdeling er afsluttede tilbagesendes prøverne i enkelte tilfælde til Retsmedicinsk Institut, som videresender dem til de respektive politikredse, eller politiets teknisk afdeling, hvor de opbevares.

Prøver undersøgt her på instituttet opbevares uden begrænsning af tidsperioden.

Der er følgende sikkerhedsforanstaltninger. Prøverne opbevares på instituttet, hvortil der kun er adgang med kort og kode. Køleskab og fryseskabe er aflåst.

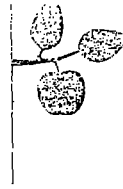
Det sker at Retsmedicinsk Institut foretager undersøgelser i sager, der ikke er politianmeldt, typisk uanmeldt voldtægt. I den forbindelse udtages der prøver fra kvinden, og disse opbevares på instituttet som beskrevet ovenfor uden begrænsning af tidsperioden.

Anvendelse til andet end de af politiet rekvirerede undersøgelser.

Resultaterne af undersøgelserne bliver i nogen tilfælde anvendt til videnskabelige opgørelser, som foretages retrospektivt og anonymt, og derved er at sidestille med registerundersøgelser. Formålet er dels videnskabeligt for at vurdere udviklingsmulighederne og evaluere metoderne, og dels en kvalitetssikringsforanstaltning.

Destruktion.

Prøverne destrueres tidligst efter et år. De prøver der ikke skal undersøges destrueres med det samme eller efter aftale

med politiet. Der henvises endvidere til politiets tekniske afdeling.

Oplysninger og erklæringer.

Oplysningerne i instituttets sager er belagt med tavshedspligt og kendes kun af instituttets ansatte. Erklæringerne sendes til politiet.

Der er i Odense oprettet en særlig ordning, sådan at et formodet offer for voldtægt kan få lov at se den retsmedicinske erklæring. Dette har ikke endnu været begæret.

5. Spørgsmål 4 bedes besvaret for følgende grupper.

Der henvises til besvarelsen ovenfor.

6. Er der andre hensyn end hensynet til retssystemet, der begrundet opbevaring af biologisk materiale eller erklæringer herom.

Nej.

Med venlig hilsen

Jørgen L. Thomsen
Professor, statsobducent.

Blanket til indsendelse af blodprøve til alkoholbestemmelse

Navn		
Cpr.nr.	Stilling	
Gade/vej	Postnummer	By/postdistrikt
Blodprøve udtaget	Dato	Kl.
Undersøgelsessted		

Fremgangsmåde ved prøvetagning til alkoholbestemmelse.

Den selvklæbende etiket påføres navn, cpr.nr. og udtagelsesdato samt klokkeslæt, hvorefter etiketten klæbes på langs af prøverøret (ikke på transportcontaineren).

Der må til mærkning ikke anvendes fiberpen, filtstift el. lign., som afgiver vandopløselig skrift.

Indtaksstedet desinficeres med den medfølgende aftørningsserviet (75% isopropanol).
Desinfektionsmidler indeholdende ethanol må ikke anvendes.

Røret vendes straks efter prøvetagningen en 5-6 gange for at få opblandet det tilsatte stabiliseringsmiddel (natriumfluorid).

Prøverøret lægges derefter i transportcontaineren inden forsendelse.

Den brugte kanyle må ikke medsendes.

HASTEPRØVER bedes mærket "Haster" på kuverten.

Det attesteres, at der ved udtagelsen af blodprøven er anvendt den af instituttet angivne fremgangsmåde.

Lægens navn og adresse (stempel, blokbogstaver eller maskinskrift)	Underskrift
--	-------------

Blanketten indsendes sammen med blodprøven i den til alkoholbestemmelse medfølgende forsendelseskuvert straks efter udtagelsen til:

Retsmedicinsk institut ved Københavns Universitet, Retskemisk afd., Frederiks V's Vej 11, Postboks 2713 2100 København Ø

Til Statsadvokaten
Nyhavnsgade 9
9000 Ålborg.

Dato: 11. marts 2004

J.nr.:

Att. E. Cassøe.

Deres J.nr.:

Som svar på Deres skrivelse af 2-03-04, hvori De opstiller 6 spørgsmål kan følgende oplyses:

- ad. 1 "Hvilke typer af undersøgelser foretages for politiet på Retskemisk Afdeling?"
Retskemisk Afdeling udførte i 2001:
- 17.798 alkoholbestemmelser
 - 17.579 retskemiske undersøgelser
 - 888 narkotikaeffektundersøgelser.
- Da Afdelingen stort set kun udfører rekvireret arbejde for politiet, kan tallene lægges til grund for Deres Spørgsmål.*
- ad. 2 "Hvor mange blodprøver modtager man fra politiet om året?"
RKA modtager ca. 17.000 blodprøver.
- ad. 3 "Hvordan er fordelingen af antal undersøgelser på forskellige sagstyper, færdselssager og voldssager m.v.?"
Da oplysninger om sagstype, færdselssag, voldssag m.v. ikke altid oplyses, foretager afdelingen ingen opdeling, og RKA har derfor ingen information.
- ad. 4 "Vedrører undersøgelserne prøver af biologisk materiale fra sigtede eller ikke sigtede personer?"
Disse oplysninger tilflyder sjældent afdelingen, men vi må gå ud fra, at såfremt der er udtaget en blodprøve på en levende person, er der også tale om en sigtelse.
- ad. 5 "Det er nævnt i sidste afsnit i skrivelsen af 21. januar 2000, at politiet lejlighedsvis anmoder om, at en prøve, som er udtaget med henblik på alkoholanalyse, underkastes typebestemmelse i Retsgenetisk Afdeling. Hvilke situationer er der her tale om?"
Vi bliver blot bedt om at sende en blodprøve til Retsgenetisk Afdeling og kender sjældent politiets begrundelse.
- ad. 6 "Hvordan er praksis med hensyn til anvendelse, opbevaring og destruktion af materialet?"
Samtidig med at vi afsender vor erklæring oplyses det på erklæringen, at "alt materiale vil blive destrueret 1. år fra d.d., såfremt vi ikke hører andet". Det gælder også de prøver, vi får til opbevaring med henblik på en evt. senere analyse. I så fald skrives straks til politiet at materialet vil blive destrueret 1 år fra modtagelsesdagen.

Med venlig hilsen

B. Kæmpé
afdelingsleder

Statsadvokaten E. Cassøe 11.03.04/IR.

N O T A T

om

en myndigheds adgang til at slette oplysninger i en sag.

1. Indledning.

Der har i dagspressen været rejst spørgsmål om, hvorvidt en myndighed er berettiget eller forpligtet til fra en sag at fjerne oplysninger, som har vist sig urigtige.

Spørgsmålet blev rejst i forbindelse med en sag om anvendeligheden af staveplader i pædagogisk øjemed. Det fremgår af sagen, at oplysningerne er fremkommet ved, at evnesvage sammen med pædagoger har "skrevet" ved hjælp af staveplader. Der er i den forbindelse fremkommet oplysninger, som er stærkt belastende for blandt andet pårørende til de evnesvage, og oplysninger om f.eks. incestforhold er indgået i visse myndigheders sagsbehandling.

En videnskabelig undersøgelse har nu vist, at evnesvage ikke er i stand til at skrive ved hjælp af staveplader. Det må derfor lægges til grund, at de beskyldninger, som er fremkommet ved hjælp af stavepladerne, er urigtige og opdigtede. De personer, som beskyldningerne angår, ønsker dem derfor destrueret.

Justitsministeriet er ikke bekendt med oplysningernes indhold, hvilke myndigheder, som er i besiddelse af oplysningerne, eller i hvilke sagstyper, og til hvilke formål oplysningerne har været anvendt.

Dette notat vedrører derfor ikke muligheden for at for-

lange oplysninger hidrørende fra anvendelse af stavep-lader fjernet eller destrueret, men søger mere generelt at beskrive det forvaltningsretlige spørgsmål om en myndigheds ret og pligt til, eventuelt efter begæring, at fjerne oplysninger fra en sag.

Ved vurderingen af det rejste spørgsmål må inddrages en række hensyn. Det drejer sig om:

- hensynet til den, som de urigtige oplysninger angår,
- arkivhensyn,
- hensyn til det offentliges dokumentationsmulighed,
- hensyn til parter og tredjemands dokumentationsmuligheder,
- hensyn til offentligheds- og forvaltningsloven.

2. Det almindelige udgangspunkt.

Den danske offentligretlige lovgivning bygger på en forudsætning om, at alle dokumenter i enhver sag skal opbevares med henblik på arkivering. Kun i det omfang, som er særligt fastsat, kan myndighederne foretage kassation af sager eller dokumenter, herunder slette allerede indgæede oplysninger.

2.1. Lovregler.

Dette almindelige adgangspunkt er i lovgivningen direkte kommet til udtryk i reglerne for Rigsarkivet og landsarkiverne.

I § 7 i bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976 om statsinstitutioners arkiver og deres forhold til Rigsarkivet og landsarkiverne er det således bestemt, at kassation af arkivalier kun må finde sted med rigsarkivarens samtykke eller i henhold til bestemmelser, som er godkendt af rigsarkivaren.

Ved arkivalier forstås såvel skriftligt materiale, som enhver anden art af materiale, der formidler informati-

on og er blevet til eller tilvejebragt i forbindelse med institutionens og dens medarbejders tjenstlige virke.

For kommunale myndigheder er reglerne om afleveringspligt og kassation fastsat i bekendtgørelse nr. 201 af 29. april 1981, som ændret ved bekendtgørelse nr. 42 af 18. februar 1985,

Kassation af arkivalier må ifølge bekendtgørelserne kun finde sted efter nærmere fastsatte regler.

Ved kassation af arkivalier vil det i almindelighed værre en objektivt bestemt række af sager (f.eks. en årgang), som kasseres, og ikke enkelte dokumenter, som myndigheden finder det uhensigtsmæssigt eller ubelejligt fortsat at opbevare.

Reglerne om kassation fører således som den altovervejende hovedregel til, at myndighederne ikke på egen hånd må kassere, slette eller på anden måde tilintetgøre oplysninger og dokumenter, som de én gang er kommet i besiddelse af.

Også anden lovgivning bygger på dette udgangspunkt.

Efter offentlighedslovens § 4 har enhver adgang til aktindsigt i sager og dokumenter, som er eller har været undergivet administrativ sagsbehandling i en offentlig myndighed.

Retten til aktindsigt omfatter som udgangspunkt samtlige sagens dokumenter, jf. offentlighedslovens § 5, stk. 1, der har følgende ordlyd:

"§ 5. Retten til aktindsigt omfatter

1) alle dokumenter, der vedrører sagen, herunder genpart af de skrivelser, der er udgået fra myndigheden, når skrivelserne må antages at være kommet frem til adressaten, og

2) indførelser i journaler, registre og an-

dre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter.

Stk. 2.

Stk. 3.

I betænkningen, om offentlighedslovens revision (857/1978), anføres blandt andet følgende:

"Dernæst er bestemmelsen i lovens § 3 <nu § 5> heller ikke blevet anset for at være til hinder for, at dokumenter udskilles fra en sag som led i en generel kassationsproces eller i konkrete tilfælde, hvor dokumentets fremsendelse beror på en åbenbar fejltagelse. Udvalget finder heller ikke, at disse modifikationer fra hovedreglen om, at alle til en sag hørende dokumenter er undergivet aktindsigt, behøver nogen særskilt, udtrykkelig regulering, men forudsætter, at den gældende retstilstand i det hele opretholdes, uændret i forbindelse med lovrevision. (Fremhævet her): For så vidt angår opbevaring af arkivalier er det således udvalgets opfattelse, at offentlighedsloven alene bør være til hinder for kassation, der ikke tjener noget sagligt formål, dvs. navnlig finder sted for at komme uden om adgangen til aktindsigt. Nogen generel opbevaringspligt for et bestemt tidsrum af hensyn til offentlighedsloven er det da næppe heller muligt at opstille, idet behovet for at udskille, herunder kassere aktstykker, kan variere meget fra sagsområde til sagsområde."

Offentlighedsloven viger, således efter sit indhold og forarbejderne for regler om kassation af arkivalier, men loven som sådan bygger i øvrigt på en forudsætning om, at alt materiale opbevares og registreres, indtil der tages stilling til arkiveringsspørgsmålet.

Det fremgår også af lovens § 6, hvorefter der for myndigheden gælder en særlig pligt til at notere oplysninger, som myndigheden telefonisk, under møder eller på anden måde bliver bekendt med, når oplysningerne ikke i øvrigt fremgår af sagen og det må antages, at de kan være af betydning for sagen.

I lov om offentlige myndigheders registre er der taget

udtrykkelig stilling til spørgsmålet om sletning af oplysninger. Loven indeholder i § 9, stk. 3, en regel om sletning af registrerede oplysninger, der på grund af deres alder eller af andre grunde har mistet deres betydning for varetagelsen af registrets opgaver.

Lovens § 11 indeholder en bestemmelse om, at der skal foretages fornøden kontrol til sikring af, at der ikke registreres urigtige eller vildledende oplysninger og om, at oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, snarest muligt skal slettes eller berigtiges.

Reglerne angår alene oplysninger, som opbevares på EDB.

I forarbejderne til registerloven er der som begrundelse for at indføre regler om sletning og berigtigelse henvist til datasikkerheden.

I betænkning nr. 767/1976 om offentlige registre side 160 f anføres således bl.a. følgende:

"Ved datasikkerhed forstår man i almindelighed beskyttelse af information (data) mod ikke-autoriseret anvendelse, modifikation eller ødelæggelse, hvad enten dette sker bevidst eller hændeligt. Denne beskrivelse er imidlertid for snæver. Sikkerhed i vid forstand for de registrerede indeholder bl.a. også et krav om, at databehandlingen er hensynsfuld over for de registrerede, f.eks. derved at der ikke registreres unødvendige oplysninger, dvs. at der ikke foregår en unødig dataophobning. Sikkerhed for de registrerede er endvidere et krav om, at der ikke registreres urigtige eller vildledende oplysninger, og at forkerte eller forældede oplysninger slettes af registeret.

Endelig hører til sikkerhedsbegrebet også spørgsmålet om, hvorledes der skal forholdes med registrene i tilfælde af krig eller besættelse.

.....

I debatten om beskyttelsen af privatlivets fred i forbindelse med oprettelse af registre fremtræder ofte en frygt for de oplysninger, der kan fremkomme om enkeltpersoner gennem sammenkobling i ét eller flere store

systemer af alle mulige typer oplysninger om de enkelte personer eller gennem en samkøring af oplysninger fra forskellige systemer afpasset efter det øjeblikkelige behov. Man taler om integrerede databanker. Denne frygt er efter udvalgets opfattelse næppe helt ubegrundet. Selv om økonomiske hensyn nok i øjeblikket til en vis grad modvirker, at noget sådant sker, er der grund til at overveje mulighederne for at sætte visse grænser for, hvad de enkelte registre må indeholde af oplysninger, dvs. fastsætte regler, der skal forhindre en unødigt dataophobning."

Når der på registerområdet er fastsat særlige regler, som berettiger og forpligter til at fjerne oplysninger fra en sag, når oplysningerne viser sig urigtige, hænger det således sammen med de særlige samkørings- og søgemuligheder, som et elektronisk register giver i modsætning til et manuelt register og de bagved liggende enkelte sager.

2.2. Administrativ praksis.

Folketingets Ombudsmand har i en række sager understreget vigtigheden af, at myndighederne overholder deres notatpligt, og at den enkelte sag afspejler sagens forløb fra den rejses til den afsluttes med en afgørelse.

I en enkelt sag har ombudsmanden dog, som en undtagelse herfra, antaget at myndighederne kan, og efter omstændighederne er forpligtet til at slette oplysninger. Det gælder med hensyn til akter i sager, hvis oprettelse beror på en klar fejltagelse, og ansøgninger, som tilbagekaldes inden myndigheden har påbegyndt en egentlig sagsbehandling. Sådanne akter kan efter almindelige forvaltningsretlige principper kasseres eller tilbageleveres til ansøgeren, jf. for så vidt angår ansøgningsager FOB 82.124.

Spøgsålet om destruktion af urigtige oplysninger kan opstå på mange retsområder, f.eks. i forbindelse med miljøsager, nabostridigheder m.v.

Spørgsmålet har dog navnlig inden for strafferetsplejen givet anledning til overvejelser og på visse områder særlige retsregler.

For politiets og anklagemyndighedens sager gælder det blandt andet, at en falsk anmeldelse i almindelighed ikke fjernes fra en sags akter.

En straffesags akter destrueres heller ikke, selv om en tiltalt frifindes ved endelig dom.

Fingeraftryk af frifundne personer destrueres i almindelighed ikke.

Herom anføres i betænkning nr. 1104/1987 om legemsindgreb under efterforskning, side 86, blandt andet følgende:

"Som det fremgår af den side 29 nævnte skrivelse af 21. maj 1981 fra Rigspolitechefen til Folketingets Ombudsmand, destrueres fingeraftryk af sigtede personer efter gældende praksis som udgangspunkt ikke, uanset om sagen, hvortil de er optaget, sluttet med påtaleopgivelse eller frifindelse. Kun i enkeltstående tilfælde, hvor der f.eks. har været tale om en forveksling, destrueres fingeraftrykkene. Politiet har over for udvalget oplyst, at fingeraftryk af ikke sigtede derimod destrueres, når de har været brugt i den konkrete sag, hvortil de er optaget. Sådanne aftryk optages overvejende som kontrolaftryk eller sammenligningsaftryk med henblik på at udskille de uinteressante fingeraftryk, som er fundet på gerningsstedet, og som tilhører anmeldere, gæster, personale m.v., som er uden for mistanke.

For så vidt angår personfotografier optaget med henblik på senere identifikation, har praksis som nævnt side 31 udviklet sig således, at der sker destruktion af fotografier af personer i sager, hvor der sker frifindelse, eller påtale opgives."

2.3. Reale hensyn.

2.3.1. Hensynet til den, som de urigtige oplysninger angår (retssikkerhedsmæssige hensyn).

En person, mod hvem beskyldninger har været fremsat, kan have en væsentlig personlig interesse i, at de dokumenter, hvori beskyldningerne er indeholdt, fjernes fra sagen og fra eventuelle offentlige registre m.v., hvori oplysningerne indgår, når beskyldningerne dokumenteres at være urigtige.

I almindelighed anses denne interesse dog ikke for tilstrækkelig stærk til at overstige de modstående hensyn, som taler for at bevare samtlige en sags akter. Disse hensyn omtaltes nedenfor.

2.3.2. Arkivhensyn.

Arkivers opgave er indsamling og opbevaring af arkivalier med henblik på tilgængeliggørelse (straks eller senere) til brug ved forskning og administration, jf. Inger Dübeck, Dansk Arkivret, 1980, side 18.

Spørgsmålet om kassation som grundlag for personlighedsbeskyttelse er kort omtalt i Inger Dübeck, a.st. side 44f.

Forfatteren anfører herom følgende:

"også i Danmark har man i den seneste tid drøftet kassationsmuligheden som grundlag for personlighedsbeskyttelse (den såkaldte "etiske kassation"), f.eks. af skolepsykologers arkiver eller af arkivalier om evnesvage. Også den etiske kassation kan rumme en alvorlig risiko. Den hindrer eftertidens forskning i at foretage en kritisk vurdering eller bygge videre på den behandling, som psykologer eller forsorgspersonale har anvendt over for børn eller handicappede".

Arkivhensynet vejer således tungt navnlig af forskningsmæssige grunde.

Dette hensyn kan dog varetages selv om enkeltstående oplysninger slettes eller berigtiges. I loven om offentlige myndigheders registre er reglerne om

sletning og arkivering kombineret i § 9 således, at Justitsministeriet kan give tilladelse til arkivering - navnlig i forskningsøjemed, men det, der arkiveres er de eventuelt berigtigede oplysninger.

Helt uproblematisk er denne løsning dog ikke, idet det for forskningen efter omstændighederne kan være et meget vigtigt aspekt at belyse, hvilke afgørelser eller hvilken behandling, der er iværksat på et urigtigt grundlag. Dette afspejles ikke, hvis de urigtige oplysninger slettes.

2.3.3. Hensynet til det offentlige.

En myndighed vil i almindelighed have en interesse i fuldt ud at kunne dokumentere en sags forløb.

Dette gælder ikke kun i afgørelsessager, hvor der efter omstændighederne kan blive tale om klagesagsbehandling (rekurs), genoptagelse (remonstration) eller lignende.

Også i andre sagstyper kan det offentlige have et behov for at kunne dokumentere sin adfærd og de oplysninger der har ligget til grund for adfærd. Det gælder i retssager anlagt mod det offentlige af parter eller tredjemænd om erstatning for embedsforsømmelse eller lignende. Det gælder endvidere i ombudsmandssager og i "sager" der rejses af det offentlige selv, f.eks. i forbindelse med folketingssspørgsmål, samrådsspørgsmål, kommissionsdomstole, dommerundersøgelser og tjenestemandssager eller anden diciplinær eller strafferetlig forfølgning.

Også den embedsmand, som i god tro har truffet en afgørelse på grundlag af oplysninger, der viser sig at være forkerte, kan senere have en interesse i at kunne dokumentere, at afgørelsen på det dengang foreliggende oplysningsgrundlag var formelt korrekt. Det gælder f.eks. sager efter tjenestemandsløvens § 25, hvorefter en tjenestemand, når han beskyldes for uretskaffenhed i tje-

nesten, eller der fremsættes ærerørige beskyldninger mod ham, kan pålægges at fralægge sig beskyldningen ved dom.

Et sådant sagsanlæg eller en sådan dokumentation umuliggøres, hvis dele af sagens akter destrueres - eventuelt efter et ensidigt krav fra den pågældende borger.

2.3.4. Hensynet til den pågældende selv, andre parter i en sag og til tredjemand.

Hensynet til, at myndigheden eller den enkelte ansatte i myndigheden senere skal kunne dokumentere, hvad der er passeret i en sag og på hvilket grundlag, er berørt ovenfor under 2.3.3.

Også hensynet til den pågældende borgers egne, senere dokumentationsmuligheder kan tale imod at destruere sagsakter.

Hvis en part i en sag skulle kunne kræve bestemte oplysninger, som myndigheden er i besiddelse af, slettet, vil den pågældende samtidig i meget vidt omfang kunne afskære sig fra senere at påklage afgørelsen, føre erstatningssag mod myndigheden eller forlange disciplinær forfølgning mod den eller de ansatte, som i forbindelse med sagsbehandlingen eventuelt har begået fejl eller forsømmelser.

Selv om den pågældende part i forbindelse med begæringen om destruktion af sagsakter er indforstået med udtrykkeligt at afstå fra senere at foretage retsskridt eller lignende, hvor akternes tilstedeværelse ville være påkrævet, er destruktion af sagsakter forbundet med væsentlige betænkeligheder.

Et sådant samtykke til ikke at anlægge retssager m.v. vil ikke efter de regler, der gælder i dag, være retligt bindende, men destruktionsen af sagsakterne vil dog oftest på baggrund af de processuelle regler om parters

pligt til at oplyse sagerne og om processuel skadevirkning m.v. indebære en faktisk afskæring af retssager m.v.

Som eksempel på betydningen af, at dokumentationsmuligheden består selv adskillige år efter kan nævnes sagen om erstatning for LSD-behandling. Hvis personer, som dengang blev behandlet, men hvor det senere viste sig at diagnosen var forkert, havde forlangt alle oplysninger i sygehusjournalen slettet, fordi der ikke var tale om en psykiatrisk sygdom, ville de pågældende i modsætning til andre behandlede i vidt omfang faktisk være afskåret fra at få erstatning efter den senere etablerede offentlige erstatningsordning. De kunne ikke gennem de offentlige arkiver godtgøre, at de var blevet fejlbehandlet, men måtte godtgøre det på anden (overbevisende) måde, hvilket vil være særdeles vanskeligt.

Navnlig hvis der i den sag, hvori de urigtige oplysninger findes, optræder flere parter, eller hvis der består en vis, evt. ringe, mulighed for, at oplysninger, som fremstod som urigtige, senere viser sig at være korrekte, vil det være forbundet med særlige betænkeligheder at destruere akter efter begæring fra en part.

I sager med flere parter vil der i øvrigt ikke sjældent opstå tvist om oplysningernes rigtighed og dermed også om de bør slettes. I disse sager vil en adgang til at få slettet urigtige oplysninger således udløse en egentlig administrativ sagsbehandling, og myndigheden ville skulle træffe en afgørelse, som kan påklages efter de regler, der iøvrigt gælder på området.

2.3.5. Hensynet til offentlighedslovens og forvaltningslovens regler om aktindsigt.

Offentlighedsloven og forvaltningsloven bygger som nævnt på det helt generelle synspunkt, at sagerne i almindelighed bevares fuldt ud indtil arkivering i Rigsarkiv eller landsarkiv.

Afgørende for, om kassation (destruktion) af et dokument kan ske uanset offentlighedslovens regler om aktindsigt er således navnlig, om kassationen tjener et sagligt formål. Loven bygger iøvrigt på en forudsætning om, at der ikke består en adgang til at slette enkeltoplysninger.

2.3.6. Samlet vurdering af de almindelige hensyn.

En samlet vurdering af de hensyn, der kan anføres for eller imod at destruere oplysninger, som er indgået i en myndigheds sag, men som senere viser sig urigtige, har i fast administrativ praksis ført til, at det i almindelighed ikke anses for berettiget, at en myndighed af egen drift eller på begæring fjerner bestemte oplysninger eller dokumenter fra en sag.

Fremgangsmåden er i stedet den, at myndigheden, når det viser sig, at en oplysning er urigtig, efter omstændighederne har en pligt til på sagen at lægge det dokument eller den udtalelse, hvorefter den oprindelige udtalelises urigtighed fremgår, således at den samlede sag korrekt afspejler sagens faktiske omstændigheder.

I straffesager sker det ved at lægge et eksemplar af den frifindende dom eller af påtaleopgivelsen m.v. ved sagen.

I afgørelsessager i forvaltningen sker det ved at lægge den afgørelse, som er truffet af samme instans eller af klageinstansen i anledning af de nu fremkomne, rigtige oplysninger, ved sagen.

I andre sager end afgørelsessager afhænger det af omstændighederne, hvorledes berigtigelsen af sagens oplysninger bør ske. Det kan blandt andet ske ved vedlæggelse af domsudskriften fra det anerkendelsessøgsmål, eller ved vedlæggelse af den videnskabelige rapport, som måtte have fastslået de oprindelige oplysningers

urigtighed.

Myndigheden kan også i en skrivelse til den krænkede part fastslå oplysningernes urigtighed og i den forbindelse efter omtændighederne beklage (undskyldte) at oplysningerne er indgået på sagen.

Noget afgørende behov for, at den urigtige oplysning helt slettes ses ikke at foreligge i de almindelige, manuelt behandlede sager. Med hensyn til registeroplysninger, som gennem EDB-teknik hurtigt kan søges frem, kan der være et vist behov for egentlig sletning. Dette spørgsmål er reguleret i loven om offentlige myndigheders registre.

3. Andre særlige forhold.

Udgangspunktet, hvorefter oplysninger, som er indgået i en sags behandling ikke slettes men berigtiges eller suppleres, har i første række sigte på de almindelige tilfælde, hvor oplysningerne er indhentet eller modtaget af myndigheden som led i saglig sagsbehandling.

I de helt ekstraordinære tilfælde, hvor de urigtige oplysninger måtte være tilvejebragt af en medarbejder i myndigheden i ond tro, kan der efter omstændighederne være grund til at fravige udgangspunktet og fjerne oplysningerne fra sagens akter. Synspunktet er da, at oplysningerne ikke på en lovlig og saglig måde er indgået i myndighedens sagsbehandling.

Er tilfældet derimod det, at de urigtige oplysninger er frembragt af en offentlig ansat i én myndighed og fremsendt til en anden myndighed til brug for denne myndigheds saglige virksomhed, er der næppe grundlag for at fravige det almindelige udgangspunkt om, at en sag skal indeholde alle de dokumenter, som er indgået i sagsbehandlingen.

Brev nr.

BILAG 8-1

Journ. J. k. 19 83 nr.

966-20.

1216 København K., den

26. JUN. 1983.

Cirkulæreskrivelse
til politiet og an-
klagemyndigheden.

Cirkulæreskrivelse om behandling af straffesagsakter med sær-
lig følsomme oplysninger.

I forbindelse med efterforskningen af især alvorlige straffe-
sager kan det tænkes, at ikke-sigtede personer afhøres af po-
litiet om deres seksuelle forhold. Sidestillet hermed kan næv-
nes afhøring om racemæssige, religiøse eller politiske forhold,
samt om hudfarve eller helbredsforhold. Der er i den forbin-
delse rejst spørgsmål om en særlig sikring mod ubeføjet brug
af de pågældende oplysninger.

Et flertal i folketinget har den 27. maj 1983 vedtaget følgen-
de folketingsbeslutning og dermed pålagt regeringen at ændre
røtstilstanden på området:

"Folketinget opfordrer justitsministeren til at fastsætte reg-
ler om, at særlig følsomme oplysninger, der i straffesager er
indhentet hos personer, som er afhørt alene på grund af en mis-
tænkt eller et offers personlige forhold, destrueres efter
straffesagens afslutning."

Til opfyldelse af det pålæg, som et flertal i folketinget har
vedtaget, skal jeg efter forhandling med folketingets retsud-
valg meddele, at der gælder følgende regler, hvis afhøring som
nævnt i folketingsbeslutningen har været foretaget, og hvis
der herved er fremkommet særlig følsomme personoplysninger af
den art, som er omtalt ovenfor:

1. Det materiale, hvoraf de pågældende oplysninger fremgår, skal foreligge i en sådan form, at det let kan udskilles fra andet materiale i sagen.
2. Efter afslutningen af en straffesag, der indeholder særlig følsomme oplysninger, skal der ske destruktion af arbejdskartoteker og lignende fortegnelser, der kan tjene som samlet indgangsnøgle til de pågældende oplysninger.
3. Samtidig skal de dele af sagsmaterialet, hvoraf oplysninger som de nævnte fremgår, indsendes til vedkommende statsadvokat, hvor materialet skal opbevares på særligt betryggende måde.
4. En straffesag anses i den foreliggende sammenhæng for afsluttet, når sagen er afgjort ved endelig dom eller ved påtaleundladelse.

På baggrund af en formulering fra forslagsstillerne i udvalgsbetænkningen må en straffesag, der henlægges som uopklaret, i den foreliggende sammenhæng anses for afsluttet 1 år efter henlæggelsen. Træffes der ingen formel beslutning om sagens henlæggelse, anses sagen for afsluttet 3 år efter tidspunktet - eller det formodede tidspunkt - for forbrydelsen.

5. Efter 3 års opbevaring hos statsadvokaten destrueres det indsendte sagsmateriale. I de tilfælde, hvor der ikke er truffet formel beslutning om sagens henlæggelse, og sagsmaterialet er indsendt til statsadvokaten efter reglen i pkt. 4, sidste punktum, destrueres materialet dog efter 2 års opbevaring hos statsadvokaten. Ønskes materialet under ganske særlige omstændigheder opbevaret udover den fastsatte frist, forelægges spørgsmålet for justitsministeriet til godkendelse.

6. Reglerne under pkt. 1-5 gælder for straffesager, hvor efterforskningen er påbegyndt den 27. maj 1983 eller senere.

I sager, som er påbegyndt tidligere, og som det er praktisk muligt at finde frem til uden en omfattende gennemgang af arkiver m.v., gælder reglerne under pkt. 2, jfr. 4. Samtidig med destruktion af arbejdskartoteker og lignende sker der indsen-

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Politikontoret

SLOTSHOLMSGADE 10

1216 KØBENHAVN K.

33 92 33 40 TELEFAX 33 93 35 10

Folketingets Retsudvalg

Christiansborg

1240 København K.

LYS00074

J. nr. 1998-150-0675

+ bilag

Den

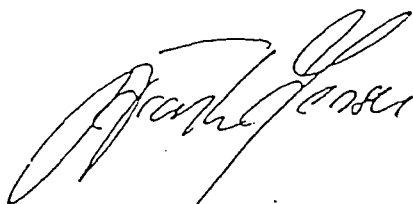
24 SEP. 1998

Kop til Rg

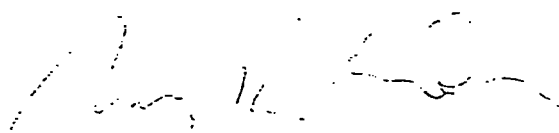
Til orientering

Afsendt med
E-Post 24/9-98

Vedlagt fremsendes i 80 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr.
375 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del - bilag 508).

Frank Jensen

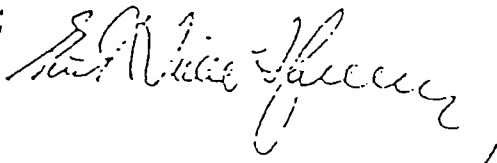

Mogens Kjærgaard Møller

RIGSADVOKATEN 9684 (28/1)

delse af sagsmaterialet - eller eventuelt de dele heraf, hvoraf særlig følsomme personoplysninger fremgår eller kan udledes - til statsadvokaten, hvor materialet skal opbevares på særligt betryggende måde.

7. Eventuelle tvivlsspørgsmål om cirkulæreskrivelsens rækkevidde forelægges for justitsministeriet.

Erik Niin-Hansen

E. Lindé Jensen

Besvarelse af spørgsmål nr. 375 fra Folketingets Retsudvalg
(Alm. del - bilag 508).

Spørgsmål:

"Hvad kan ministeren oplyse om sagen fra Esbjerg, hvor statsadvokaten gennem 14 år "glemte" at følge et cirkulære fra Justitsministeriet af 26. juni 1984 om, at særlige følsomme oplysninger efter tre år skal slettes, i dette tilfælde i en sag, hvor et drab på en person skulle efterforskes i homoseksuelle kredse, og hvad vil ministeren foretage sig for at sikre at lignende tilfælde, hvor følsomme oplysninger er indhentet hos personer i kriminalsager, der falder ind under cirkulærets rammer, slettes efter fristen på tre år?"

Svar:

I forbindelse med en drabssag i Esbjerg i begyndelsen af 1980'erne foretog politiet efterforskning i den dræbtes omgangskreds, som viste sig i et vist omfang at bestå af homoseksuelle personer. Der blev under sagen afhørt 800-900 personer, hvoraf skønsmæssigt 20 pct. var homoseksuelle. Afhøringsresultaterne blev som i andre straffesager nedfældet i politirapporter, og disse rapporter indeholdt - ud over et meget stort antal andre sagsoplysninger - også i en vis udstrækning oplysninger om, at afhørte personer havde haft tilknytning til homoseksuelle kredse i Esbjerg. Med henblik på at skabe overblik over sagen, blev der - som i andre store straffesager - oprettet et arbejdskartotek med navne og adresser på de afhørte samt henvisning til de steder i rapportmaterialet, hvor de enkelte havde afgivet forklaring. Arbejdskartoteket omfattede samtlige 800-900 afhørte i sagen, men kartoteket indeholdt ingen oplysninger om de pågældendes seksuelle forhold.

Folketinget vedtog den 27. maj 1983 blandt andet på baggrund af oplysningerne om sagen fra Esbjerg en folketingsbeslutning, hvorefter Folketinget opfordrede justitsministeren til

at fastsætte regler om, at særlig følsomme oplysninger, der i straffesager er indhentet hos personer, som er afhørt alene på grund af en mistænkt eller et offers personlige forhold, destrueres efter straffesagens afslutning.

Justitsministeriet udsendte herefter den 26. juni 1984 en cirkulæreskrivelse til politiet og anklagemyndigheden om behandling af straffesagsakter med særlig følsomme oplysninger.

Det følger af cirkulæreskrivelsens punkt 2, at der efter afslutningen af en straffesag, der indeholder særlig følsomme oplysninger, skal ske destruktion af arbejdskartoteker og lignende fortegnelser, der kan tjene som samlet indgangsnøgle til de pågældende oplysninger. Efter cirkulæreskrivelsens punkt 3 skal de dele af sagsmaterialet, hvoraf oplysninger som de nævnte fremgår, samtidig indsendes til vedkommende regionale statsadvokat, hvor materialet skal opbevares på særlig betryggende måde. Det indsendte materiale destrueres efter tre års opbevaring hos statsadvokaten. Ønskes materialet under ganske særlige omstændigheder opbevaret udover den fastsatte frist, forelægges spørgsmålet for Justitsministeriet til godkendelse, jf. cirkulæreskrivelsens punkt 5.

Statsadvokaten i Sønderborg videresendte den 3. marts 1994 til Justitsministeriet en anmodning fra Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske om, at de følsomme oplysninger i drabssagen skulle destrueres. Statsadvokaten oplyste i forbindelse med Justitsministeriets behandling af henvendelsen fra landsforeningen, at arbejdskartoteket i sagen blev destrueret i 1984, mens kopi af afhøringsrapporterne fortsat blev opbevaret hos statsadvokaten. Som begrundelse for den fortsatte opbevaring anførte statsadvokaten, at drab er en uforældelig forbrydelse, og da sådanne sager undertiden genoptages, fandt statsadvokaten ikke, at efterforskningsmateriale i sager af den pågældende art burde destrueres.

Justitsministeriet anmodede den 27. december 1996 statsadvokaten om på ny at gennemgå det omhandlede materiale og i givet fald fjerne eller slette de dele af rapporterne, der in-

deholdt særlig følsomme oplysninger af den karakter, der er nævnt i cirkulæreskrivelsen.

Efter en fornyet gennemgang af sagen indstillede statsadvokaten den 14. maj 1997, at Justitsministeriet tillod, at rapporterne fortsat blev opbevaret.

Justitsministeriet meddelte den 16. marts 1998, at det følger af cirkulæreskrivelsen, at de dele af det omhandlede sagsmateriale, hvoraf oplysningerne om homoseksualitet fremgik, skulle have været destrueret efter 3 års opbevaring hos statsadvokaten, jf. cirkulæreskrivelsens punkt 3 og 5. Justitsministeriet anmodede derfor statsadvokaten om at destruere de relevante dele af rapportmaterialet i overensstemmelse med cirkulæreskrivelsens bestemmelser. Justitsministeriet meddelte endvidere, at ministeriet fandt, at statsadvokaten inden udløbet af fristen nævnt i cirkulæreskrivelsens punkt 5 burde have forelagt spørgsmålet om fortsat opbevaring af rapportmaterialet for ministeriet.

Statsadvokaten meddelte herefter den 15. maj 1998, at det omhandlede materiale nu var destrueret, hvilket Justitsministeriet ved skrivelse af 29. maj 1998 meddelte til landsforeningen.

Justitsministeriet kan iøvrigt oplyse, at ministeriet den 15. september 1998 har meddelt Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, at ministeriet naturligvis beklager, at det omhandlede materiale blev opbevaret ud over den frist, der er fastsat i cirkulæreskrivelsen. Ministeriet har endvidere meddelt landsforeningen, at ministeriet ikke finder, at der er grundlag for at foretage yderligere i den konkrete sag.

Justitsministeriet har endelig meddelt landsforeningen, at hvad angår politi og anklagemyndighed i øvrigt, er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke holdepunkter for at antage, at cirkulæreskrivelsen ikke efterlevs. Ministeriet finder herefter ikke, at den konkrete sag i sig selv eller forhold i øvrigt giver anledning til generelt at indskærpe cirkulæreskrivelsen over for politi og anklagemyndighed.